اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

شنبه
• ۹ دی ۱۴۰۲
• ۱۶ جمادی‌الثانی ۱۴۴۵
• ۳۰ دسامبر ۲۰۲۳

• سال سی‌وپنجم شماره پیاپی ۳۷۹۶ • دوره جدید سال دهم شماره ۲۴۷۸ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

پتروشیمی شیراز
نخستین پتروشیمی کشور بر بلندای تاریخ صنعت
۳

سرمقاله

آرامش قبل از توفان
۲

رشد اقتصادی و صنعت خودرو
۴

یادداشت‌های امروز

پذیرش مشکلات، اصلی‌ترین پیش‌شرط بهبود
۶

چالش جدی در صادرات انرژی
۹

الزامات تحقق رشد اقتصاد
۱۴

گفت‌وگو

رکود تورمی عمیق خواهد شد
۱۲

پرونده

بازی با اعداد در «رشد اقتصادی»

رشد صنعت در بحبوحه رکود! ۴
رشد نامحسوس ۶
رشد اقتصادی ایران در ۱۴۰۱ ۷
فریز واردات برای دستیابی به تراز تجاری مثبت ۸
نفت، قلب تپنده اقتصاد ایران ۹
دو اتفاق عجیب در بازار ملک ۱۰
احتمال کاهش نرخ رشد اقتصادی ۱۱
فناوران در مسیر ارتقای «برند ملی» ۱۳
سکون قدرت اقتصاد ایران در دهه ۹۰ ۱۴

طرح: صمت

۱۱ طرح پتروشیمی در منطقه ویژه پارسیان در حال اجرا است
۵

نوبت دوم

آگهی فراخوان تجدید مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

شماره: RNP-۰۲۵۱۰۴۲-MD

شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند
«سهامی عام»

خرید جرثقیل کارگاهی هیدرولیکی تلسکوپی ۵۰ تنی

شرکت پالایش نفت امام خمینی(ره) شازند در نظر دارد تامین موضوع صدرالاشاره را از طریق مناقصه عمومی طبق اسناد مناقصه به تامین/سازنده/ تولیدکننده واجد شرایط واگذار نماید. شرکت‌های متقاضی می‌توانند جهت دریافت اطلاعات بیشتر و شرایط شرکت در مناقصه به سایت WWW.IKORC.IR مراجعه نمایند.

۱- موضوع مناقصه:

الف) شرح مختصر:

ردیف	شماره مناقصه	موضوع مناقصه	تعداد	مبلغ برآورد	مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار (ریال)
۱	RNP-۰۲۵۱۰۴۲-MD	خرید جرثقیل کارگاهی هیدرولیکی تلسکوپی ۵۰ تنی	یک دستگاه	۳۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۳/۵۶۱/۰۰۰/۰۰۰

ب) تضمین مورد قبول شامل: ضمانتنامه بانکی/ چک تضمینی/ چک بین بانکی / واریز وجه نقد

ج) شرکت در رد یا قبول هر یک یا تمام پیشنهادها بدون آنکه محتاج به ذکر دلیل باشد مختار است.

۲) کلیه اشخاص حقوقی واجد شرایط می‌توانند مطابق تاریخ‌های ذیل جهت دریافت اسناد استعلام ارزیابی به آدرس اینترنتی فوق‌الذکر مراجعه نمایند و پس از دریافت اسناد و مطالعه آن، مستندات ارزیابی کیفی را در قالب لوح فشرده در مهلت مقرر به آدرس ذیل ارسال نمایند. بدیهی است پیشنهادهایی که با شرایط مندرج در فراخوان اختلاف داشته و ارسال مدارک مناقصه از سوی متقاضیان بعد از مهلت مقرر قابل پذیرش نمی‌باشد. پس از ارزیابی کیفی از متقاضیان تائید شده جهت ادامه فرآیند مناقصه دعوت بعمل خواهد آمد.

۳) مهلت دریافت اسناد:

۳-۱- مهلت دریافت اسناد استعلام ارزیابی کیفی: روز **یکشنبه** مورخ **۱۴۰۲/۱۰/۱۷**

۳-۲- مهلت ارسال پاسخ استعلام ارزیابی کیفی: روز **دوشنبه** مورخ **۱۴۰۲/۱۱/۰۲**

٤) نام و نشانی دستگاه مناقصه‌گزار: اراک، کیلومتر ۲۰جاده بروجرد- دوراهی شازند- شرکت پالایش نفت امام خمینی(ره) شازند - اداره تدارکات کالا- اتاق ۱۲۰

تلفن تماس: ۰۸۶۳۳۴۹۲۹۰۹-۸۴۰

فکس: ۰۸۶-۳۳۴۹۱۵۰۷ یا ۰۸۶-۳۴۱۶۶۰۱۳

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱۰/۰۵ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱۰/۰۹

روابط عمومی شرکت پالایش نفت امام خمینی(ره) شازند

سرمقاله

آرامش قبل از توفان

عاطفه خسروی
مدیرمسئول

«نرخ رشد اقتصادی» از مهم‌ترین شاخص‌های مالی یک کشور است که با رفاه شهروندان گره‌خورده و می‌تواند آینه‌ای از وضعیت زندگی مردم باشد. در اصل هرچه نرخ رشد اقتصادی بیشتر باشد، سهم شهروندان از کیک اقتصاد نیز بزرگ‌تر خواهد بود.

در صورت تجربه طولانی‌مدت رشد اقتصادی، کشور با افزایش درآمد ملی و کاهش نرخ بیکاری مواجه می‌شود و در نهایت سطح زندگی و رفاه جامعه افزایش خواهد یافت. از سوی دیگر با رونق تولید و اشتغال، درآمدهای مالیاتی دولت نیز افزایش می‌یابد و این درآمد می‌تواند با بازگشت به چرخه اقتصاد منجر به رونق تولید و کاهش کسری بودجه شود.

بانک مرکزی و مرکز آمار هر سال با بررسی سهم بخش‌های صنعت، معدن، تجارت، خدمات، کشاورزی و نفت در اقتصاد ایران، نرخ رشد اقتصادی کشور را در دو فرمول «بااحتساب نفت» و «بدون احتساب نفت» محاسبه و اعلام می‌کنند. برای محاسبه شاخص رشد اقتصادی ابتدا فعالیت‌های اقتصادی را در سه گروه کشاورزی، صنایع و معادن و خدمات تقسیم و با محاسبه نرخ ارزش‌افزوده هر کدام از زیرگروه‌های این سه بخش به نرخ تولید ناخالص داخلی سالانه دست پیدا می‌کنند. نرخ این آمارها نمایانگر میزان سلامت یک اقتصاد است و عملکرد دولت‌ها در توسعه اقتصاد مولد و غیرمولد را به نمایش می‌گذارد.

بانک مرکزی در تازه‌ترین گزارش، نرخ رشد اقتصادی «با احتساب نفت» را ۴.۷ درصد و «بدون احتساب نفت» را ۳.۶ درصد اعلام کرده که تقریبا معادل میانگین نرخ رشد اقتصادی در سه دهه اخیر است. رشد بخش نفت در بهار سال ۱۴۰۲ نیز ۱۹.۸ درصد بود و در مجموع ۶ ماه اول امسال، بخش نفت ۲۲.۷ درصد رشد داشته که حکایت از سهم ۱۶ درصدی در تولید ناخالص داخلی ایران دارد.

پس از بخش نفت، گروه خدمات بالاترین سهم را در حجم اقتصاد نیمه نخست سال داشته و با رشد ۱.۸ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته، رشد ۴.۲ درصدی را به ثبت رسانده است. در کل سهم بخش خدمات از حجم اقتصاد ایران از حدود ۴۰ درصد در اواخر دهه ۸۰ به بیش از ۵۵درصد در سال‌های اخیر رسیده است. به این ترتیب می‌توان گفت بار رشد اقتصاد علاوه بر نفت، بر دوش بخش خدمات بوده و بخش کشاورزی، صنعت و معدن با کاهش رشد مواجه بوده‌اند که البته این روند در یک دهه گذشته تکرار شده است.

نکته قابل‌تامل آنکه در کنار افزایش سهم بخش خدمات از کیک اقتصاد ایران، ارزش افزوده این بخش نیز با رشد قابل‌توجهی همراه بوده، به‌گونه‌ای که از ۲۷۰ هزار میلیارد تومان سال ۹۸ به ۴۰۳ هزار میلیارد تومان در سال ۱۴۰۰ رسید. تحلیل این آمار پرده از واقعیتی برمی‌دارد که برای اقتصادهای توسعه‌یافته «فرصت» تلقی می‌شود، اما برای اقتصادهای با رکود تورمی بالا می‌تواند «تهدید» باشد.

در سال‌های اخیر در فاکتورهای موثر در رشد اقتصادی، بخش خدمات جایگزین بخش صنعت شده است. افزایش سهم گروه خدمات از حجم یک اقتصاد در کشورهای توسعه‌یافته یک فرصت تلقی می‌شود و در اقتصادی مانند اقتصاد ایران، می‌تواند نشان‌دهنده افزایش سهم فعالیت‌های نامولد، دلالی و سفته‌بازی در اقتصاد و کاهش فعالیت‌های مولد باشد.

افزایش قدرت بخش خدمات در صفحه شطرنج اقتصاد ایران و کیش‌ومات صنعت، افزایش فعالیت‌های غیرمولد را به یکی از چالش‌های اصلی اقتصاد تبدیل می‌کند؛ چالشی که دستاوردی جز انحراف منابع و نقدینگی از تولید نخواهد داشت و در ادامه گسیل سرمایه به سمت بخش‌های موازی سوددهه، تولید را با کمبود نقدینگی مواجه می‌کند و با میدان‌داری شرایط نابسامان اقتصادی، بر شدت تورم و رکود می‌افزاید؛ بنابراین برای خروج اقتصاد ایران از دور باطل رکود تورمی راهی جز کاهش فعالیت‌های غیرمولد و تقویت بخش مولد اقتصاد نداریم. هدایت هوشمند سرمایه‌های موجود به سمت بازارهای مولد و دارای ارزش افزوده بالا حلقه گمشده این زنجیره است که باید با تدبیر و برنامه‌ریزی کوتاه، میان و بلندمدت تکمیل شود.

علاوه بر موارد یادشده، بسیاری از تحلیلگران در صحت و سقم نرخ رشد اقتصادی اعلامی بر نکته دیگری تاکید دارند. در حقیقت عدم‌انعکاس دستاوردهای نرخ رشد اقتصادی بر سایر شاخص‌های کلان اقتصاد، باعث شده بسیاری آن را مصداق «رشد بی‌کیفیت» بدانند. منظور از رشد اقتصادی بی‌کیفیت، رشدی است که متناسب با آن اشتغالزایی، افزایش درآمد خانوارها و به تبع آن بهبود سطح رفاه افراد جامعه، اتفاق نیفتاده باشد. در نقطه مقابل در صورت بروز «رشد باکیفیت» در اقتصاد، بهبود در میزان اشتغال و سطح سرمایه‌گذاری نمایان می‌شود و ضمن افزایش درآمد سرانه، افزایش تولید نیز رخ خواهد داد.

نگاهی کلی به وضعیت اقتصاد ایران، حاکی از مشاهده نشدن این نمودها در بدنه اقتصاد است و به همین دلیل کارشناسان اطلاعاتی مانند نرخ رشد اقتصادی یادشده را داده‌های «پَرت» می‌دانند که نباید در محاسبات و برآوردها لحاظ شوند.

با تکیه بر مجموع موارد یادشده بیم آن می‌رود که رشد اقتصادی فعلی، رشدی شکننده و آرامش قبل از توفان باشد. پس مراقب توفان باشیم!

بازی با اعداد در «رشد اقتصادی»

آخرین داده‌های بانک مرکزی نشان می‌دهد که رشد کل و رشد غیرنفتی اقتصاد ایران در ۶ ماه نخست ۱۴۰۲ نسبت به مدت مشابه در سال ۱۴۰۱ افزایش یافته است. از میان زیربخش‌های اقتصاد، تنها بخش صنعت و معدن و کشاورزی با کاهش رشد نسبت به شش‌ماهه سال قبل مواجه شده‌اند.

بانک مرکزی در تازه‌ترین بروزرسانی داده‌های خود، آمار رشد اقتصادی ۶ ماه نخست سال ۱۴۰۲ را منتشر کرده است. طبق این گزارش، تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت سال ۹۵ در ۶ ماه نخست امسال به ۸۱۱ هزار و ۶۷ میلیارد تومان رسیده، همچنین، تولید ناخالص داخلی بدون نفت در این بازه زمانی ۷۳۵ هزار و ۵۴۴ میلیارد تومان برآورد شده است.

بر این اساس، رشد اقتصادی کل در ۶ ماه نخست امسال برابر با ۴.۷ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت برابر با ۳.۶ درصد اعلام شده، همچنین رشد بخش صنعت و معدن در شش‌ماهه نخست امسال ۳.۸ درصد برآورد شده، در حالی که این رقم در مدت مشابه طی سال قبل برابر با ۴.۳ درصد بوده است.

شواهد آماری حاکی از آن است که تولیدات بخش نفت در ۶ ماه نخست امسال به ۷۵ هزار و ۵۲۳ میلیارد تومان رسیده که این رقم در شش‌ماهه سال قبل برابر با ۶۴ هزار و ۴۸۷ میلیارد تومان بوده است. بر این اساس، رشد شش‌ماهه بخش نفت از ۶.۷ درصد به ۱۷.۱ درصد جهش کرده است. این رقم، بالاترین رشد ثبت‌شده میان بخش‌های اقتصادی در شش‌ماهه نخست ۱۴۰۲ است.

پیش از بروزرسانی داده‌های بانک مرکزی، مرکز آمار نیز گزارشی از رشد اقتصادی ارائه داده بود. طبق داده‌های مرکز آمار، رشد اقتصادی نفت به قیمت‌های ثابت سال ۹۰ در تابستان امسال به بیش از ۲۵ درصد رسیده بود. در آمار به‌روزشده بانک مرکزی، رشد اقتصادی بخش نفت در تابستان امسال ۱۷.۸ درصد برآورد شده، بنابراین طبق محاسبات هر ۲ مرجع آماری، بخش نفت در تابستان ۱۴۰۲ بالاترین رشد را میان سایر بخش‌های اقتصاد به خود اختصاص داده است. پس از بخش نفت، دومین رشد بالای اقتصادی مربوط به گروه «خدمات» بوده است. رشد شش‌ماهه این بخش که بزرگ‌ترین بخش اقتصاد ایران است، از ۲.۴ درصد در شش‌ماهه نخست سال قبل به ۴.۲ درصد در شش‌ماهه نخست امسال افزایش یافته است.

صمت در پرونده این شماره به بررسی جایگاه هر یک از بخش‌های اقتصاد در رشد اقتصادی شش‌ماهه نخست سال پرداخته است و نگاهی نیز به آینده این شاخص دارد.

سهم شهروندان از کیک اقتصاد چقدر است؟

نرخ رشد اقتصادی از جمله مهم‌ترین شاخص‌های سنجش مالی یک کشور است. این شاخص اقتصادی به رفاه شهروندان گره خورده و می‌تواند آینه‌ای از وضعیت زندگی مردم باشد، هرچه نرخ رشد اقتصادی بیشتر باشد، سهم شهروندان از کیک اقتصاد نیز بزرگ‌تر خواهد بود. رشد اقتصادی، افزایش تولید کالا و خدمات در یک اقتصاد است. افزایش کالاهای سرمایه‌ای، نیروی کار، فناوری و سرمایه انسانی همگی می‌توانند به رشد اقتصادی کمک کنند. طبق تحقیقات ۱۰ساله انجام‌شده توسط موسسه جهانی تحقیقات اقتصاد توسعه دانشگاه ملل متحد (unitar)، بیشتر کشورهایی که در کاهش فقر و افزایش دسترسی به کالاهای عمومی موفق بوده‌اند، این پیشرفت را براساس رشد اقتصادی قوی استوار کرده‌اند. طبق نتایج این پژوهش، اگر منافع فقط به یک گروه نخبه سرازیر شود، رشد پایدار نخواهد بود.

روش محاسبه نرخ رشد اقتصادی

رشد اقتصادی برحسب میزان تولید ناخالص ملی (GNP) یا تولید ناخالص داخلی (GDP) اندازه‌گیری می‌شود، اما گاهی اوقات ممکن است از معیارهای جایگزین استفاده شود.

رایج‌ترین معیار رشد اقتصادی، تولید ناخالص داخلی واقعی است. نرخ رشد اقتصادی از تغییر شاخص تولید ناخالص داخلی یا ملی (معمولا برای محاسبه این شاخص تولید ناخالص داخلی را در نظر می‌گیرند) در ۲ سال متوالی به‌دست می‌آید.

به‌عبارت‌ساده‌تر، هرچه تولید ناخالص داخلی نسبت به سال قبل بیشتر باشد، نرخ رشد اقتصادی نیز بیشتر خواهد شد.

البته باید توجه داشت که تولید ناخالص داخلی، زمانی برای محاسبه نرخ رشد اقتصادی در نظر گرفته می‌شود که اثر تورم در آن لحاظ شده باشد.

ساده‌ترین راه برای نشان دادن رشد اقتصادی، تقسیم کردن تمام کالاها به ۲دسته اصلی «کالاهای مصرفی» و «کالاهای سرمایه‌ای» است و جابه‌جایی رو به بیرون منحنی امکانات تولید به این معنی است که ظرفیت اقتصاد برای تولید افزایش یافته است.

پیش‌بینی بانک جهانی از اقتصاد ایران در ۲۰۲۴

براساس آخرین گزارش بانک مرکزی، رشد اقتصادی کشور در ۶ ماه اول سال ۱۴۰۲ «با احتساب نفت» و «بدون احتساب نفت» نسبت به دوره مشابه سال قبل به‌ترتیب با افزایش ۴.۷ و ۳.۶ درصدی همراه شده است. همچنین، «تشکیل سرمایه ثابت ناخالص» در سه‌ماهه دوم سال ۱۴۰۲ رشد ۶.۴ درصدی نسبت به دوره مشابه سال قبل و رشد ۴.۵ درصدی در شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۲ داشته است.

بررسی وضعیت سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصادی (به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۵) مبین آن است که در سه‌ماهه دوم سال ۱۴۰۲ «تشکیل سرمایه ثابت ناخالص» از رشد ۶.۴ درصدی نسبت به دوره مشابه سال قبل برخوردار شده است؛ به‌طوری‌که در دوره مزبور، رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در ۲ زیربخش اصلی «ماشین‌آلات» و «ساختمان» به‌ترتیب معادل ۱۱.۸ و ۳.۴ درصد بوده است. این گزارش در حالی خبر از روند صعودی رشد اقتصاد می‌دهد که بانک جهانی در تازه‌ترین گزارش چشم‌انداز اقتصادی خود از منطقه خاورمیانه و شمال افریقا، رشد ۴.۱ درصدی را برای اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۳ برآورد کرده است.

بانک جهانی پیش‌بینی می‌کند که رشد اقتصادهای خاورمیانه و شمال افریقا (MENA) در امسال به‌شدت کاهش یابد. همچنین، برآورد رشد اقتصادی این نهاد بین‌المللی از اقتصاد ایران ۴.۱ درصد در سال ۲۰۲۳ و ۳.۵ درصد در سال ۲۰۲۴ است.

براساس گزارش به‌روزشده اکتبر بانک جهانی از منطقه خاورمیانه و شمال افریقا، پیش‌بینی شده است که رشد تولید ناخالص داخلی واقعی ایران در سال ۲۰۲۳ با رشد ۰.۳ واحد درصدی نسبت به سال ۲۰۲۲، به ۴.۱ درصد برسد. اگرچه این موسسه رشد اقتصادی ایران را در سال ۲۰۲۴ معادل ۳.۵ درصد پیش‌بینی کرده است که ۰.۶ واحد درصد کمتر از سال ۲۰۲۳ خواهد بود.

همچنین، این نهاد بین‌المللی پیش‌بینی کرده است که ایران تا پایان سال ۲۰۲۳ بتواند با جهش ۰.۴ واحد درصدی نسبت به سال ۲۰۲۲، سرانه رشد اقتصادی خود را به ۳.۴ درصد برساند، اما در سال ۲۰۲۴، این شاخص نیز نسبت به سال قبل از خود ۰.۷ واحد درصد افت می‌کند و به ۲.۷ درصد خواهد رسید.

براساس جدیدترین بروزرسانی گزارش چشم‌انداز اقتصادی بانک جهانی، نرخ تورم در اقتصاد کشور در سال ۲۰۲۳ حدود ۴۲.۶ درصد برآورد شده است و پیش‌بینی می‌شود این نرخ با ۶.۸ واحد درصد کاهش در سال ۲۰۲۴ به ۳۵.۸ درصد برسد. در حالی که تورم منطقه خاورمیانه و شمال افریقا برای سال ۲۰۲۳ حدود ۳.۳ درصد برآورد شده است.

براساس این گزارش، تراز حساب جاری اقتصاد ایران که در سال ۲۰۲۲ معادل ۳.۵ درصد GDP بود، در سال ۲۰۲۳ به ۴.۸ درصد GDP افزایش یافته، اما در سال آینده (۲۰۲۴)دوباره به ۳.۵ درصد کاهش خواهد یافت.

براساس آخرین گزارش بانک جهانی، انتظار می‌رود تولید ناخالص داخلی خاورمیانه و شمال افریقا (MENA) به‌دلیل کاهش تولید نفت در بحبوحه قیمت‌های پایین، شرایط مالی سخت جهانی و تورم بالا از ۶ درصد سال ۲۰۲۲ به ۱.۹ درصد در سال ۲۰۲۳ کاهش یابد. در این گزارش آمده است: «انتظار می‌رود کاهش رشد اقتصادی امسال منطقه MENA در کشورهای صادرکننده نفت شورای همکاری خلیج‌فارس بارزتر باشد.»

■ چشم‌انداز خاورمیانه و شمال افریقا

بانک جهانی رشد تولید ناخالص داخلی واقعی در شورای همکاری خلیج‌فارس برای سال ۲۰۲۳ را یک درصد پیش‌بینی می‌کند که به‌دلیل کاهش تولید نفت و کاهش نرخ آن، از ۷.۳ درصد سال ۲۰۲۲ کمتر خواهد بود. پیش‌بینی می‌شود که در کشورهای در حال توسعه صادرکننده نفت، رشد اقتصادی از ۴.۳ درصد در سال ۲۰۲۲ به ۲.۴ درصد در سال ۲۰۲۳ کاهش یابد.

به‌گفته بانک جهانی، انقباض شرایط مالی جهانی و تورم بالا همچنان فعالیت اقتصادی کشورهای واردکننده نفت در خاورمیانه و شمال افریقا را محدود می‌کند.

رشد این منطقه ۳.۶ درصد در سال ۲۰۲۳ پیش‌بینی می‌شود که نسبت به ۴.۹ درصد در سال ۲۰۲۲ روند کاهشی دارد.

پیش‌بینی می‌شود که رشد سراسر منطقه که براساس درآمد سرانه سنجیده می‌شود، از ۴.۳ درصد در سال ۲۰۲۲ به ۰.۴ درصد در سال ۲۰۲۳ کاهش یابد. تا پایان سال ۲۰۲۳، تنها ۸ اقتصاد از ۱۵ کشور خاورمیانه و شمال افریقا به سرانه تولید ناخالص داخلی واقعی قبل از همه‌گیری ویروس کرونا بازگشته‌اند. تولید ناخالص داخلی واقعی برای شمول سطوح تورم تنظیم شده است.

عوامل موثر بر نرخ رشد اقتصادی

چند راه برای ایجاد رشد اقتصادی وجود دارد که نخستین مورد، افزایش در میزان کالاهای سرمایه فیزیکی در اقتصاد است. افزودن سرمایه به اقتصاد، منجر به افزایش بهره‌وری نیروی کار می‌شود. ابزارهای جدیدتر، بهتر و بیشتر به این معنی است که کارگران می‌توانند خروجی بیشتری در هر دوره زمانی تولید کنند. به‌عنوان یک مثال ساده، ماهیگیر با تور در هر ساعت، بیشتر از ماهیگیر با چوب نوک‌تیز، ماهی می‌گیرد. بااین‌حال، ۲ چیز برای این فرآیند حیاتی است.

شخصی در اقتصاد ابتدا باید به‌نوعی پس‌انداز (فدا کردن مصرف فعلی خود) را بپردازد تا منابع را برای ایجاد سرمایه جدید آزاد کند و سرمایه جدید باید نوع مناسب، در مکان مناسب و در زمان مناسب باشد تا کارگران واقعا از آن به‌طورمولد استفاده کنند.

روش دوم تولید و رشد اقتصادی، بهبود فناوری است. فناوری بهبودیافته این امکان را به افراد می‌دهد تا با ترکیب کالاهای سرمایه‌ای مشابه و ترکیب آنها به روش‌های جدید که مولدتر هستند، خروجی بیشتری تولید کنند.

سوخت بنزین را می‌توان نمونه‌ای از این بهبود فناوری دانست. قاعدتا تا قبل از کشف قدرت تولیدی انرژی بنزین، ارزش اقتصادی نفت نسبتا پایین بود. استفاده از بنزین به‌عنوان روشی بهتر و پربارتر برای حمل‌ونقل کالا در فرآیند و توزیع کالاهای نهایی باعث تحول بزرگی شد. روش دیگر برای ایجاد رشد اقتصادی، افزایش نیروی کار است. با افزایش نیروی کار، کارگران بیشتر کالاها و خدمات اقتصادی تولید می‌کنند.

در طول قرن نوزدهم، بخشی از رشد اقتصادی قوی ایالات‌متحده به‌دلیل هجوم بالای نیروی کار ارزان و مولد مهاجر بود.

آخرین روش، افزایش سرمایه انسانی است. این بدان معناست که کارگران در صنایع‌دستی خود ماهرتر می‌شوند و بهره‌وری خود را از طریق آموزش مهارت‌ها، آزمون‌وخطا یا تنها تمرین بیشتر افزایش می‌دهند. پس‌انداز، سرمایه‌گذاری و تخصص، سازگارترین و آسان‌ترین روش‌ها هستند.

■ عوامل محدودکننده رشد

عوامل متعددی را می‌توان در محدود کردن این فرآیند تاثیرگذار دانست که در ادامه به برخی از مهم‌ترین آنها می‌پردازیم.

– نبود زیرساخت‌های لازم

زیرساخت‌های ناکافی مانند جاده‌ها، بیمارستان‌ها، مدارس و... می‌توانند باعث گران شدن حمل‌ونقل و کاهش کارآیی کشور شوند که معمولا کشورهای در حال توسعه بیشتر به این مشکل دچار هستند. همچنین، زیرساخت‌های یک کشور بر اثر عواملی چون جنگ یا بلایای طبیعی می‌توانند از بین برود؛ اتفاقی که تاثیر زیادی بر نرخ رشد اقتصادی خواهد داشت.

– فرار سرمایه

اگر دولت حجم زیادی از بودجه کشور را به‌جای سرمایه‌گذاری، صرف پرداخت هزینه‌های جاری خود از جمله پرداخت حقوق یا امور خدماتی کند و از سرمایه‌گذاری غافل باشد، رشد اقتصادی محقق نخواهد شد. اگر کشور، بازده موردانتظار سرمایه‌گذاران را برآورده نکند، سرمایه‌گذاران پول خود را از کشور خارج می‌کنند تا بازدهی بیشتری را به‌دست آورند. عدم‌سرمایه‌گذاری در سرمایه انسانی و سرمایه واقعی، برای جبران کاهش ارزش، موجب کاهش ظرفیت اقتصاد می‌شود. سرمایه واقعی مانند ماشین‌آلات و تجهیزات، در اثر استفاده، کهنه و فرسوده می‌شود و بهره‌وری آن در طول زمان کاهش می‌یابد.

با کاهش بازدهی سرمایه واقعی، بهره‌وری نیروی کار نیز کاهش می‌یابد. کیفیت و بهره‌وری نیروی کار نیز به کسب مهارت‌های جدید بستگی دارد. بنابراین، اگر اقتصادی، روی نیروی انسانی و فناوری سرمایه‌گذاری نکند، منحنی امکانات تولید آن، به‌آرامی به‌سمت داخل حرکت خواهد کرد.

– سطح پایین خدمات بهداشتی و درمانی

عدم‌دسترسی به خدمات بهداشتی و درمانی، می‌تواند بهره‌وری افراد را کاهش دهد و به این معنا است که از تمام ظرفیت نیروی کار نمی‌توان استفاده کرد.

– بی‌ثباتی سیاسی

بی‌ثباتی سیاسی در دولت، سرمایه‌گذاران را دچار ترس می‌کند و مانع سرمایه‌گذاری آنها می‌شود. شاید بتوان مهم‌ترین عامل تاثیرگذار در شرایط اقتصادی ایران در دوران جمهوری اسلامی را بحران‌های سیاسی و به‌ویژه، رابطه با دیگر کشورهای جهان دانست؛ بحرانی که امروز نیز به قوت خود باقی است.

– کاستی‌های چارچوب نهادی

عدم‌حمایت قوانین محلی از حقوق تولیدکننده، می‌تواند پیشرفت و سرمایه‌گذاری را به‌شدت تحت‌تاثیر قرار دهد.

سخن پایانی

رشد اقتصادی علاوه بر مزیت‌ها، می‌تواند با پیامدهایی برای اقتصاد نیز همراه باشد که افزایش آلودگی هوا و نابرابری درآمد از جمله آنهاست. باتوجه به افزایش رشد اقتصادی و تولید، آلودگی و سایر عوامل زیست‌محیطی ممکن است اتفاق بیفتد و این تاثیر بر محیط‌زیست، به‌گفته اقتصاددانان با افزایش و رشد سریع اقتصادهای در حال توسعه می‌تواند انجام شود. همچنین، ممکن است با افزایش رشد اقتصادی کشورها، افزایش نابرابری در درآمد ایجاد شود و افرادی که درگیر یا مرتبط با بخش تولیدکننده اقتصاد نیستند، عقب بمانند.

ساماندهی صنعت خودرو یک گام به جلو

آیین‌نامه ماده ۱۰ به هیات دولت رسید

اردیبهشت ۱۴۰۱ طرح ساماندهی صنعت خودرو پس از چند اصلاح موردتایید مجمع تشخیص مصلحت نظام در ۱۰ ماده و ۸ تبصره، ابلاغ شد. در ادامه نیز وزارت صمت مکلف به تدوین آیین‌نامه‌های مربوطه شد تا پس از اخذ تایید هیات دولت، اجرای مصوبات آغاز شود. آیین‌نامه ماده ۱۰ طرح ساماندهی یکی از مواد پرحاشیه این قانون بود که پس از ۱۰ ماه بررسی به تصویب کمیسیون زیربنایی دولت رسید.

ماده ۱۰ چه می‌گوید؟

براساس ماده ۱۰ طرح ساماندهی خودرو، ممنوعیت تردد وسایل فرسوده شماره‌گذاری خودروها و موتورسیکلت منوط به ارائه گواهی اسقاط توسط خودروسازان و موتورسیکلت‌سازان معادل ۲۵ درصد تولید ماهانه است. مراکز اسقاط مکلف به ارائه گواهی اسقاط مورد تقاضای تولیدکنندگان خودرو و موتورسیکلت هستند. قانون ساماندهی صنعت خودرو حدود ۴.۵ سال پیش موردبحث مجلس قبلی قرار گرفت و بعد از ۳ سال در خرداد سال ۱۴۰۱ به تصویب رسید. از ۱۰ بهمن ۱۴۰۱، مسئولیت اسقاط خودرو به سازمان گسترش وزارت صمت منتقل و موضوع با تشکیل ستاد نوسازی ناوگان به‌عنوان متولی اسقاط خودرو با جدیت بیشتری دنبال شد. براساس قانون از هر ۴ خودرویی که تولید می‌شود باید یک خودرو اسقاط شود تا یک گواهی اسقاط صادر شود و درصورتی که گواهی اسقاط نباشد خودروساز باید با پرداخت یک و نیم درصد نرخ خودرو به صندوق توسعه صنعت می‌تواند برای خودرو تولیدی گواهی اسقاط دریافت کند و خودرو تولیدی شماره‌گذاری شود.

تصویب ماده ۱۰ در دولت

رئیس ستاد نوسازی ناوگان و اسقاط خودروهای فرسوده گفت: آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۰ قانون ساماندهی صنعت خودرو در کمیسیون زیربنایی دولت تصویب شد. به گزارش ایدرونیوز، مهران سالاریه ضمن بیان این مطلب افزود: پس از ۱۷ جلسه تخصصی در کمیسیون فرعی و ۳ جلسه در کمیسیون اصلی زیربنایی، صنعت و محیط‌زیست دولت و گذشت بیش از ۱۰ ماه از تصویب اصلاحیه ماده ۱۰ قانون ساماندهی صنعت خودرو و برگزاری ساعت‌ها جلسات کارشناسی، آیین‌نامه اجرایی این ماده به تصویب کمیسیون اصلی زیربنایی دولت رسید و برای تصویب نهایی به هیات وزیران رفت. وی افزود: در این آیین‌نامه تعداد گواهی اسقاط حاصل از اسقاط خودروهای فرسوده افزایش یافته تا بدین ترتیب انگیزه مالکان این دسته از خودروها برای جایگزینی افزایش یابد. رئیس ستاد نوسازی ناوگان و اسقاط خودروهای فرسوده با اشاره به اینکه جدول معادل‌سازی گواهی اسقاط نیز پس از ۶ سال اصلاح شده، گفت: در عین حال توجه ویژه به اسقاط موتورسیکلت‌های فرسوده و خودروهای سنگین فرسوده نیز در این آیین‌نامه دیده است. وی تصریح کرد: کارگروهی نیز موظف به اولویت‌بندی و تخصیص اعتبار برای نوسازی ناوگان خودروهای فرسوده شده است. سالاریه خاطرنشان کرد: پیش‌بینی می‌شود این آیین‌نامه در نخستین جلسه دولت تصویب و ابلاغ شود.

تعریف بسته‌های تشویقی و تنبیهی در آیین‌نامه

رئیس انجمن صنفی مراکز اسقاط و بازیافت نیز با اشاره به روند تصویب آیین‌نامه‌های طرح ساماندهی صنعت خودرو گفت: قانون اصلاح ماده ۱۰ در اواخر آذرماه ۱۴۰۱ تصویب و پس از طی مراحل در ۱۰ بهمن ۱۴۰۱ لازم‌الاجرا شد بعد از آن نیز سه ماه دولت فرصت داشت تا آیین‌نامه خودروهای فرسوده را تصویب کند که چند روز پیش تصویب شد.

مشهدی‌شریف اظهار کرد: در این آیین‌نامه بسته‌های تشویقی و تنبیهی در نظر گرفته شده است، از جمله تنبیه‌ها این است که هر قدر سن فرسودگی خودرو بالاتر رفت میزان بیمه خودرو نیز افزایش می‌یابد. همچنین وقتی خودرو به سن فرسودگی رسید، سهمیه سوخت قطع می‌شود و مورد سوم نیز عدم‌بخشودگی عوارض تاخیر است.

رئیس انجمن صنفی مراکز اسقاط و بازیافت بیان کرد: بهره‌مندی از وام و تسهیلات نیز از جمله موارد تشویقی است. با توجه به وضعیت تولید و وضعیت خودروهای فرسوده هر ماه بعید حدود ۸۰۰ میلیارد تومان از سوی خودروسازان باید به صندوق توسعه صنعت واریز شود؛ بنابراین از بهمن سال گذشته تاکنون باید ۸.۸ هزار میلیارد تومان به این صندوق واریز شده باشد، در حالی که براساس شنیده‌ها حدود ۴ هزار میلیارد تومان در صندوق توسعه صنعت موجود است.

مشهدی‌شریف اظهار کرد: باید از محل درآمدهای صندوق توسعه صنعت و براساس قانون آیین‌نامه از رده خارج کردن خودروهای فرسوده وام به صاحبان خودروهای فرسوده با اولویت خودروهای عمومی و موتورسیکلت (طبق قانون) داده شود.

وی با اشاره به اینکه قرار است جدول معادل‌سازی در آیین‌نامه از رده خارج کردن خودروهای فرسوده داشته باشیم، گفت: این جدول نخستین بار در سال ۹۳ تصویب شد و بعد ۳ سال باید تغییر کند و اکنون حدود ۶ و نیم سال است که تغییر نکرده. شاخص جدول معادسازی خودروسواری بود. به‌طوری‌که در این جدول گفته می‌شد که اگر یک خودرو سواری اسقاط شود یک گواهی اسقاط صادر می‌شود یا اگر یک موتورسیکلت اسقاط شود، یک‌هفتم خودرو سواری گواهی اسقاط صادر می‌شود؛ یعنی اگر ۷ موتورسیکلت اسقاط می‌شد مساوی بود با اسقاط یک سواری، تاکسی نیز دو گواهی اسقاط داشت.

مشهدی‌شریف بیان کرد: اما در جدول معادل‌سازی آیین‌نامه جدید به سن خودرو نیز توجه می‌شود و براساس سن خودرو تعداد گواهی اسقاط صادر می‌شود و هر چه سن خودرو کمتر باشد، تعداد گواهی اسقاط بیشتر خواهد بود. در واقع سه نوع سن برای انواع وسایل نقلیه و اسقاط آنها در نظر گرفته می‌شود. بنابراین صاحبان خودروهای فرسوده مطلع شده‌اند که سن خودرو در تعداد گواهی اسقاط موثر است. با درز این خبر، اگر در ۶ ماهه نخست سال حدود ۳ برابر سال قبل خودرو فرسوده اسقاط شد با این خبر اسقاط خودرو بسیار کاهش یافته است.

رئیس انجمن صنفی مراکز اسقاط و بازیافت بیان کرد: قرار بود ستاد جدید نوسازی ناوگان خودروهای فرسوده تا ۱۰۰ هزار خودرو در سال اسقاط کند، اما با توجه به تاخیر در تصویب آیین‌نامه خارج کردن خودروهای فرسوده بعید است امسال تعداد خودروهای اسقاط به ۴۰ هزار خودرو برسد.

وی بیان کرد: ظاهرا در آیین‌نامه جدید از رده خارج کردن خودروهای فرسوده، سن مرز فرسودگی حذف شده و سن فرسودگی قید می‌شود که اگر چنین اتفاقی بیفتد بیش از ۶۰ درصد خودروها اسقاط نمی‌شود و به اهداف برنامه هفتم که رسیدن به اسقاط ۵۰۰ هزار دستگاه خودرو در سال است، نمی‌رسیم.

سخن پایانی

برخی از کارشناسان معتقدند با توجه به تاخیر در تصویب و ابلاغ آیین‌نامه از رده خارج کردن خودروهای فرسوده، اسقاط خودرو حدود ۸۰ درصد کاهش یافته؛ بنابراین ۲.۵ میلیون خودرو فرسوده با سن فرسوده (۲۰ سال) در کشور موجود است و با در نظر گرفتن مرز فرسودگی یعنی ۱۵ سال، این آمار به حدود ۳.۵ میلیون خودرو می‌رسد. کارشناسان امیدوارند با اعمال مشوق‌های مبنی بر افزایش تعداد گواهی اسقاط می‌توان انگیزه مستقیمی برای اسقاط خودروها ایجاد کرد.

پتروشیمی شیراز

نخستین پتروشیمی کشور بر بلندای تاریخ صنعت

اندیشه بهره‌برداری بهینه از منابع، ذخایر نفت و گاز و دستیابی به ارزش‌افزوده بیشتر و همچنین گسترش صنعت پتروشیمی در جهان و وجود مواد اولیه ارزان و فراوان در کشور سبب شد اندیشه تشکیل نخستین واحد پتروشیمی در ایران شکل بگیرد.

موقعیت راهبردی پتروشیمی شیراز در مجاورت رود کر و نزدیکی مرودشت در محوطه‌ای ۳۰۰ هکتاری، خود دلیلی متقن بود تا ژنرال دوگل فرانسوی هم افتخار قدم‌زنی در آن را پیدا کند؛ همان موقع که شرکتی فرانسوی به نام «انسا» پیمانکاری مجتمع را به عهده گرفت.

شاید هم آن روزها فرانسوی‌ها می‌خواستند از امریکایی‌ها و انگلیسی‌ها عقب نیفتند، اما هر چه بود، دست توانای ایرانیان با خودباوری و خود اتکایی توانست امانتی به نام پتروشیمی شیراز را به سلامت و اقتدار و با توسعه هر چه بیشتر تاکنون حفظ کند و نام آن را در تاریخ صنعت پتروشیمی ایران و خاورمیانه درخشان و درخشان‌تر سازد.

در آن سالها، تولید کود شیمیایی سرآغازی برای راه‌اندازی مجتمع پتروشیمی شیراز در سال ۱۳۴۲ شد. شروع به کار این شرکت با بهره‌برداری از ۴ واحد تولید آمونیاک، اوره، اسید نیتریک و نیترات آمونیوم و نیز واحد تامین سرویس‌های جانبی(آب، برق، بخار و هوای فشرده) توام بوده و پس از آن با توجه به نیاز کشور، طرحهای توسعه متعددی به مرحله اجرا در آمده است.

اگرچه این مجتمع در ابتدا به‌عنوان زیرمجموعه وزارت صنعت وقت کار خود را آغاز کرد؛ اما با توجه به وابستگی صنعت پتروشیمی به خوراک تامینی وزارت نفت با تاسیس شرکت ملی صنایع پتروشیمی به‌عنوان زیرمجموعه شرکت نفت، مدیریت صنعت پتروشیمی به وزارت نفت منتقل شد.

با توجه به اهمیت این صنعت در کل کشور، نقش مهم آن در توسعه مناطق مختلف کشور، ایجاد اشتغال و درآمدهای ارزی و به‌ویژه اینکه «صنعت پتروشیمی عملا نماد توسعه صنعتی ایران پس از انقلاب به‌شمار می‌رود»، با تصویب شورای فرهنگ عمومی کشور روز هشتم دی‌ماه به‌عنوان روز صنعت پتروشیمی در تقویم رسمی کشور درج شد تا گوشه‌ای از زحمات مردان و زنانی را به نمایش بگذارد که در توسعه و افتخار آفرینی این صنعت ارزش‌آفرین نقشی ماندگار داشته‌اند.

پتروشیمی شیراز اکنون نیز در مسیر توسعه محصولات متنوع تری تولید می‌کند.

به گفته مدیرعامل شرکت پتروشیمی شیراز، نخستین طرح توسعه این شرکت با بهره‌برداری از واحد سوداش در سال ۱۳۵۲ به مرحله اجرا در آمد و سپس در سال ۱۳۵۵ با احداث واحدهای STPP و DAP روند توسعه ادامه یافت.

مهندس احمدرضا حیدرنیا همچنین یکی از بزرگترین طرح‌های توسعه‌ای شرکت متبوع را مربوط به سال ۱۳۶۴ دانست و افزود: در این طرح واحدهای جدید تولید آمونیاک، اوره، اسید نیتریک و نیترات آمونیوم با ظرفیتی معادل ۱۰ برابر واحدهای قدیم به همراه واحدهای کلر آلکالی، متانول، پرکلرین و آرگون به ترتیب طی سال‌های ۱۳۶۷ و ۱۳۶۹ و ۱۳۷۲ و ۱۳۷۳ به بهره‌برداری رسیدند و با ادامه روند توسعه و به دنبال خارج ساختن واحدهای قدیمی از چرخه تولید، طرح اوره و آمونیاک سوم پتروشیمی شیراز در سال ۱۳۹۵ به بهره‌برداری رسید.

وی با تصریح بر اینکه پتروشیمی شیراز نخستین پتروشیمی کشور در زمینه کاهش گازهای گلخانه‌ای نیز هست، ادامه داد: طی سال‌های اخیر مدیران ارشد این شرکت همت کرده تا فعالیت‌های این صنعت منطبق با صیانت از محیط‌زیست باشد که این نگرش سبب شد پس از اجرای داوطلبانه طرح سازوکار توسعه پاک (CDM) و ثبت آن در دبیرخانه پروتکل کیوتو و گواهی کاهش کربن از سازمان ملل متحد، شرکت پتروشیمی شیراز به‌عنوان نخستین کارخانه پتروشیمی در زمینه کاهش گازهای گلخانه‌ای در کشور باشد.

مدیرعامل شرکت پتروشیمی شیراز همچنین با اشاره به فعالیت بیش از ۵۰ سال این شرکت در عرصه اقتصادی عنوان کرد: دریافت استاندارد بین‌المللی سیستم مدیریت زیست‌محیطی ایزو ۱۴۰۰۱ و ارتقای آن به آخرین مدل از ویرایش (۲۰۱۵) از دیگر فعالیت‌های داوطلبانه این شرکت است که همسو با این اقدام‌ها و افزایش رضایت‌مندی جوامع اطراف و کاهش آلودگی، این شرکت مبادرت به احداث و نگهداری ۱۵۵ هکتار فضای سبز در زمین‌های تحت تملک خود کرده که این مقدار بیش از ۱۰ برابر استانداردها و الزام‌های قانونی است.

مهندس حیدرنیا یادآور شد: در زمینه مدیریت پسماند نیز اعمال مدیریت بر ضایعات فرآیندی و غیرفرآیندی حاصله و تحت کنترل قرار دادن و کاربرد مجدد این ضایعات همواره در دستور کار شرکت بوده است. در این زمینه یک مورد لندفیل برای تخلیه پسماندها و جلوگیری از تخلیه پسماند به محیط‌زیست در اراضی شرکت پتروشیمی شیراز با هدف دفع اصولی پسماندهای صنعتی احداث شده و با راه‌اندازی و بهبود سیستم اتوماسیون اداری، مصرف کاغذ در سطح شرکت و به تبع آن ضایعات بخش اداری به‌شدت کاهش یافته است.

وی که نشان ملی سال را دریافت در سومین اجلاس سراسری مدیران برتر و ارزش‌آفرین کشور، عنوان مدیر برتر در خلاقیت و نوآوری کسب و کار را کسب کرده، به درآمد نزدیک به ۲۰۰۰ میلیارد تومانی پتروشیمی شیراز در مهرماه امسال هم اشاره و تصریح کرد: میزان فروش در مهرماه امسال نسبت به شهریوماه ۲۸ درصد افزایش داشته است.

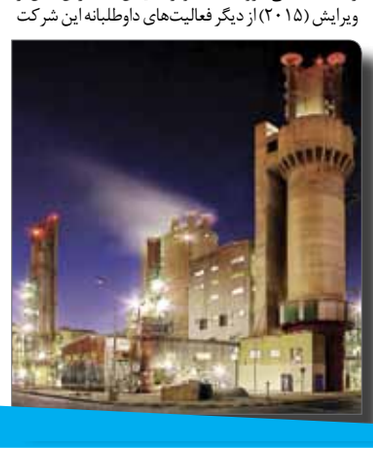
مدیرعامل شرکت پتروشیمی شیراز همچنین اعلام کرد که اوره کشاورزی، بیشترین بیشترین درآمدزایی این شرکت را به میزان ۶۷۰ میلیارد تومان در مهرماه امسال به خود اختصاص داده است.

مهندس حیدرنیا همچنین کریستال ملامین و کیسه‌زنی را دو طرح شاخص و در دست اجرای این شرکت برشمرد و در این خصوص خاطرنشان کرد: در آینده‌ای نزدیک مناقصه پروژه کریستال ملامین اجرایی می‌شود.

به گفته وی، یک واحد نیترات جدید هم در دستور کار آتی این شرکت قرار گرفته است.

مدیرعامل شرکت پتروشیمی شیراز خاطرنشان کرد: حدود ۲۸۰۰ نفر در شرکت پتروشیمی شیراز مشغول به کار هستند که بیش از ۹۹ درصد آنها بومی استان فارس به ویژه شهرستان‌های مرودشت، زرقان و روستاهای اطراف است.

بنابراین گزارش، با گذشت بیش از شش دهه از فعالیت پتروشیمی شیراز، همچنان مشعلی راست قامت با جامه

آگهی فراخوان مناقصه عمومی دومرحله‌ای
همزمان باارزیابی (یکپارچه)

نوبت اول
شناسه ۱۶۴۹۶۳۸

شرکت ملی گاز ایران
شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی پالایشگاه هشتم در نظر دارد اقلام مورد نیاز خود را با شرایط ذیل بصورت برگزاری مناقصه عمومی دومرحله‌ای همزمان با ارزیابی (یکپارچه) از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) تامین نماید:

شماره فراخوان در سامانه ستاد ایران	۲۰۰۲۰۹۶۴۱۲۰۰۰۰۵۴
شماره مناقصه و تقاضا	تقاضای ۱۴۰۱/۰۲۶ مناقصه شماره ۰۱۴۰۱۱۰
موضوع مناقصه/ شرح مختصر اقلام درخواستی	خرید GASKET
مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار	۲،۱۱۸،۴۴۴،۲۰۵ ریال
نوع تضمین شرکت درفرایند ارجاع کار	تضمین‌شرکت در فرایند ارجاع کار بصورت یکی از تضامین قابل‌قبول وفق آیین‌نامه تضمین شماره۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ه مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیات وزیران می‌باشد.
مبلغ برآوردی مناقصه	۴۲،۳۶۸،۸۸۴،۱۰۰ ریال
آخرین مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی در سامانه ستاد	۱۴۰۲/۱۰/۲۳ ساعت ۱۹:۰۰
آخرین مهلت بارگذاری و ارسال مستندات ارزیابی کیفی (رزومه) و پاکات الف، ب، ج (رزومه) در سامانه ستاد	۱۴۰۲/۱۱/۰۹ ساعت ۱۹:۰۰
زمان بازگشایی پاکات ارزیابی کیفی در سامانه ستاد	۱۴۰۲/۱۱/۱۰ ساعت ۰۹:۰۰
زمان بازگشایی پیشنهادات فنی در سامانه ستاد	۱۴۰۲/۱۱/۲۴ ساعت ۰۹:۰۰
زمان بازگشایی پیشنهادات مالی در سامانه ستاد	۱۴۰۲/۱۲/۰۸ ساعت ۰۹:۰۰
آدرس مناقصه‌گزار	استان بوشهر- شهرستان عسلویه- شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی پالایشگاه هشتم- ساختمان انبار کالا-طبقه اول -اداره خرید

بدیهی است کلیه فرآیند برگزاری مناقصه الکترونیکی از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) به نشانی: WWW.SETADIRAN.IR انجام می پذیرد وبه پیشنهادهای خارج از سامانه ستاد هیچگونه ترتیب اثری داده نخواهد شد و مناقصه گران بایستی نسبت به ثبت‌نام در سامانه ستاد و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی اقدام نمایند. مناقصه گران می توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن‌های ۹۶۶۱-۰۷۷۳۱۳۱۹۶۶۵ تماس حاصل فرمایند.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱۰/۱۱ روابط عمومی شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

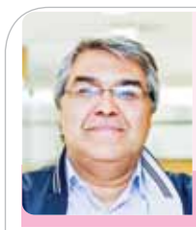
مفقودی

سند کمپانی کامیون باری ایسوزو سفید رنگ به شماره پلاک ۸۶ ع ۷۹۵ ایران ۳۱ و به شماره موتور ۷۳۱۸۱۰ و شماره شاسی NAG۰۸۸NPRF۱۶۰۷۷ بنام آقا رضا پناهی مفقود گردیده و از اعتبار ساقط است.

خرم‌آباد

یادداشت

رشد اقتصادی و صنعت خودرو

امیرحسن کاکایی - عضو هیات علمی دانشگاه علم و صنعت

به‌تازگی بانک مرکزی رشد اقتصادی ۶ ماه نخست ۱۴۰۲ را حدود ۴/۷ درصد و مرکز آمار ایران هم این عدد را ۷/۵٪ اعلام کرده است؛ یعنی حدود ۶۰ درصد اختلاف. این اختلاف معنی‌دار و نشان‌دهنده مبنای مختلف محاسبه است. این یعنی نرخ رشد مبنای دقیقی ندارد. نرخ رشد فقط یک شاخص برای نشان دادن اتفاقات اقتصادی بوده و مثبت بودن آن نشانه خوبی است، اما لزوما نشان‌دهنده رشد واقعی نیست. فرض کنید یک سال نرخ رشد، منفی ۱۰ درصد است و سال بعد مثبت ۵ درصد. آیا اقتصاد رشد کرده است؟ بله، نسبت به سال گذشته رشد کرده، اما در حقیقت حرکت نزولی آن کند شده است. یا رشد ۲۵ درصدی دستمزدها در فضای تورمی ۵۰ درصدی به معنی کاهش ۲۵ درصدی دستمزدهاست. حالا یک مثال گسترده‌تر. ما ۵ درصد رشد می‌کنیم، اما همسایه ما که وضعیت اقتصادی‌اش نزدیک ماست، ۱۰ درصد. معمولا ذهن انسان مقایسه‌گر است و در این حالت، احساس عقب‌ماندگی می‌کند. افغانستان را نگاه کنید. طالبان خود را پیشرفته‌ترین آدم‌ها می‌دانند، چراکه خود را از همه ملت‌های عالم به خدا نزدیک‌تر حس می‌کنند. اما آیا مردم افغانستان احساس پیشرفت اقتصادی می‌کنند؟ یک مثال دیگر: ما رشد اقتصادی ۵ درصدی داریم، اما اگر ضریب جینی کشور دو برابر شود به معنی فساد و نابرابری بیشتر و بی‌عدالتی است و آن را معادل رشد نمی‌دانند. حال فرض کنیم که ارثی به ما رسیده و پولدار شده‌ایم. حالا شروع می‌کنیم به خرج کردن و وضع ظاهریامان حسابی خوب می‌شود، اما سرمایه‌گذاری نمی‌کنیم. طبیعی است که به‌زودی بی‌پول شویم. به عبارتی آن رشد ظاهری، یک خوشی زودگذر است و به معنای رشد نیست.

این مثال‌ها را زدم که بگویم این رشد، لزوما یک رشد پایدار نیست. سال پیش پیش‌بینی کردم امسال نوع جدیدی از بیماری هلندی عود می‌کند و من آن را بیماری ایرانی اقتصاد نامیدم. اما کسی توجه نکرد و حالا وسط آن بیماری هستیم. بیماری هلندی، به زبان ساده یعنی درآمد ارزی یک کشور بدون کار و تلاش در داخل رشد می‌کند و ارزش پول آن کشور افزایش می‌یابد و در نتیجه واردات از صادرات به‌صرفه‌تر می‌شود و به‌تدریج صنعت داخلی نابود خواهد شد. در بیماری ایرانی توهم افزایش درآمد ارزی همین بلا را سر صنعت می‌آورد. ظاهرا درآمد ارزی کشور به‌شدت افزایش یافته است. ادعا می‌شود رشد درآمدهای نفتی در سال ۱۴۰۱ بیش از ۴۳ درصد بوده است. منطقا باید نتیجه این افزایش درآمد ارزی، کاهش تنش‌های مردم در تامین حداقل نیازهای معیشتی می‌بود، اما همزمان دولت با جراحی نصفه‌نیمه اقتصادی، نرخ پایه ارز را از ۴/۲ به سمت ۲۸.۵ هزار تومان برد و می‌رویم که به حدود ۴۳ هزار تومان برسیم. نتیجه این سیاست این بود که نرخ ارز به سمت تک‌نرخی شدن برود و هم‌اکنون نرخ ارز آزاد از حدود ۵۴ هزار تومان در اردیبهشت امسال، به حدود ۴۹ هزار تومان رسیده است. در مقابل نرخ دارو ۶ برابر و نرخ گوشت دو و نیم برابر شده و به‌شدت به مردم فشار می‌آید. بماند که برخی داروهای وارداتی هم بیش از ده برابر افزایش نرخ داشته است. پس با افزایش نرخ سبد ارز، عملا هزینه‌های دولت از جیب مردم رفت. این رشد هم لزوما نه ناشی از فعالیت صنعتی، بلکه به خاطر تغییر مبنای محاسباتی بوده است.

اما از صنعت خودرو چه خبر؟ ۳۲ هزار میلیارد تومان به زیان دو خودروساز افزوده شده و جمع بدهی و زیان آنها به بیش از ۴۵۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. آدم و عالم هم به این دو خودروساز ناسزا می‌دهند و مردم هم به‌شدت ناراضی هستند. اگر قانون تجارت رعایت شود، باید این دو خودروساز اعلام ورشکستگی کنند و در مقیاس بین‌المللی باید تعطیل شوند. سیاست‌های دولت و مجلس تولید داخلی را به‌شدت سرکوب کرده و عملا در صنعت خودرو بیماری هلندی (یا ویرایش جدید آن، بیماری ایرانی) حسابی عود کرده و عن‌قریب که بیمار زیر عمل جراحی، سنکوپ کند. جالب اینکه خودروسازان مونتاژکار ما که عملا واسطه‌ای بین تولیدکنندگان چینی و مردم ایران هستند، به لحاظ تیراژ در بخش سواری تا آبان ماه امسال حدود ۹۳ درصد رشد نشان داده‌اند. البته کل محصولات شامل خودرو تجاری را اگر در نظر بگیریم، حدود ۸۰ درصد است. جالب اینجاست که بدانید این رشد از نظر ریالی خیلی بیشتر است. به لحاظ تعداد در ۸ ماه نخست سال، سهم خودروسازان مونتاژی ما از حدود ۱۰ درصد به حدود ۲۳ درصد و از نظر ریالی به حدود ۵۳ درصد بازار رسیده است. مدیران‌خودرو به‌تنهایی فروش ریالی‌اش از سایپا جلو زده است. این در حالی است که دو خودروساز ایرانی ساخت ما حداقل روی هر خودرو ۱۰ درصد زیان می‌دهند و مونتاژکاران حداقل ۱۷ درصد سود می‌کنند. پس نه‌تنها دو خودروساز اصلی ما به مرز ورشکستگی رسیده‌اند، بلکه در رقابتی کاملا نابرابر در حال له‌شدن هستند. از دوستانم پرسیدم که ایران‌خودرو و سایپا، چگونه بدهی‌های خود را به قطعه‌سازان می‌دهند. جواب شنیدم اوراقی به‌نام گام که عملا سر رسیدش ۱۲۰ روز است به جای پول بعد از ۱۲۰ روز می‌دهند (جمعا ۲۴۰ روز). به یعنی به لحاظ ارزشی زیانی دست‌کم ۱۰ درصدی معادل یک‌سوم سود بانکی پول و معادل حدود ۲۰ درصد معادل یک‌سوم تورم سال، به آنها وارد شود. حال این حجم از زیاندهی، کی چرخ تولید کل این صنعت را متوقف می‌کند، نمی‌دانم، اما مطمئنم که این رشدی که بانک مرکزی محاسبه کرده، رشد ناشی از تولید صنعتی نیست. تولید صنعتی با این سیاست‌ها و اوضاع تخصیص ارز و کمبود انرژی و افزایش هزینه‌های تولید، همچنان در حال سرکوب شدن است و آمار رشد اقتصادی دست‌کم در زمینه صنعت خودرو، منحرف‌کننده اصل ماجراست.

واکنش کارشناسان صنعتی به آمار رشد اقتصادی بانک مرکزی بررسی شد

رشد صنعت در بحبوحه رکود!

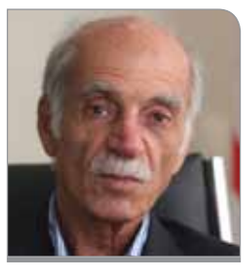
شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

به‌تازگی بانک مرکزی در گزارش رشد اقتصادی ۶ ماهه نخست سال جاری از رشد بخش صنعت خبر داده و اینکه ارزش‌افزوده این بخش ۴ درصد رشد داشته است. با وجود اینکه همچنان وضعیت سخت اقتصادی قرار داریم و بی‌ثباتی این بخش و رکودتورمی بر اقتصاد ما حاکم است. این پرسش مطرح می‌شود که آیا به معنای واقعی صنعت در ۶ ماه نخست امسال نسبت به سال گذشته رشد داشته، اگر پاسخ به این پرسش مثبت است، نشانگرهای آن چه بوده و اگر در واقعیت امر چنین نبوده، چرا بین آمارها و واقعیت اختلاف وجود دارد؟ در این شرایط صنعتگران که به آمار و اطلاعات شفاف دسترسی ندارند، چگونه می‌توانند چشم‌انداز و برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدتی برای ادامه فعالیت خود تعریف کنند؟ صمت در این گزارش براساس آمار رشد اقتصادی، وضعیت صنعت در ۶ ماه گذشته را از فعالان حوزه صنعت جویا شده که در ادامه می‌خوانید.

عکس: صمت

بی‌برنامگی، بیماری مزمن تولید

محمود نجفی‌سهی، عضو انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور درباره گزارش بانک مرکزی از رشد مثبت بخش صنعت و روند مثبتی که درباره این بخش به تصویر کشیده به صمت گفت: قبل از هر چیز، با توجه به اینکه بانک مرکزی فقط اکتفا به انتشار برخی داده‌های کلی کرده، نمی‌توان در این زمینه با قطعیت و به استناد این داده‌ها اظهارنظر کرد. البته با توجه به آنچه در مواجهه با واقعیت‌های اقتصادی شاهد آن هستیم، به‌هیچ‌وجه رشد بخش صنعت در سال جاری نسبت به سال قبل پذیرفته نیست و شرایط خاصی برای ورود سرمایه‌های جدید به این بخش نیز فراهم نشده است. حال اگر رونق اقتصادی به معنای واقعی محقق می‌شد، سرمایه راه خود را پیدا می‌کرد و ما شاهد جذب سرمایه‌های قابل‌توجهی به بخش تولید بودیم. متاسفانه در حال حاضر شرایط اصلا برای تولید مساعد نیست. اگر هم جذب سرمایه و ارزش‌افزوده‌ای اتفاق افتاده، احتمالا در بخش‌های خاص یا وابسته به دولت یا در بخش مونتاژ بوده که باز هم نمی‌توان در این زمینه نظر قطعی و البته آن را هم به کل صنعت تعمیم داد. وقتی ما با کاهش تولید روبه‌رو بوده‌ایم و از سویی هم سرمایه‌ای جذب صنعت نشده این نمی‌تواند معنایی بجز رکود داشته باشد و قطعا به معنای رشد نیست.

فعال حوزه صنعت با تاکید بر اینکه آمارهای کلی چندان موردقبول ما نیست، افزود: به نظر می‌رسد به نوعی با این رویکرد متولیان امر به‌دنبال آماردرمانی باشند، چون برای کسانی که از نزدیک درگیر تولید هستند امسال نسبت به سال گذشته وضعیت چندان مناسبی برای تولید رقم نخورده است. البته این آماردرمانی هم در بلندمدت تاثیر مثبتی نخواهد داشت و اصولا رویکرد درستی نیست.

وی ادامه داد: با توجه به شرایطی که تولید و صنعت ما دارد و مهم‌تر از همه، ریسک بالای سرمایه‌گذاری در این بخش، این آمارها از واقعیت‌های که در بخش صنعت و تولید کشور اتفاق می‌افتد، بسیار دور است. ما در بخش تولید همچنان با مشکلات بزرگ و کوچکی روبه‌رو هستیم که ادامه حرکت را سخت کرده است. در این میان، برنامه نداشتن و مشخص نبود مسیر برای تولیدکننده، یکی از اساسی‌ترین چالش‌هایی است که به‌نوعی از بی‌ثباتی در اقتصاد ما سرچشمه می‌گیرد؛ یعنی بخش زیادی از مشکلات صنعت به نداشتن برنامه‌های کلان و سیاست‌گذاری‌های درست برمی‌گردد.

نجفی‌سهی با اشاره به اینکه متاسفانه بی‌برنامگی صدمه زیادی به صنعت ما زده و پیامدهای منفی آن این بخش را تحت‌تاثیر قرار داده، گفت: متأسفانه نه‌تنها استراتژی و چشم‌انداز مشخصی در تولید نداریم، بدتر از آن با قوانین و بخشنامه‌های خلق‌الساعه مواجه هستیم که معضل بزرگی برای تولید و صنعت کشور به‌شمار می‌رود.

> تولید بلاتکلیف است، چون نمی‌تواند براساس داده‌های شفاف برنامه‌ریزی کند

از یک سو، سیاست‌گذاری و برنامه منسجمی برای بخش‌های گوناگون اقتصاد نداریم و از سویی دیگر، مدام شاهد تغییر بخشنامه‌ها به‌صورت ناگهانی هستیم. نبود یک فضای باثبات باعث شده صنعتگر در بلاتکلیفی قرار بگیرد. در این شرایط، ریسک ادامه تولید و جذب سرمایه بالا می‌رود. در این میان، نهادهای گوناگون که باید هم‌راستا و هماهنگ با هم به‌دنبال اجرای برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌های کلان باشند، همچنان جزیره‌ای و خودمختار عمل می‌کنند که پیامدهای منفی برای اقتصاد ما در سطح کلان به‌دنبال دارد. واقعیت این است که دولت با تغییرات ناگهانی در قوانین به تولید آسیب‌های جبران‌ناپذیری زده است.

وی ادامه داد: در کل بی‌برنامگی و تغییرات ناگهانی، بلای جان اقتصاد ما شده است. وقتی تولیدکننده در بازه‌زمانی کوتاه‌مدت نمی‌تواند اطمینان داشته باشد که قوانین ثابت است و می‌تواند مواد اولیه موردنیاز را با قیمت مشخصی تامین کند و درگیر نوسانات قیمت مواد اولیه است، این روند ریسک ورود به عرصه تولید را افزایش می‌دهد.

عضو انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور اظهار کرد: با تمام اینها، ما داده‌های آماری شفافی هم در دسترس نداریم و مشخص نیست تولیدکننده و صادرکننده براساس کدام داده‌ها و اطلاعات باید برنامه‌ریزی و اقدام به تولید یا صادرات کند. کما اینکه داده‌ها و اطلاعات آماری گذشته نیز به‌خوبی نشان می‌دهد در اقتصاد کشور وضعیت مناسب و باثباتی نداریم و همه‌چیز به ضرر تولید و به‌طور کلی اقتصاد کشور است.

نبود برنامه و بلاتکلیفی تولید

محمود نجفی‌سهی گفت: تولید در شرایط بسیار سختی قرار دارد و با مشکل بزرگ کمبود نقدینگی و سرمایه در گردش مواجه است. در این شرایط در نهایت آنچه اتفاق می‌افتد این است که ظرفیت تولید کاهش می‌یابد.

این فعال حوزه صنعت در پاسخ به این پرسش که در نبود داده‌های آماری روشن، تکلیف برنامه‌ریزی کلان برای صنعت چه می‌شود، اظهار کرد: تولید در کشور ما برنامه ندارد و چون برنامه ندارد، آمار و ارقام دقیقی هم برای آن وجود ندارد. به‌عنوان نمونه، نرخ دلار طی چند سال، ۱۷ برابر افزایش داشته، اما نقدینگی تولید متناسب با آن افزایش نداشته است. تولید در حال حاضر مشکلات بسیاری در تامین مالی و ارز دارد. صنایع بالادستی چندان رابطه صنعتی مناسبی با صنایع پایین‌دستی خودشان ندارند و... در این شرایط، چگونه صحبت از رشد صنعت می‌کنند؟ رشد صنعت نشانگرهایی مانند افزایش نقدینگی و تولید دارد و وقتی هیچ مولفه‌های در این زمینه مشاهده نمی‌شود، پس می‌توان نتیجه گرفت که رشدی هم اتفاق نیفتاده است.

وی افزود: چند سالی است آمارها به‌طور کامل و شفاف منتشر نمی‌شود که تولید را بلاتکلیف کرده، چون تولیدکنندگان نمی‌توانند براساس آن، برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت و بلندمدت داشته باشد. انتظار داریم نهادهای متولی آمارهای با جزئیات و قابل تجزیه و تحلیلی ارائه کنند تا خلأ نبود یا عدم‌شفافیت داده‌ها برطرف شود که خود نوعی کمک به صنعت و تولید کشور است.

این فعال حوزه صنعت ادامه داد: آنچه در سال جاری در بخش صنعت مشاهده شده این بوده که مشکلات تولیدکنندگان به‌طور قابل‌توجهی افزایش یافته که این امر اشتغالزایی را هم تحت‌تاثیر قرار داده است. اعداد و ارقامی که درباره احیای واحدهای تولیدی و میزان اشتغالزایی منتشر می‌شوند هم فاصله زیادی با واقعیت دارند. بسیاری از واحدهای ما با ظرفیتی کمتر از ظرفیت اسمی فعالیت می‌کنند و تا زمانی که یک واحد به ظرفیت کامل نرسد، ظرفیت پیش‌بینی‌شده برای اشتغال در آن واحد نیز محقق نمی‌شود.

نجفی‌سهی با اشاره به اینکه وضعیت تولید هر روز سخت‌تر می‌شود، اظهار کرد: با شرایط موجود و بلاتکلیفی و تغییر نرخ ارز و تغییر ساعتی قیمت مواد اولیه که منجر به بی‌ثباتی اقتصاد کلان شده، سرمایه‌گذار اقدام به سرمایه‌گذاری، افزایش تولید یا ایجاد خط تولید جدید نمی‌کند؛ یعنی واحدهای تولیدی، نه‌تنها افزایش ظرفیت نمی‌دهند، بلکه بسیاری از کارخانجات ظرفیت‌شان را پایین هم می‌آورند تا بتوانند ادامه حیات دهند. در حال حاضر در بخش صنعت به‌علت بلاتکلیفی و اینکه چشم‌انداز برای تولیدکننده مشخص نیست، نرخ مواد اولیه و هزینه‌ها ثبات ندارد و بازار خرید تولیدات تقریبا در حالت رکود است، تعدیل نیرو داریم. تولید سال‌هاست در مواجهه با بخش‌های گوناگون، از جمله بانک‌ها بلاتکلیف است.

این فعال حوزه صنعت در پایان گفت: برنامه‌ریزی مناسبی نداریم و تولید آینده روشنی ندارد؛ در نتیجه رشد اقتصادی مناسبی هم نخواهیم داشت. در حال حاضر بیشتر واحدهای صنعتی کشور کاهش ظرفیت داشته‌اند و تلاش می‌کنند که بتوانند ادامه حیات دهند. اگر تولید نباشد، مالیاتی پرداخت نمی‌شود و طبیعتا اشتغالی هم نخواهیم داشت. چه باید کرد؟ باید شرایط برای سرمایه‌گذاری در بخش تولید فراهم شود تا در ادامه اقتصاد رشد یابد. وقتی زیرساخت‌ها مناسب نیست و تولید اسیر قوانین و دستورالعمل‌های ناگهانی است، نمی‌توان امیدی به رشد و توسعه اقتصادی داشت.

تولید با زیان به معنی رشد نیست

مهدی مطلب‌زاده، عضو هیات مدیره انجمن صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور نیز در این زمینه به صمت اظهار کرد: واقعیت این است که در سال جاری اتفاق خاصی در بخش صنعت نیفتاده که نشان از رونق و رشد آن باشد. البته من اطلاع دقیقی از آمار بانک مرکزی درباره رشد اقتصادی سال جاری ندارم، اما ظواهر امر نشانگر این است که صنعت همچنان درگیر مشکلات ناشی از تورم و کمبود نقدینگی است. شاید در بخش‌هایی آمارهای کمی افزایش داشته و رشد تولید رقم خورده، اما بسیاری از بخش‌های صنعت اگر به دقت و با جزئیات آمارها مورد بررسی قرار گیرند، نشان می‌دهد که تولید به زیان منتهی شده است.

مطلب‌زاده با تاکید بر اینکه در این زمینه البته نمی‌توان به‌طور قطعی اظهارنظر کرد، ادامه داد: صنعت در سال جاری از تسهیلات و شرایط خاصی بهره‌مند نبوده که در نهایت به رونق آن ختم شود. علاوه بر این، آنچه ما شاهد آن بوده‌ایم، همیشه بین داده‌های آماری اقتصادی با واقعیت اختلاف وجود دارد. این اختلاف، نه‌تنها بین واقعیت و داده‌ها، بلکه بین نهادهای گوناگونی که اقدام به انتشار آمارهای اقتصادی در بخش‌های گوناگون می‌کنند نیز مشهود است.

وی در ادامه گفت: واقعیت این است که باتوجه به شرایط اقتصادی که داریم، نمی‌توانیم برنامه‌ریزی مشخصی را دنبال کنیم.

از یک سو آمارهای شفافی در دسترس نیست و از سوی دیگر، سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران رده‌های میانی و بالا در برنامه‌ریزی‌ها به واقعیت‌هایی که اقتصاد ما با آنها مواجه است، توجه نمی‌کنند، در نهایت تدون برنامه‌های کلان برای اقتصاد و صنعت، نوعی کلی‌گویی است و بی‌نتیجه هم خواهد بود.

این کارشناس حوزه صنعت همچنین اظهار کرد: مشکل اساسی ما در سیاست‌گذاری است و تا زمانی که ثبات نداشته باشیم، رشد اقتصادی نخواهیم داشت. اینکه نمی‌توانیم نقل‌وانتقالات مالی داشته باشیم و تورم اسفبار است، بخش زیادی از مردم مشکلات معیشتی دارند و... چالش‌های جدی در مسیر حرکت تولید هستند که باید مدنظر قرار گیرند.

عضو هیات‌مدیره انجمن صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور در پایان گفت: بخش‌های گوناگون اقتصاد ضمن اینکه باید وظایف‌شان را به‌خوبی انجام دهند و دخالتی در امور سایر بخش‌ها نداشته باشند، باید هماهنگ با هم گام بردارند. این انسجام و هماهنگی در شرایط کنونی برای عبور کشور از بحران‌های اقتصادی که دارد، بسیار کمک‌کننده خواهد بود.

> این آماردرمانی هم در بلندمدت تاثیر مثبتی نخواهد داشت و اصولا رویکرد درستی نیست

سخن پایانی

بنابر این گزارش، فعالان حوزه صنعت معتقدند در ۶ ماهه نخست امسال، شرایط صنعت تغییرات چندانی نداشته و از طرفی هم چون آمار بخش صنعت به‌طور مستقل و با جزئیات منتشر نمی‌شود، نمی‌توان به‌طور قطعی درباره صحت و سقم آمار منتشر شده اظهارنظر کرد. با این حال، آنچه اغلب و به‌ویژه در شرایط بی‌ثبات اقتصادی از آمارهای کلی که نهادهای متولی منتشر می‌کنند، مشخص است این داده‌ها با واقعیات اقتصادی فاصله زیادی دارند.

سهم فولادی‌ها از چالش تامین انرژی بررسی شد

بهینه‌سازی مصرف و توسعه دو بال عبور از بحران

کسری تامین انرژی در کشور پدیده جدیدی نیست، اما ظرف سال‌های اخیر این چالش روی جدیدی به خود گرفته، به‌نحوی‌که ناتوانی در تامین تراز برق باعث می‌شود تا با آغاز نخستین موج گرما در کشور آهنگ محدودیت برق صنایع نواخته شود. در این میان فولادی‌ها در زمره صنایعی هستند که بیشترین میزان کاهش تولید به دلیل کمبود برق را متحمل می‌شوند. یدالله سبوحی، عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شریف به بررسی زوایای مختلف کسری تامین انرژی در کشور و دلایل بروز این چالش، سهم فولادی‌ها در مصرف انرژی کشور و مزایا و معایب ورود بخش فولاد به صنعت نیروگاهی پرداخته است.

عکس: صمت

یدالله سبوحی، عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شریف با اشاره به چالش کمبود برق در کشور در زمان اوج مصرف گفت: تقاضای انرژی در اثر عواملی نظیر توسعه صنعتی، رشد اقتصادی و... با نرخ بالایی افزایش داشت؛ این در حالی است که توسعه زیرساخت امری زمانبر و مستلزم سرمایه‌گذاری‌های نسبتا بالاست و همین موارد از سرعت آن می‌کاهد.

به گزارش معدن‌نیوز، در حالی دولت‌ها توسعه زیرساخت را به‌عنوان راهکار حل چالش عدم تامین کافی انرژی در کشور انتخاب کردند که رفع این چالش‌ها علاوه بر توسعه زیرساخت نیازمند وضع چهارچوب‌هایی برای بهینه کردن تقاضا نیز بود، موضوعی که به آن توجه نشد. البته ظرف سال‌های گذشته در برخی موارد مسئله افزایش نرخ و تعرفه نهاده‌های انرژی باهدف کاهش مصرف مطرح و اجرایی شده، اما واقعیت آن است که در این موارد، دولت تنها به دنبال تامین کسری بودجه بوده و افزایش نرخ انرژی به بهینه کردن تقاضا منجر نشده است.

▣ رشد نرخ، بهینه‌سازی مصرف را محقق نکرد

یدالله سبوحی گفت: در حالی کشور در شرایط کنونی با این میزان کمبود در تامین انرژی روبه‌رو است که رشد اقتصادی در دهه ۹۰ ناچیز، سطح درآمد پایین و بنابراین سرانه مصرف کاهش یافت. اگر ظرف یک دهه اخیر نیز کشور در مسیر توسعه اقتصادی قدم برداشته بود، امروز چالش تامین انرژی جدی‌تر بود.

یدالله سبوحی گفت: سرمایه‌گذاری در بخش انرژی در حوزه توسعه زیرساخت و بهینه‌سازی مصرف فرآیندی زمان‌بر است؛ یک‌شبه نمی‌توان چالش‌های موجود را حل کرد. در چنین شرایطی عدم تصمیم‌گیری و آغاز به کار حصول نتیجه را به‌شدت به تعویق می‌اندازد.

▣ صنایع، مقصر یا متضرر کسری انرژی؟

سبوحی در پاسخ به سهم و تقصیر صنعت در بروز چالش کمبود انرژی در کشور گفت: صنایع مقصر وضعیت کنونی نیستند. سیاست‌گذاران اقتصادی و صنعتی کشور توسعه صنعتی کشور بر مبنای صنایع انرژی‌بر را ظرف سال‌های گذشته دنبال کرده‌اند، این سیاست برمبنای وجود ذخایر انرژی ارزان در کشور اخذشده است. هدف‌گذاری ظرفیت‌سازی ۵۵ میلیون تنی در بخش فولاد در افق ۱۴۰۴ ازجمله سیاست‌های توسعه صنعتی کشور در این زمینه است. البته این سیاست لزوما صحیح نبوده، اما باید توجه کرد که در شرایط کنونی سهم صنعت فولاد در مصرف انرژی برق در روز کمتر از ۸ درصد است و در مصرف گاز طبیعی کمتر از ۵ درصد است.

> سیاست قطع برق واحدهای تولید مانعی در مقابل رشد تولید ناخالص داخلی و افزایش سرمایه‌گذاری در واحدهای جدید اقتصادی و تولیدی است

این استاد دانشگاه در خصوص تحمیل توقف تولید به بخش تولید در زمان اوج مصرف گفت: قطعا این سیاست نادرست است؛ اجرای آن به کاهش تولید، افت درآمد، کاهش سودآوری و درنهایت افت سود انباشته که لازمه سرمایه‌گذاری جدید است، منجر می‌شود. به‌این‌ترتیب سیاست قطع برق واحدهای تولید مانعی در مقابل رشد تولید ناخالص داخلی و افزایش سرمایه‌گذاری در واحدهای جدید اقتصادی و تولیدی است. این سیاست با ضربه به بدنه تولیدی، بر موج بیکاری در کشور می‌افزاید، از میزان صادرات کاسته و درآمدهای صادراتی کشور نیز افت پیدا می‌کند.

▣ حذف فولادی‌ها به رفع چالش انرژی نمی‌انجامد

سبوحی در ادامه به سهم فولادی‌ها در مصرف برق در کشور اشاره کرد و گفت: مصرف برق در صنعت فولاد، در واحدهای فولادی کشور حدود ۶۰۰ کیلووات ساعت به ازای هر تن فولاد است؛ در واحدهایی که از هات‌شارژینگ استفاده می‌کنند این رقم به ۵۰۰ کیلووات ساعت کاهش می‌یابد. با فرض مصرف حداکثر ۸۰ کیلووات ساعتی برای تولید هر تن فولاد در واحد احیا و فولادسازی و در نظر گرفتن تولید ۳۰ میلیون تن فولاد در سال، میزان مصرف انرژی برق برای واحدهای فولادی به ۲۴ میلیارد کیلووات ساعت در سال می‌رسد. این در حالی است که ظرف سال ۱۴۰۱ بیش از ۳۰ میلیارد کیلووات-ساعت برق در کشور مصرف شد و به‌این‌ترتیب سهم فولادی‌ها در مصرف برق حدود ۸ درصد بود. البته بخشی از مصرف برق فولادی‌ها توسط نیروگاه‌های اختصاصی آنها تامین می‌شود و بنابراین سهم بخش فولاد از کل مصرف ظرفیت نیروگاهی کشور به کمتر از ۶ درصد خواهد رسید.

وی افزود: امسال کشور با کمبود ۲۰ هزار مگاواتی انرژی برق مواجه است؛ این رقم بیش از کل مصرف صنعت فولاد است و بنابراین با محدود کردن صنعت فولاد نمی‌توان چالش تامین برق را مرتفع کرد.

سبوحی در ادامه به تجربه سایر کشورها در زمان کسری انرژی اشاره کرد و گفت: در دنیا وقتی چنین کمبود و تنگناهایی شکل می‌گیرد، ارزیابی از میزان آمادگی پذیرش رشته‌های مختلف برای قطعی انرژی و میزان آن انجام می‌شود. اما در ایران چنین رویه‌ای وجود ندارد. درواقع در کشور نگاه راهبردی به مسئله کمبود عرضه انرژی وجود ندارد. در شرایط کنونی بهترین راه آن است که هزینه پذیرش محاسبه شود و براساس تفاهمی که با بخش‌های مختلف به انجام می‌رسد سیاست‌گذاری انجام شود تا کمبودها و تنگناها مدیریت شود. طبقه‌بندی و اولویت‌بندی خاموشی در بخش‌های مختلف کاری کوتاه‌مدت است و در بلندمدت باید این تنگناها و کمبودها در زنجیره تامین انرژی برای بخش‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی رفع شود.

▣ بهینه‌سازی به‌صرفه‌تر است

سبوحی گفت: جذب سرمایه‌های سرگردان کشور و سوق آن به سمت تامین انرژی و مقابله با چالش‌های زنجیره تامین یکی از راهکارهای پایدار مطرح برای برون‌رفت از شرایط کنونی است. تحقق این راهکار نیازمند آن است که دولت خود را به‌تدریج از قسمت اجرایی خارج کرده و به بخش خصوصی برای فعالیت در صنعت تامین زنجیره انرژی اجازه فعالیت دهد.

در ادامه لازم است تا قیمت‌گذاری انرژی به‌تدریج از حالت دستوری خارج شود و به سمت تعیین نرخ در بازار و بر اساس مکانیزم‌های آن برود. درواقع باید فرصتی فراهم شود تا بخش خصوصی با توجه به ارزیابی اقتصادی بتواند برای واردات، صادرات و بهینه‌سازی انرژی برنامه‌ریزی کرده و مطابق آن در این بخش سرمایه‌گذاری کند.

به گفته وی، نبود چارچوب توجیه‌پذیر در صنعت نیروگاهی کشور و زنجیره تامین انرژی باعث شده تا سرمایه‌گذاران بخش خصوصی از ورود به این حوزه حذر کنند. اما با تغییر رویه می‌توان سرمایه‌های خصوصی را به این بخش جلب کرد.

سبوحی افزود: درعین‌حال باید توجه کرد که بهینه‌سازی نسبت به تولید و عرضه روش به‌صرفه‌تری است. امروز دولت یکی از بزرگ‌ترین بدهکاران بخش انرژی در وزارت نیرو است. دریافت منابع صادرات روشن نیست و میزان این بدهکاری مشخص نیست. اما وزارت نیرو شفاف است. بنابراین راه‌حل اساسی که باید مدنظر قرار بگیرد روش‌های کم‌هزینه و پایدار برای این موضوع است که سال‌ها در دستور کار دولت‌ها نبوده است.

سخن پایانی

از آغاز جنگ ایران و عراق کمبود و تنگنا در زنجیره تامین انرژی در کشور شکل گرفت و این موضوع به عدم‌تعادل در عرضه و تقاضای انرژی منجر شد. ظرف دهه‌های گذشته دولت‌ها، برای حل چالش کمبود در زنجیره انرژی سیاست سرمایه‌گذاری در ساخت نیروگاه و توسعه میادین گازی را اخذ کردند اما سرعت رشد افزایش تقاضا به‌مراتب بالاتر از سرعت گسترش حصول انرژی بود و به‌این‌ترتیب چالش تنگنا در زنجیره تامین هرگز مرتفع نشد.

آگهی مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

نوبت دوم

شرکت فولاد خوزستان «سهامی عام»

شماره مناقصه ۵۲۴۷۷۶۳۴

شرکت فولاد خوزستان در نظر دارد **کاربید کلسیم با دانه‌بندی ۸-۳ میلیمتر در قوطی‌های فلزی ۵ الی ۶ کیلوگرمی پلمب شده** را از طریق برگزاری مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای با انتخاب یک یا چند شرکت از تولید کننده و تامین کننده با سوابق، تجارب و توانمندی مناسب و مورد قبول خریداری نماید.

لذا از کلیه شرکت‌های تولیدکننده و تامین‌کننده مرتبط با موضوع مناقصه دعوت می‌گردد، در صورت تمایل به شرکت در مناقصه و پس از بررسی کلیه شرایط و ضمائم مناقصه، اعلام آمادگی خود را جهت شرکت در مناقصه در سایت pim.ksc.ir ثبت نموده و جهت پیگیری و کسب اطلاعات بیشتر در ساعت‌های اداری با کارشناس خرید مربوطه تماس حاصل نمایند.

کارشناس خرید: رضا شولستانی ایمیل RE.SHOOLESTANI@KSC.IR شماره تلفن: ۰۹۸۶۱۳۲۱۳۶۱۹۴

شرکت کنندگان می‌بایست جهت سپرده شرکت در مناقصه: ۲ درصد مبلغ پیشنهاد مالی خود در مناقصه را به‌عنوان ضمانت‌نامه بانکی، بلوکه مالی و یا واریز وجه نقد به حساب‌های شرکت فولاد خوزستان (به شماره حساب‌های زیر) انجام دهند.

حساب سیبا به شماره ۰۱۰۲۵۱۳۱۸۶۰۰۲ - (شماره شبا: IR۵۴۰۱۷۰۰۰۰۰۰۱۰۲۵۱۳۱۸۶۰۰۲)

▣ جدول زمانی انجام مناقصه

آخرین مهلت اعلام آمادگی و ارسال مدارک ارزیابی جهت تشخیص صلاحیت	آخرین مهلت دریافت اسناد مناقصه در صورت تایید صلاحیت	آخرین مهلت ارائه پاکات مناقصه	تاریخ گشایش پاکات فنی
۱۴۰۲/۱۰/۱۲	۱۴۰۲/۱۰/۲۰		

ضمنا متن آگهی در سایت شرکت فولاد خوزستان به نشانی اینترنتی WWW.KSC.IR درج گردیده است.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱۰/۰۵ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱۰/۰۹

روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

۱۱ طرح پتروشیمی در منطقه ویژه پارسیان در حال اجرا است

مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی گفت: ۱۱ طرح با سرمایه‌گذاری بیش از ۱۱ میلیارد دلار در منطقه ویژه اقتصادی پارسیان در دست اجرا است. به گزارش روابط عمومی منطقه ویژه اقتصادی پارسیان، مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی تاکید کرد: اگر اقدام‌های تخصصی در زمینه تامین مالی در صنعت پتروشیمی انجام شود می‌توانیم از همه موانع حتی تحریم‌ها نیز عبور کرد. مرتضی شاهمیرزایی در نخستین همایش سرمایه‌گذاری و تامین مالی صنعت پتروشیمی با اشاره به اینکه این همایش برای عارضه‌یابی و آسیب‌شناسی فرصت‌های سرمایه‌گذاری و تامین مالی طرح‌های پتروشیمی برگزار شده است، اظهار کرد: این موضوعات باید به صورت جدی در نشست‌های تخصصی این همایش بررسی شود تا به نتایج مثبتی برای سرمایه‌گذاران این صنعت دست یابیم. معاون وزیر نفت با اشاره به اینکه بالغ بر ۴۰ هزار میلیارد تومان هدیه صنعت پتروشیمی به واحدهای پایین‌دستی در هفت ماه سال ۱۴۰۲ در قالب عرضه اعتباری محصولات بوده است، گفت: صنایع تکمیلی دچار عارضه نقدینگی و سرمایه در گردش بودند که با این اقدام ۳۵ هزار میلیارد تومان از عرضه اعتباری محصولات جذب شده است. شاهمیرزایی با بیان اینکه از ۷. ۲۰۰ هزار میلیارد تومان عرضه اعتباری محصولات پتروشیمی در آبان‌ماه امسال، ۵. ۲۰۰ هزار میلیارد تومان خریداری شده است، تصریح کرد: عرضه اعتباری انقلابی را در صنایع تکمیلی ایجاد کرد و واحدهای غیرفعال، فعال شدند که در نتیجه آن ۳.۱ میلیون تن تقاضای داخلی محصولات افزایش می‌یابد و صنعت پتروشیمی رونق اقتصادی را به صنایع گوناگون هدیه کرد. رضا نکویی در نخستین همایش سرمایه‌گذاری و تامین مالی صنعت پتروشیمی با تبریک هشتم دی‌ماه، سالروز صنعت پتروشیمی با اشاره به اینکه تحقق رشد ۸ درصدی اقتصادی مورد تأکید مقام معظم رهبری و رسیدن به اهداف توسعه‌ای صنعت پتروشیمی تا پایان برنامه هشتم توسعه نیازمند سالانه ۷ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری است، اظهار کرد: این رقم بیانگر ظرفیت بالای این صنعت برای جذب منابع مالی داخلی و خارجی است. وی با بیان اینکه این همایش همسو با بازطراحی ساختار تامین مالی طرح‌های صنعت پتروشیمی برگزار می‌شود، افزود: طرح‌های صنعت پتروشیمی در دو سال گذشته با برگزاری ۴۰ کمیته بازنگری، بازبینی و طرح‌های جایگزین متناسب با نیاز کشور به سرمایه‌گذاران معرفی شد و بعضی طرح‌ها نیز از ادامه فعالیت انصراف دادند. نکویی به ۷۰ مجتمع پتروشیمی فعال در کشور با ظرفیت نصب‌شده سالانه بیش از ۹۲ میلیون تن اشاره کرد و افزود: ظرفیت این صنعت بر اساس برنامه‌ریزی انجام‌شده به ۱۴۱ میلیون تن در پایان برنامه هفتم توسعه و به ۱۹۹ میلیون تن تا پایان برنامه هشتم توسعه می‌رسد. وی تصریح کرد: سعی شده است با توجه به گستردگی محصولات پتروشیمی به سمت تکمیل زنجیره ارزش حرکت کنیم. به گفته مدیر سرمایه‌گذاری شرکت ملی صنایع پتروشیمی، ۲۰ طرح با سرمایه مورد نیاز ۷ میلیارد دلار با مجموع ظرفیت سالانه ۹ میلیون تن در منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی، ۲۲ طرح با سرمایه مورد نیاز ۲۲ میلیارد دلار با مجموع ظرفیت سالانه ۲۸ میلیون تن در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس، ۱۴ طرح با سرمایه مورد نیاز ۵.۱۱ میلیارد دلار با مجموع ظرفیت سالانه بیش از ۱۳ میلیون تن در منطقه پارس ۲، ۱۱ طرح با سرمایه مورد نیاز بیش از ۱۱ میلیارد دلار با مجموع ظرفیت سالانه ۱۴ میلیون تن در منطقه پارسیان، سه طرح با سرمایه مورد نیاز ۴ میلیارد دلار با مجموع ظرفیت سالانه ۹ میلیون تن در منطقه چابهار و چهار طرح با سرمایه مورد نیاز ۵ میلیارد دلار با مجموع ظرفیت سالانه ۱۰ میلیون تن در منطقه قشم در حال اجراست.

▣ پارسیان یک فرصت استثنایی برای استقرار صنایع پایین‌دستی پتروشیمی است

همچنین در این همایش سید علی اصغر علامه بیان داشت: منطقه ویژه پارسیان با استقرار در ۳۰ کیلومتری عسلویه و غربی‌ترین نقطه استان هرمزگان با مساحت ۱۰ هزار هکتار محیای جذب سرمایه‌گذاران است. وی عنوان کرد: تا کنون ۱۱ طرح پتروشیمی و تکمیل این زنجیره در پارسیان مستقر شده‌اند و در مرحله ساخت قرار دارند. علامه خاطرنشان کرد: وجود بندر منطقه ویژه با ظرفیت ۴۰ میلیون تن در آینده یک ظرفیت مناسب برای صادرات و واردات کالاهای مورد نیاز صنایع و کشور است. این بندر می‌تواند کشورهای آسیای میانه را به دنیا متصل کند. کشورهای روسیه و شمال ایران با بهره‌گیری از این ظرفیت جدید می‌توانند با سهولت بیشتری کالاهای خود را صادر کنند. وی با بیان اینکه خوراک مورد نیاز صنایع پتروشیمی در منطقه ویژه پارسیان فراهم است، افزود: با موافقت وزیر نفت و همکاری خوب صنایع ملی پتروشیمی ایران بسترهای سرمایه‌گذاری در حوزه پتروشیمی فراهم شده است. در سفر دوم رئیس محترم جمهور به استان هرمزگان پارک متانول و یک طرح جدید پتروشیمی کلنگ‌زنی خواهد شد. لازم به ذکر است؛ در این همایش دکتر علامه با دکتر علی عسکری مدیر هلدینگ خلیج‌فارس درخصوص آغاز عملیات اجرایی پارک متانول در دور دوم سفر رئیس محترم جمهور و هیات دولت به هرمزگان گفت‌وگو کردند. پارک متانول در سایت شمالی منطقه ویژه اقتصادی پارسیان به عنوان مهمترین پارک صنایع زیرمجموعه پتروشیمی در هرمزگان احداث می‌شود.

▣ بسته سرمایه‌گذاری ویژه صنعت پتروشیمی رونمایی شد

بسته سرمایه‌گذاری ویژه صنعت پتروشیمی به‌منظور سرمایه‌گذاری در طرح‌های تکمیل زنجیره ارزش پتروشیمی از سوی معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی رونمایی شد. به گزارش روابط عمومی منطقه ویژه پارسیان، بسته سرمایه‌گذاری ویژه صنعت پتروشیمی براب سرمایه‌گذاری در طرح‌های تکمیل زنجیره ارزش پتروشیمی در نخستین همایش سرمایه‌گذاری و تامین مالی صنعت پتروشیمی از سوی مرتضی شاهمیرزایی، معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی و علی عسکری مدیرعامل هلدینگ رونمایی شد. با اجرای طرح‌های زنجیره ارزش این بسته سرمایه‌گذاری محصولاتی تولید خواهد شد که تاکنون در کشور تولید نشده و نیاز صنایع پایین‌دستی هستند، در بازار با التهاب روبه‌رو بوده و پیش از این طرحی برای آنها مجوز نگرفته است، با ریسک بالا و فناوری جدید باشند، یا سبب ایجاد ارزش‌افزوده بالا از محصولات نیمه‌خام شوند. در این بسته‌ها منطقه ویژه اقتصادی پارسیان به عنوان یکی از مناطق مهم در حوزه پتروشیمی معرفی شد. در این بسته‌ها طرح‌های تکمیل زنجیره پتروشیمی با محوریت پارسیان رونمایی شد.

یادداشت

پذیرش مشکلات اصلی‌ترین پیش‌شرط بهبود

حسن حسینقلی
فعال بخش معدن

ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی و انرژی برخوردار است و همین ظرفیت‌ها علت اصلی توسعه در حوزه معدن و صنایع‌معدنی بوده‌اند. در واقع بسیاری از صاحبان سرمایه با تکیه بر این ذخایر مسیر توسعه را هموار دیده و به این بخش ورود کرده‌اند. بااین‌وجود، مسیر فعالیت در این حوزه طی سال‌های گذشته به‌شدت دشوار شده است و هر سال نیز، سخت‌تر از قبل می‌شود. آمار تولید و تجارت وابسته به بخش معدن یا صنایع‌معدنی در اغلب سال‌ها مثبت برآورد می‌شود. با این حال، تولیدکنندگان فعال در این حوزه با مشکلات متعددی در روند فعالیت خود روبه‌رو هستند که عملا امکان تولید را از آنها سلب می‌کند. باوجودی که مسئولان از بهبود شرایط سخن می‌گویند، بسیاری از صنایع در مرز توقف تولید قرار گرفته و بسیاری از واحدها از سوددهی به زیان رسیده‌اند.

نکته تاسف‌برانگیز ماجرا آنجاست که بخش بزرگی از این مشکلات تحت‌تاثیر عملکرد دولت یا دولت‌ها حاصل شده است. دولت وظایفی همچون توسعه زیرساخت‌ها را در حوزه انرژی یا حمل‌ونقل برعهده دارد، اما نه‌تنها در اجرای این وظیفه موفق نبوده است، بلکه در حال حاضر شاهد بروز مشکلات و کمبودهای جدی در این بخش هستیم. ناترازی در صنعت برق و گاز طی چند سال اخیر آغاز شده است و پیش‌بینی می‌شود که در سال‌های آتی نیز ادامه‌دار باشد.

در شرایطی که فعالان بخش معدن و صنایع‌معدنی، بخش قابل‌توجهی از ظرفیت تولید خود را در فصل تابستان به‌دلیل محدودیت در تامین برق و بخشی از تولید خود را به‌علت محدودیت در تامین گاز از دست می‌دهند، بنابراین در عمل سودآوری و رشد تولید معنی ندارد. محدودیت در تامین انرژی صنایع اعم از برق و گاز از دلایل متفاوت و مختلفی نشأت می‌گیرد که از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به نبود سرمایه‌گذاری کافی در این بخش طی چندین سال، بی‌توجهی به نوسازی زیرساخت‌های انرژی، بی‌توجهی به بهره‌وری مصرف انرژی در بخش‌های مختلف مصرف اعم از خانگی، صنعتی و.... اشاره کرد. رفع این دست محدودیت‌ها به‌شدت هزینه‌براست، اما در موقعیت کنونی کشور و باوجود تمام چالش‌هایی که اقتصاد ما را تهدید می‌کند، امکان جذب سرمایه قابل‌توجه و رفع این کمبودها در کوتاه‌مدت ممکن نیست.

فعالان بخش معدن و صنایع‌معدنی در طول سالیان گذشته بارها درباره محدودیت‌های حاکم بر ساختار حمل‌ونقل کشور و توسعه‌نیافتگی این زیرساخت‌ها هشدار داده‌اند. اما هیچ توجهی به این امر نشده است و هر روز در قیاس با سایر کشورها عقب مانده‌ایم. در نتیجه، در حال حاضر و در آینده، حمل‌ونقل به چالشی جدی در مسیر توسعه صنعتی کشور بدل خواهد شد. حمل‌ونقل از اثرگذاری بالایی بر بهای تمام‌شده تولید برخوردار است و نمی‌توان به‌سادگی از کنار آن گذشت. حمل‌ونقل دریایی و ریلی، از نقشی تعیین‌کننده در فرآیند حمل بار مواد معدنی برخوردار هستند. در این روش‌ها، ظرفیت بالایی برای حمل بار وجود دارد و همین موضوع نیز از نرخ جابه‌جایی محصول به‌ازای هر تن می‌کاهد، اما متاسفانه در کشور ما همچنان حمل جاده‌ای حرف نخست را در انتقال محصولات معدنی می‌زند. سیاست‌گذاری اشتباه دیگر، چالش پیش‌روی فعالان معدنی است که عملا رشد تولید را غیرممکن یا دور از دسترس می‌کند. در سال‌های اخیر، اشتباه سیاست‌گذاران در حوزه تولید و تجارت شدت گرفته است. وضع عوارض قابل‌توجه صادراتی روی محصولاتی که بازار داخلی با مازاد آنها روبه‌رو است، اقدامی غیرقانونی است؛ اقدامی که حضور محصولات معدنی کشور را در بازارهای جهانی غیرممکن و فرآیند توسعه را ناممکن می‌کند. در چنین شرایطی، تولیدکنندگان داخلی نمی‌توانند برای آینده فعالیت خود برنامه‌ریزی و حضور خود را در بازار جهانی ساماندهی کنند. همین شرایط نیز در بلندمدت به کاهش حضور تولیدکنندگان ایرانی در بازارهای جهانی منتهی می‌شود. چالش‌های پیش‌روی فعالان بخش معدن در ورود ماشین‌آلات معدنی، دیگر چالشی است که عملا فرآیند توسعه و رشد را در این بخش متوقف کرده است. این دست ممنوعیت‌ها عموما با هدف حمایت از تولید داخلی و بومی‌سازی انجام می‌شود، در حالی که تمامی ماشین‌آلات معدنی مورداستفاده در کشور مونتاژی هستند و تولید داخلی معنا ندارد. در چنین اوضاعی، حمایت از برخی صنایع به تحمیل خسارت‌های جدی به صنایع دیگر منتهی شده است.

چالش‌های پیش‌روی معدنکاران به‌مراتب متعدد هستند. تحریم و نبود امکان برقراری ارتباط با سایر کشورها، سیاست‌گذاری نادرست دولت در تنظیم بازار ارز، دخالت نابجای مسئولان در فرآیند عرضه و فروش محصولات و... هریک به‌تنهایی ضربه‌ای غیرقابل‌جبران را به تولید تحمیل می‌کنند. در چنین موقعیتی، نمی‌توان برای بهبود شرایط تولید برنامه‌ریزی کرد و حتی به آمار رشد تولید در بخش معدن، امید داشت. به‌اعتقاد من، پذیرش شرایط و مشکلات حاکم بر عملکرد صنایع، نخستین گامی است که مسئولان و سیاست‌گذاران باید برای بهبود شرایط بردارند. پس از پذیرش این مشکلات، امکان اصلاح شرایط نیز با تغییر در فرآیند تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری وجود خواهد داشت.

در ارزیابی عملکرد بخش صنعت و معدن در نیمه نخست امسال مطرح شد

رشد نامحسوس

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

براساس گزارش منتشرشده از سوی بانک مرکزی، رشد اقتصادی کشور در شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۲ با احتساب نفت و بدون احتساب نفت نسبت به دوره مشابه سال قبل به‌ترتیب با افزایش ۴.۷ و ۳.۶ درصدی همراه بوده است. بررسی عملکرد رشد اقتصادی برحسب گروه فعالیت‌های اقتصادی (به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۵) نشان می‌دهد، تمامی زیرگروه‌ها رشد مثبت را در بازه شش‌ماهه برای خود به‌ثبت رساندند. گروه نفت و گاز مطابق انتظار، بیشترین رشد را برابر ۱۷.۸ درصد تجربه کرد و سپس بخش صنعت و معدن با نرخ رشد ۳.۷ درصدی در رتبه بعدی زیرگروه‌های رشد اقتصادی قرار گرفت. از آمار ارائه‌شده توسط بانک مرکزی این‌طور برداشت می‌شود که در ماه‌های گذشته، شاهد تحقق رشد اقتصادی در کشور بوده‌ایم و فعالیت‌های صنعتی و معدنی در مسیر بهبود قرار داشته‌اند. بااین‌وجود، به‌اعتقاد فعالان بخش معدن و صنایع‌معدنی و همچنین تولیدکنندگان محصولات نهایی وابسته به این زنجیره، حال تولید در این بخش خوب نیست. چالش‌های متعدد و قابل‌توجهی در روند فعالیت این تولیدکنندگان قرار دارد که از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به ناترازی انرژی و محدودیت‌های روزافزون در تامین برق و گاز صنایع، دشواری بنگاه‌ها برای تامین مالی و سرمایه در گردش، نرخ بالای تورم روزافزون، تحریم و محدودیت در مسیر تعاملات بین‌المللی و تجارت خارجی صنایع، تغییر هرروزه قوانین و وضع بخشنامه‌های غیرکارشناسی، فراقانونی، ضدتولید و... اشاره کرد. در چنین شرایطی، رشد تولید عملا معنی ندارد، کمااینکه فعالان بخش معدن و صنایع‌معدنی در ماه‌های گذشته به‌سختی بر مشکلات فائق آمده‌اند.

عکس: آیدا فریدی

تولید در خطر

آنوش رحام، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: سهم جزئی صنایع تکمیلی در آمار رشد اقتصادی شش‌ماهه نخست امسال مشخص نشده، اما به‌اعتقاد من، تولید در حوزه صنایع تکمیلی فولاد، روزهای خوبی را پشت‌سر نمی‌گذارد. صنایع تکمیلی در شرایط فعلی با چالش‌های متعددی در روند فعالیت و تولید خود روبه‌رو هستند. در واقع، صنایع به‌قدری درگیر رفع مشکلات و گذران شرایط هستند که رشد از اساس بی‌معناست. وی افزود: رشد اقتصادی را که در آمار شاهد آن هستیم، باید متکی به درآمدهای نفتی و صنایع وابسته به آن بدانیم. در حقیقت، گزارش‌های سود و زیان صنایع تکمیلی فولاد نگران‌کننده است.

عوامل افت سودآوری

وی افزود: روند رو به رشد بهای تمام‌شده محصول، شرایط نابسامان بازار و همچنین مشکلات موجود در زنجیره تامین مواد اولیه، از مهم‌ترین مشکلاتی هستند که روند فعالیت صنایع را تحت‌تاثیر منفی قرار داده‌اند. در همین حال، بسیاری از صنایع تکمیلی به‌دلیل شرایط اقتصادی و سیاسی کشور، حضور کمرنگ‌تری در بازار جهانی دارند. باتوجه به شرایط تحریمی ایران و محدودیت‌های پیش‌روی صادرات، بخش بزرگی از تولیدات داخلی توسط واسطه‌ها صادر می‌شوند. در نتیجه، می‌توان این‌طور جمع‌بندی کرد که تحریم و محدودیت در تعاملات بین‌المللی، کار را برای تولید و تجارت دشوار کرده است. علاوه بر تمام مشکلات یادشده، مقررات حاکم بر تجارت نیز مانع جدی در مسیر صادرات هستند و حتی در مواردی به‌مراتب جدی‌تر از تحریم‌ها عمل می‌کنند.

رحام گفت: باتوجه به تمام موارد یادشده نمی‌توان به گزارش‌های توسعه اقتصادی و آمار رشد خوش‌بین بود، دولت سیزدهم اقدامات مناسبی را برای اصلاح شرایط تولید اجرایی نکرده است. وضعیت عمومی اقتصاد کشور نیز تعریف چندانی ندارد. در چنین شرایطی، بسیاری از تولیدکنندگان ناچار هستند با ظرفیت بسیار پایین، فعالیت کنند.

همین موضوع نیز، زمینه افت سودآوری تولیدکنندگان را فراهم می‌کند. چالش در تامین مواد اولیه یا کمبود ورق فولادی دیگر چالشی است که روند فعالیت ما را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد. علاوه‌براین، تورم افسارگسیخته حاکم بر اقتصاد ایران و افزایش سطح عمومی قیمت‌ها نیز دیگر مشکلی است که روند فعالیت صنایع فولاد را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد. این فعال صنعت فولاد بااشاره به ناترازی انرژی در کشور در سال‌های اخیر گفت: این محدودیت از توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های انرژی نشأت می‌گیرد و ادامه دارد. باتوجه به محدودیت‌های کشور در تامین منابع مالی و نبود امکانات برای جذب سرمایه خارجی، این محدودیت ادامه دارد و تولید را در خطر قرار می‌دهد.

وی افزود: بنابراین دولت هیچ اقدامی را که زمینه‌ساز بهبود شرایط باشد، اجرایی نکرده است. در چنین شرایطی، هر نوع رشدی را می‌توان به افزایش فروش نفت یا فروش کالاهای باارزش‌افزوده پایین نسبت داد.

رحام با تاکید بر مشکلات صنایع پایین‌دستی گفت: دولت صنایع را موظف کرده که ارز حاصل از صادرات خود را با نرخ دستوری به کشور بازگرداند. این در حالی است که صنایع نهایی ماده اولیه خود را با بهای ارز آزاد خریداری می‌کنند. چنانچه نرخ ورق فولادی در بورس کالا با احتساب نرخ صادراتی این محصول و نرخ ارز محاسبه شود، مشخص می‌شود که با فرآیندهای مختلف، بهای فروش این محصول به‌شدت افزایش‌یافته است، بنابراین چرا صنایع تکمیلی موظف هستند محصول نهایی صادراتی خود را با احتساب نرخ ارز دولتی به کشور بازگردانند؟ وی گفت: در واقع، انتظار می‌رود این دست سختگیری‌ها مختص صنایع میانی باشد که تحت حمایت‌های دولتی هستند.

تمرکز حمایت دولتی بر تولید موادخام

این فعال صنعت فولاد گفت: ارزش متوسط صادرات در زنجیره فولاد تا حلقه میانی که دولت هم متولی آن است، به‌ازای هر تن ۴۰۰ تا ۵۰۰ دلار برآورد می‌شود. میانگین ارزش هر تن کالای صادراتی کشور نیز ۳۸۰ تا ۴۰۰ دلار است. در واقع سهم اصلی صادرات کشور به محصولات میانی با ارزش‌افزوده نه‌چندان بالا اختصاص دارد. صنایع تکمیلی ارزش صادراتی ۶۵۰ تا ۷۰۰ دلاری به‌ازای هر تن دارند، بنابراین هرچه به‌سمت صادرات محصولات نهایی برویم، ارزش‌افزوده حاصل از صادرات افزایش خواهد یافت. اما توجه دولت به بخش دیگری متمرکز و تولید مواد خام و نیمه‌خام از بیشترین حمایت دولتی برخوردار است.

رحام در ادامه از نبود ثبات در روند سیاست‌گذاری به‌عنوان دیگر چالش حاکم بر بخش تولید نام برد و گفت: نبود ثبات در روند خریدوفروش فولاد و محصولات فولادی، امکان برنامه‌ریزی برای تامین مواد اولیه، تولید و فروش را از تولیدکنندگان سلب می‌کند. این تغییرات مستمر در وضع بخشنامه‌ها و مقررات حاکم بر تولید و تجارت نیز به‌چشم می‌خورد.

علاوه‌براین، هرساله شاهد تغییرات کلان اقتصادی در جریان تصویب بودجه سالانه هستیم. در چنین اوضاعی، یک تولیدکننده نمی‌تواند حتی برای ۳ ماه هم برنامه‌ریزی تولید داشته باشد.

وی بااشاره به ایجاد محدودیت‌های دولتی برای خرید اعتباری مواد اولیه گفت: باتوجه به تورم روزافزون حاکم بر اقتصاد ما، شاهد افت مداوم سرمایه در گردش تولیدکنندگان هستیم. به‌این‌ترتیب، تامین ماده اولیه موردنیاز برای صنایع به چالشی دائمی و مستمر برای تولیدکنندگان بدل شده است. در نتیجه، هرساله از قدرت خرید صنایع کاسته می‌شود. این چالش زمینه افت تولید را فراهم می‌کند. در چنین شرایطی، تنها راهکار تداوم تولید و کاهش اثرات تورمی، عرضه ۱۰۰ درصد اعتباری مواد اولیه است. فروشندگان ورق فولادی نیز با فروش ۹۰ درصد اعتباری ماده اولیه موافق هستند، اما دولت مانع آن می‌شود. بنابراین، می‌توان این‌طور ادعا کرد که دولت بزرگ‌ترین سنگ‌اندازی‌ها را در مسیر تولید انجام می‌دهد.

رحام راهکار رفع این مشکلات را برقراری تعامل میان دولت و بخش خصوصی دانست و گفت: متاسفانه دولت و به‌ویژه وزیر صنعت، معدن و تجارت اعتقادی به نظرخواهی از بخش خصوصی ندارد. معاونان وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز همین رویه را در پیش گرفته‌اند. در گذشته، جلساتی با حضور نمایندگان بخش خصوصی و معاونت‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت در قالب ستاد کالاهای پایه برگزار می‌شد، اما اکنون همان فضای تعامل نیز ازمیان‌رفته است. در شرایطی که دولت پشت درهای بسته تصمیم‌گیری می‌کند، لطمات بیشتری به فعالان صنعتی تحمیل خواهد شد. چنانچه فضایی برای تعامل حداکثری میان سیاست‌گذاران و بخش خصوصی شکل بگیرد، بخش بزرگی از مشکلات این بخش مرتفع خواهند شد.

> تولید در حوزه صنایع تکمیلی فولاد، روزهای خوبی را پشت‌سر نمی‌گذارد و این صنایع در شرایط فعلی با چالش‌های متعددی در روند فعالیت و تولید خود روبه‌رو هستند

نبود جذابیت برای تولید معدنی

بهرام شکوری، رئیس معادن و صنایع‌معدنی اتاق ایران در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: سیاست‌گذاری تمامی دولت‌های پیشین در دهه‌های گذشته، بسیار مشابه بوده است. دولت‌ها همواره با مشکلاتی مشابه روبه‌رو بوده و اغلب هم استراتژی‌های یکسانی را برای مواجهه با این چالش‌ها اتخاذ کرده‌اند. سیاست‌گذاری‌های این دولت تاکنون به توسعه عملکردی بخش معدن و صنایع‌معدنی منتهی نشده است. در واقع، شرایط به‌گونه‌ای است که جذابیتی برای ورود سرمایه‌های جدید به بخش معدن وجود ندارد.

وی افزود: در ۲ سال گذشته، چالش‌های متعددی در مسیر فعالیت معادن ایجاد شده‌اند که از جمله آنها می‌توان به وضع عوارض صادراتی اشاره کرد. در توجیه عملکرد دولت برای وضع عوارض صادراتی، می‌توان به کمبود درآمدهای دولت یا پیشی گرفتن مخارج از دخل دولت اشاره کرد، مشکلی که به کسری بودجه دولت منتهی می‌شود.

نگاه درآمدزایی به بخش معدن

در چنین شرایطی، متاسفانه سیاست‌گذاران به معادن و صنایع‌معدنی به چشم دریچه‌ای برای درآمدزایی نگاه می‌کنند. در واقع، گویی به‌دنبال آن هستند که با وضع عوارض یا دریافت مالیات یا حقوق دولتی و... بیشتر از این حوزه، بخشی از مشکلات مالی خود را مرتفع کنند. همین نگاه درآمدی بخش تولید را با چالش‌های بسیاری مواجه کرده است.

شکوری گفت: معادن و صنایع به‌علت رودررویی با مشکلات متعدد در طول سالیان طولانی، عملا توان خود برای روبه‌رو شدن با مشکلات جدید و تحمیل فشار بیشتر را از دست داده‌اند. در چنین موقعیتی، تحمیل فشار بیشتر به صنایع و بخش تولید، تداوم فعالیت در این بخش را غیرممکن می‌کند. در نتیجه، با تداوم شرایط توصیف‌شده و اتکای دولت به بخش معدن به‌عنوان بستر درآمدزایی، همین درآمد کنونی دولت از حوزه تولید نیز منتفی خواهد شد. باوجود هشدارهای بسیاری که فعالان صنعتی و اقتصادی درباره تاب‌آوری پایین صنایع و معادن ارائه می‌دهند، مسئولان امر به شرایط حساس و چالش‌های پیش‌روی تولید، توجه چندانی نشان نمی‌دهند. این فعال بخش معدن گفت: در بسیاری از موارد، از تحریم و محدودیت در تعاملات بین‌المللی میان ایران و سایر کشورها به‌عنوان بزرگ‌ترین چالش حاکم بر اقتصاد ما یاد می‌شود. بدون تردید آثار سوء ناشی از تحریم بر عملکرد صنایع، تولید و تجارت غیرقابل‌انکار است، اما به‌اعتقاد من، محدودیت‌های داخلی به‌قدری جدی هستند که می‌توان این‌طور ادعا کرد که تحریم‌های داخلی به‌مراتب جدی‌تر هستند و اثرات مخرب بیشتری را به‌دنبال دارند یا به‌بیان دیگر، تحریم‌های داخلی بزرگ‌ترین چالشی هستند که فعالان بخش معدن در سال‌های اخیر با آن دست‌به‌گریبان بوده‌اند.

وی افزود: منظور از تحریم داخلی، سیاست‌های اشتباه حاکم بر اقتصاد است. نبود ثبات در فرآیند تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری و نگاه غیرکارشناسی در بدنه دولت، عملا فعالان صنعتی و تولیدکنندگان را با بحران روبه‌رو کرده و فساد حاکم بر اقتصاد در حوزه‌های مختلف نیز پازل بحران حاکم بر اقتصاد ایران را تکمیل کرده است. این فعال بخش معدن گفت: تولید و فعالیت در عرصه‌های مختلف صنعتی از جمله در بخش معدن، نیازمند ثبات سیاسی و اقتصادی است. در شرایطی که هر روز بخشنامه و دستورالعمل جدیدی صادر می‌شود، برنامه‌ریزی برای آینده، بی‌معنا است، به‌ویژه آنکه در فرآیند تصمیم‌سازی از نظرات کارشناسی اهل فن و فعالان صنعتی و تولیدکنندگان نیز بهره گرفته نمی‌شود. در چنین فضایی، با کلاف سردرگمی روبه‌رو هستیم که برون‌رفت از آن برای پیمودن مسیر توسعه در عمل غیرممکن می‌شود.

> سیاست‌گذاری‌های دولت تاکنون به توسعه عملکردی بخش معدن و صنایع‌معدنی منتهی نشده است. در واقع شرایط به‌گونه‌ای است که جذابیتی برای ورود سرمایه‌های جدید به بخش معدن وجود ندارد

سخن پایانی

براساس گزارش منتشرشده از سوی بانک مرکزی در شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۲، بخش صنعت و معدن با نرخ رشد ۳.۷ درصدی روبه‌رو بوده است. بااین‌وجود، فعالان بخش معدن و صنایع‌معدنی معتقد هستند که تولید در شرایط نابسامانی قرار دارد. بسیاری از صنایع در مرز تاب‌آوری و خستگی قرار گرفته‌اند. تداوم مشکلات پیش‌روی صنایع، زمینه توقف تولید را در این بخش فراهم می‌کند. متاسفانه بخش بزرگی از این مشکلات از عملکرد اشتباه دولت و سیاست‌گذاری نادرست مسئولان نشأت می‌گیرد. در چنین شرایطی، نباید به آمار فریبنده رشد اقتصادی دل‌خوش کرد و امیدوار بود.

مدیرعامل شرکت پشتیبانی و توسعه فناوری و نوآوری فولاد مبارکه مطرح کرد:

کنفرانس ریخته‌گری فولاد هرمزگان محفلی برای تبادل افکار بزرگان فولاد

سومین کنفرانس فولادسازی و ریخته‌گری مداوم شرکت فولاد هرمزگان، بهمن ماه سال‌جاری برگزار خواهد شد. این شرکت در دو دوره گذشته این کنفرانس توانسته است بر پایه دانش و فناوری ایده‌ها و طرح‌های بروز صنعت ریخته گری را به متخصصان ارائه دهد. دو کنفرانس قبل برای فولاد هرمزگان و صنعت فولاد کشور نتایج خوبی را به بار آورد و این شرکت توانست برای پیشبرد اهداف خود به ویژه رکوردشکن‌ها استفاده کند. در راستای برگزاری سومین دوره کنفرانس ریخته‌گری، گفت‌وگویی با مدیرعامل شرکت پشتیبانی و توسعه فناوری و نوآوری فولاد مبارکه داشته‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

یحیی پالیزدار، مدیرعامل شرکت پشتیبانی و توسعه فناوری و نوآوری فولاد مبارکه در گفت‌وگو با «صمت» در مورد اهمیت برگزاری کنفرانس ریخت‌گری فولاد هرمزگان اظهار کرد: کنفرانس‌ها همیشه از اهمیت بالایی برخوردارند، زیرا جایی برای تبادل افکارند اما کنفرانس‌های که در حوزه صنعت برگزار می‌شوند اهمیت بالاتری دارند. به این علت که در حوزه نیازمندی‌های خودشان تبادل افکار صورت می‌گیرد.

وی افزود: به عبارت زمانی خلق ارزش شکل می‌گیرد که تمرکز و محوریت بهتری در آن موضوع صورت بگیرد. کنفرانس ریخته‌گری فولاد هرمزگان نیز محفلی است برای تبادل افکار بزرگان این صنعت و همچنین محلی برای نمایش توانمندی‌های فولاد مردان هرمزگان است. سومین دوره کنفرانس ریخته‌گری فولاد هرمزگان می‌تواند همانند کنفرانس‌های دانشگاهی به خلق ارزش علمی در حوزه فولاد و ریخته‌گری کمک شایانی داشته باشد.

پالیزدار ادامه داد: بطور معمول در کنفرانس‌ها مباحث علمی مطرح می‌شود و منطقی آن است که هر ایده فناورانه‌ای ریشه در یک تحقیقی دارد و آن تحقیق است که هر ایده‌ای را به عمل می‌رساند. کنفرانس ریخته‌گری فولاد هرمزگان در دو دوره گذشته این مورد را اثبات کرده است که می‌تواند زیرساخت‌های تبدیل ایده به کسب و کار را داشته باشد. وی بیان کرد: ریخته‌گری مداوم جایگاه ویژه‌ای در صنعت فولاد دارد و اهمیت آن در کشور ما با توجه به تمرکز بر افزایش تولید فولاد، بسیار بیشتر است. لذا اگر به تکنولوژی دست پیدا نکنیم، باید در صنعت فولاد هزینه‌های زیادی را صرف کنیم و این هزینه‌ها با هر بار به‌روزشدن تکنولوژی‌های تولید، باید مجددا تکرار شود. ما باید بتوانیم برای تبدیل دانش به تکنولوژی و همین‌طور تبدیل تکنولوژی به صنعت، ساختار ایجاد کنیم و به همین دلیل نیز برگزاری اینچنین کنفرانسی در شرکت فولاد هرمزگان می‌تواند در راستای بهبود محصولات و کاهش هزینه‌ها باشد.

رشد اقتصادی ایران در ۱۴۰۱

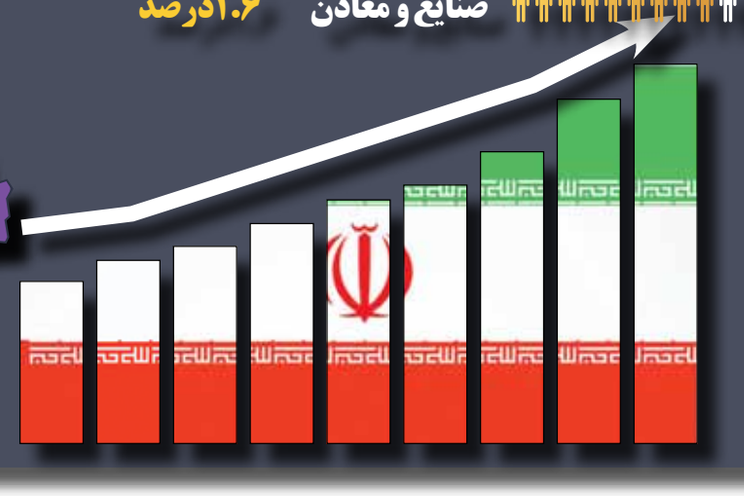

فصلی

بهار	۱.۹ درصد
تابستان	۳.۹ درصد
پاییز	۴.۹ درصد
زمستان	۵.۳ درصد

سهم بخش‌های اقتصادی از رشد تولید ناخالص داخلی

کشاورزی	۰.۱درصد
نفت	۰.۸درصد
خدمات	۱.۵درصد
صنایع و معادن	۱.۶درصد

منبع: بانک مرکزی

اینفوگرافی: سامان شرف‌الدین

بازدید مدیرعامل «کنور» از مجتمع همدان

سـیدعلیرضا موسوی» مدیرعامل شـرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (کنور) از مجتمع همدان بازدید کرد و جلسـه تولید این مجتمع با حضور شـورای معاونین و مدیران برگزار شد.

به گـزارش می‌متالز به نقل از روابط عمومی صبانور، در این جلسـه افزایش تولید و بهره‌وری و کاهش توقف‌ها مورد تاکید «سـیدعلیرضا موسوی» مدیرعامل شـرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (کنور) بود.

ارزیاب ارشد مرکز تعالی سازمانی در جلسه اختتامیه ارزیابی تعالی سازمانی:

فولاد هرمزگان یک سازمان حرفه‌ای و متعالی است

ارزیاب ارشد مرکز تعالی سازمانی گفت: شرکت فولاد هرمزگان یکی از شـرکت‌های سـطح تندیـس فرایند جایزه اسـت که به صورت حرفه‌ای و صادقانه همه موارد در خواسـت شده از سوی ارزیابان را ارائه کردند و به سوالات پاسخ دادند.

به گـزارش روابط عمومی شـرکت فـولاد هرمـزگان، محمد حیـدری بهبهانی در اختتامیه ارزیابی تعالی سـازمانی شـرکت فولاد هرمزگان بیان کرد: فرایند ارزیابی بیسـت و یکمین جایزه ملـی تعالی سـازمانی را در فـولاد هرمزگان انجـام دادیم. این فرایند هر سال با حضور شـرکت‌های مختلف تولیدی، خدماتی و آموزشی در سطح کشـور بر اساس الگوی ملی تعالی سازمانی از بخش‌هـای مختلف صورت می‌گیرد. جلسـات ارزیابی برای به منظور بیان نکات کلی و برداشت ارزیاب‌ها از فرایندهای سازمان برگزار می‌شـود. در این فرایند، شـرکت‌ها به صـورت داوطلبانه در این فرایند حاضر می‌شـوند و خود را از جنبه‌های گوناگون و معیارهای مختلف مدل، محک می‌زنند.

وی افـزود: برخی ارزیابی‌ها به صورت خاص در ذهن ارزیاب‌ها به دلیل شرایطی که سـازمان ارزیابی‌شونده دارد، باقی می‌ماند. شـرکت فولاد هرمزگان یکی از شرکت‌های سطح تندیس فرایند جایزه اسـت و سـابقه خوب و درخشـانی در حضـور در فرایند ارزیابی تعالی سازمانی داشـت. خوشبختانه فولاد هرمزگان طی این چند روز توسط تیمی از ارزیابان جایزه به خوبی مورد ارزیابی قـرار گرفت. مدیران این شـرکت به صورت حرفـه‌ای و صادقانه همه موارد را ارائه کردند، مستندات را در اختیار تیم ارزیاب قرار داده و به سـوالات پاسخ دادند. از دیگر موارد می‌توان به برخورد حرفه‌ای همراه با متانت کارکان این شـرکت اشاره کرد که جزو ویژگی‌های برجسته فرهنگ سازمانی بوده است.

ارزیاب ارشـد تعالی سـازمانی با اشـاره به نقـاط قوت فولاد هرمزگان، خاطرنشـان کرد: از نقاط برجسته این شرکت می‌توان به سختکوشـی و تـوان بالای تخصصی کارکنان اشـاره کرد که منجـر به دسـتاوردها و افتخـارات متعددی حـوزه تولید فولاد در سـطح کشـور و صادرات محصولات به بازارهـای بین‌المللی علی‌رغم همه چالش‌های موجود شـده اسـت. همچنین مدیران فـولاد هرمزگان از موارد مطرح شـده در زمینه‌های قابل بهبود استقبال کردند.

حیـدری در خصـوص مـوارد مـورد ارزیابی در جایـزه ملی تعالـی سـازمانی تصریح کرد: رهبـری الهام‌بخـش و آینده‌نگر، مشـتری‌مداری و ارزش‌آفرینـی، نگرش سیسـتمی، مدیریت با چابکی، دلبسـتگی کارکنان، یادگیری، بهبود و نوآوری، توسـعه شـراکت‌ها، توسـعه قابلیت‌هـای سـازمانی، مسـئولیت‌پذیری اجتماعـی و نتایج برجسـته پایدار از جمله مـوارد مورد ارزیابی در فرایند جایزه ملی تعالی سـازمانی بودند که در شرکت فولاد هرمزگان نیز این موارد به دقت مورد ارزیابی قرار گرفتند.

وی ادامه داد: فرایند بیسـت و یکمین جایزه تعالی سازمانی در مراحل میانی خود قرار دارد. با اتمام فرایند ارزیابی، مسیر تعالی سـازمانی پایان نمی‌یابد و فرایند همچنـان ادامه خواهد یافت. نتایج این فرایند پس از جمع‌بندی و صحه‌گذاری توسـط کمیته علمـی جایزه به همراه گـزارش بازخورد و امتیـازات در اختیار سـازمان قرار می‌گیرد که در ادامه مسـیر تعالی از آن اسـتفاده

کند. در نهایت پیش از برگزاری بیسـت و یکمین همایش، نتایج به استحضار همه سازمان‌های شرکت‌کننده در جایزه ملی تعالی سـازمانی خواهد رسـید و سطح شـرکت‌ها برای دریافت جایزه مشـخص خواهد شد. امیدوار هسـتیم این فرایند و نتایج آن به مجموعه برای پیشـرفت بیشتر در مسـیر تعالی سازمانی کمک کند.

حیدری در پایان از مدیرعامل، همه معاونان و مدیران، کارکنان و تیم پیمانکاری که در شـرکت حاضر اسـت، بـه دلیل تمامی تلاش‌ها برای تولید و ارتقای جایگاه این شـرکت در سطح کشور تقدیر و تشکر کرد.

گپ‌وگفت

صدور بخشنامه‌های متعدد مانع اصلی تولید

حیات تولید با تجارت ادامه می‌یابد و به هر اندازه که دولت‌ها موانع را از مسیر تجار بردارند، مسیر درآمدزایی و اشتغالزایی هموارتر می‌شود و وضعیت اقتصاد بهبود می‌یابد. علاوه بر موانع بسیار ناشی از تحریم که در مسیر تولید و تجارت قرار دارد، صدور بخشنامه‌های متعدد نیز عاملی برای از کار افتادن موتور تولید است. به‌عقیده فعالان حوزه تجارت تعدد بخشنامه‌ها و تناقض دستورالعمل‌ها بروکراسی اداری را پیچیده‌تر و کار را برای تاجران مشکل کرده است. با این حال در آبان سال جاری گمرک ایران از کاهش ۵۵ درصدی تعداد بخشنامه‌های موثر بر تجارت خارجی خبر داد. براساس این گزارش از ابتدای سال ۱۴۰۲ تا ۲۰ آبان امسال، ۹۱ بخشنامه در زمینه تجارت صادر شد؛ این در حالی است که در مدت مشابه سال قبل ۲۰۲ بخشنامه صادر شد. همچنین در ۲۰ آبان سال گذشته ۱۴ بخشنامه صادر شد، این در حالی است که در مدت مشابه امسال تنها ۲ بخشنامه با موضوع کاهش سود بازرگانی صادر شده است. به عقیده کارشناسان بی‌شک کاهش صدور بخشنامه‌های متعدد و گاهی متناقض موجب افزایش مراودات تجاری خواهد شد. البته عوامل اجرایی بخشنامه‌ها نیز در سرعت و روند کار تجارت تاثیرگذار هستند. به هر حال کاهش صدور بخشنامه‌های حوزه تجارت می‌تواند موجب رشد آمارهای تجارت در سال جاری شود.

صمت به‌منظور بررسی بیشتر تاثیر بخشنامه‌ها بر تجارت به گپ‌وگفت با مرتضی افقه، کارشناس اقتصاد پرداخت.

کاهش صدور بخشنامه‌های متعدد چه تاثیری بر روند تجارت خواهد داشت؟

یکی از موانع اصلی تولید، صدور بخشنامه‌های متعدد است. از سوی دیگر تجارت گنجینه تولید است؛ در نتیجه تاثیر تعدد بخشنامه‌ها به دو بخش تولید و تجارت می‌رسد. مشکلات اقتصادی در اکثر موارد، ریشه‌های غیراقتصادی دارند؛ در نتیجه محدود به دولت نیستند. از سوی دیگر قوانین بسیار پیچیده‌ای داریم که به‌واسطه آن یک بروکراسی ناکارآمد ایجاد می‌شود. در صورتی که این مسائل رفع نشود، اقدامات اقتصادی دولت تاثیر کوتاه‌مدت خواهد داشت. آنچه که یک بروکراسی روان را به یک بروکراسی ناکارآمد تبدیل می‌کند، نیروهای انسانی و بخشنامه‌هایی است که زمینه‌های این موضوع را فراهم می‌کنند. اکنون نیز بخش زیادی از ناکارآمدی بروکراسی‌ها به‌دلیل بخشنامه‌های پیچیده و ناکارآمد است. در کل کاهش صدور بخشنامه اقدامی مثبت از سوی دولت است، اما باتوجه به موانع دیگر موجود در مسیر تجارت نمی‌توان شاهد تغییر چشمگیری در اعداد و ارقام تجارت بود و در نهایت این مسئله تنها ۲۰ درصد در روند تجارت تاثیرگذار است. کمی بعید به‌نظر می‌رسد، اما باید اثرات این موضوع را در آمار تجارت امسال دید. البته این بخشنامه‌ها باید از نظر کمی و کیفی موردبررسی قرار گیرند تا مجری گمراه نشود و مانع جدیدی رقم نخورد.

نیروی انسانی چه نقشی در اجرای بخشنامه‌ها دارد؟

در برخی موارد نیروهایی که بخشنامه‌ها را اجرا می‌کنند، عامل بروکراسی ناکارآمد هستند؛ البته در این مورد نباید پیچیدگی و ضدونقیض بودن بخشنامه‌ها را نادیده گرفت. در نتیجه متاسفانه در هر دو مورد اعلام بخشنامه‌ها و اجرای آن مشکلات بسیاری داریم. سال‌هاست کسب‌وکارها به‌دلیل صدور بخشنامه‌ها و بروکراسی‌های اداری با چالش‌های زیادی مواجهند.

چالش‌های اصلی تجارت چیست؟

یکی از اصلی‌ترین چالش‌ها در حوزه تجارت مربوط به گمرکات و ترخیص کالا است. البته در حوزه واردات FATF و درباره صادرات مشکلات مربوط به تولید نیز مطرح است. سرمایه‌گذاری در تولید، واردات و صادرات که همه این موارد به ارتقای آمار تجارت ایران می‌انجامد، نیاز به برنامه‌ریزی جامعی دارد، اما باید ابتدا به‌صورت ریشه‌ای مسائل را حل کنیم تا بتوانیم به نتیجه درست و مثبتی برسیم. ایران به‌راحتی می‌تواند به تهاتر با کشورهای همسایه بپردازد، اما متاسفانه چالش‌های اساسی که نخستین و بزرگ‌ترین آن تحریم‌ها و پس از آن ساختار لجستیک و سردخانه‌های موردنیاز است، اجازه استفاده از تمام ظرفیت‌های تجاری ایران را نمی‌دهد.

چالش‌های بخش تولید را چطور ارزیابی می‌کنید؟

یکی از چالش‌های اصلی تولیدکنندگان کمبود نقدینگی است که در نهایت نیز به‌دلیل انبوه مشکلات در بخش تولید، نقدینگی به بخش غیرمولد می‌رود و رکود شکل می‌گیرد.

در بررسی صمت از تاثیر تراز تجاری بر نرخ «رشد اقتصادی» نمایان شد

فریز واردات برای دستیابی به تراز تجاری مثبت

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

تراز تجاری به‌عنوان یک شاخص مهم در اقتصاد جهان، تاثیر قابل‌توجهی در شاخص رشد اقتصاد دارد؛ بر همین اساس کشورهای دارای تراز تجاری مثبت، بهره‌وری بیشتری از منابع داخلی خود دارند که همین امر پیشرفت در توسعه اقتصادی را به همراه خواهد داشت. این در حالی است که ایران پس از ۳۷ سال تنها یک‌بار آن هم در سال ۱۳۹۴ تراز تجارت مثبت را تجربه کرده است. به گزارش گمرک ایران، در این سال در مجموع ۴۲ میلیارد و ۴۱۵ میلیون دلار انواع کالا صادر و ۴۱ میلیارد و ۴۹۹ میلیون دلار کالا وارد کشور شده است. همچنین بنا بر آمار ارائه‌شده از وضعیت تجارت خارجی ایران در سال ۱۴۰۱ میزان صادرات ایران ۵۳.۲ میلیارد دلار و میزان واردات، ۵۹.۷ میلیارد دلار بوده و پرونده تجارت خارجی ایران در سال ۱۴۰۱ با تراز منفی ۶.۵ میلیارد دلاری بسته شد. همچنین ارزش واردات کشور در نیمه اول سال ۱۴۰۲ حدود ۶ میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار بیشتر از صادرات بوده است؛ یعنی کسری تراز تجاری کشور در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۲ برابر شده است. حال باتوجه به گزارش اخیر بانک مرکزی با عنوان «گزارش تحولات بخش واقعی اقتصاد ایران، نیمه نخست سال ۱۴۰۲» باید دید تراز تجاری چقدر در رشد اقتصادی موثر است.

تراز تجاری مثبت در ۸ماه ۱۴۰۲

تراز تجاری به اختلاف رقم صادرات و واردات یک کشور در یک دوره زمانی خاص اشاره دارد. در صورتی که صادرات یک کشور بیشتر از واردات باشد، این کشور تراز تجاری مثبت دارد و اگر وارداتش بیشتر از صادرات باشد، تراز تجاری‌اش منفی است. تراز تجاری مثبت می‌تواند به رشد اقتصادی کشور کمک کند، زیرا با افزایش صادرات، درآمد ناشی از آن به داخل کشور جذب می‌شود. همچنین به‌عقیده کارشناسان تراز تجاری مثبت می‌تواند به ایجاد فرصت‌های شغلی در صنایع صادراتی کمک کند و موجب افزایش اشتغال شود.

چندی پیش احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی با اعلام آمار تجارت خارجی در ۸ ماه ابتدایی سال جاری گفت: تراز تجاری کشور در ۸ ماه ابتدایی ۱۴۰۲ بیش از ۱۰ میلیارد دلار مثبت بوده است.

این در حالی است که رئیس‌کل گمرک جمهوری اسلامی ایران در دی ۱۴۰۱ گفت: صادرات غیرنفتی در سال جاری از نظر ارزش با رشد ۱۹درصدی همراه و تراز تجاری کشور مثبت شده است. با این حال در پایان سال با تراز تجاری منفی روبه‌رو شدیم.

از سوی دیگر بررسی تجارت خارجی کشور ازسوی مرکز مطالعات اقتصادی اتاق تهران نشان می‌دهد کشور شاهد افزایش ۴.۱۲ درصدی ارزش واردات کالا در ۸ ماهه ۱۴۰۲ در مقایسه با مدت مشابه سال پیش بوده و متوسط نرخ صادراتی طی ۸ ماهه امسال هم در مقایسه با سال گذشته کاهش قابل‌توجه داشته است. در ضمن ترکیب مقاصد صادراتی ایران محدودتر شده؛ جریانی که ناشی از عدم تنوع کالاهای صادراتی است.

تراز تجاری منفی، محصول بخشنامه‌های متعدد

متاسفانه آمارهای تجاری به‌دلایل متعددی صحیح نیست و نمی‌توان بر اساس آن تصمیم‌گیری کرد

جمشید نفر، کارشناس تجاری درباره گزارش رشد اقتصادی بانک مرکزی به صمت گفت: متاسفانه آمارها به‌دلایل متعددی صحیح نیست و نمی‌توان براساس آن تصمیم‌گیری کرد. در واقع هنگامی که به ساده‌ترین مسائل مهر محرمانه زده می‌شود، برخی اطلاعات از سیستم‌های آمارگیری خارج می‌شود. وی درباره تاثیر بخشنامه‌ها بر تراز تجاری اظهار کرد: با صدور برخی از بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌ها که امکان اجرای آنها نیست، واردکننده و صادرکننده به‌منظور سود بیشتر مجبور به تغییراتی در روش‌های کاری خود می‌شوند که این روش‌ها موجب بهم‌ریختگی آمارها می‌شود. برای نمونه براساس بخشنامه‌ها صادرکننده باید ارز خود را با نرخ نیمایی، ۱۵ تا ۳۰ درصد پایین‌تر از نرخ بازار به بانک مرکزی بدهد. در مقابل بانک مرکزی نیز اعلام می‌کند که بازار آزاد ندارد و نرخ نیما نرخ رسمی کشور است؛ در نتیجه این چرخه، اطلاعات دقیقی نیز از شاخص‌ها به‌دست نمی‌آید. در واقع صادرکننده به‌علت بخشنامه‌های غلط، کم‌اظهاری می‌کند و در نتیجه صادرات رسمی کاهش پیدا خواهد کرد. از سوی دیگر واردکننده با اعلام نرخ بالاتر هزینه‌های خود را از طریق دریافت ارز نیمایی جبران می‌کند؛ در نتیجه حجم واردات به‌صورت غیرمعمول بالا می‌رود. این کارشناس تجارت با اشاره به تاثیر منفی بخشنامه‌های متعدد افزود: در نتیجه صدور بخشنامه‌هایی که امکان اجرای آنها نیست، تولیدکننده داخلی به‌راحتی از گردونه رقابت خارج می‌شود و صادرات کاهش می‌یابد. همچنین به‌دلیل بیش‌اظهاری در واردات و کم‌اظهاری در صادرات شاهد ایجاد رانت‌های ارزی هستیم.

تولیدات صادرات‌محور، عامل رشد اقتصاد

نفر با اشاره به تاثیر تراز تجاری بر رشد اقتصادی اظهار کرد: اگر تولید منجر به صادرات شود، یعنی کالا با بهترین کیفیت و نرخ وارد بازارهای بین‌المللی شده است. لازمه تولید کالای صادراتی نیز واردات مواد اولیه مرغوب از سایر کشورها است تا کالایی با ارزش کمتر وارد و با تبدیل به کالایی با ارزش بالاتر صادر شود که رشد اقتصادی از همین نقطه آغاز می‌شود. این در حالی است که ما مسیر برعکس را پیش گرفته‌ایم و میانگین نرخ کالاهای صادراتی کیلویی ۳۵ سنت و میانگین کالاهای وارداتی یک دلار و ۷۰ سنت است.

وی با اشاره به نوسانات نرخ ارز اظهار کرد: در چند سال گذشته نوسان نرخ ارز از ابزارهای رشد صادرات کالاها بوده و با اصلاح این روند امکان از دست دادن بسیاری از بازارهای هدف وجود دارد.

ارزان‌فروشی و کاهش صادرات

این کارشناس تجارت درباره تاثیر تراز تجاری بر شناسایی کشور هدف گفت: یکی از مشکلات اساسی امروز تجارت ایران عدم تغییر در فهرست کشورهای هدف صادراتی است. با بررسی فهرست مشتریان ایران به کشور چین به‌عنوان کشور اول هدف صادراتی می‌رسیم. براساس توافقات صورت گرفته بین دو کشور، چین مواد اولیه صادراتی ایران را ۳۰ درصد پایین‌تر از نرخ بین‌المللی خریداری می‌کند که نبود مشتری جایگزین، قدرت چانه‌زنی ایران در قیمت‌گذاری کالای صادراتی را کم کرده است. عراق نیز دومین مشتری کالاهای صادراتی ایران است که این کشور هم کالاهای صادراتی ایران را زیر قیمت‌های بین‌المللی خریداری می‌کند. برای نمونه محصولات بخش کشاورزی ۵۰ درصد، کالاهای لبنی ۲۰ درصد و فولاد ۸ درصد زیر قیمت‌های بین‌المللی، به عراق صادر می‌شود. مذاکره با این طرف تجاری نیز به همان دلیل یادشده میسر نیست؛ به‌عبارت دیگر باتوجه به نقش چین و عراق و سایر کشورهای صدر لیست مقاصد صادراتی ایران در اقتصاد ما نمی‌توان این بازارها را از دست داد. در هر حال محدودیت کشورهای طرف قرارداد با ایران خطری بزرگ برای تجارت کشور به‌شمار می‌آید و باید با تدابیر لازم نسبت به شناسایی بازارهای هدف جدید اقدام جدی کرد.

آثار تراز تجاری مثبت باید دیده شود

تنها با جلوگیری از رشد واردات به‌تراز تجاری مثبت رسیده‌ایم

مسعود دانشمند، کارشناس تجارت با پیش‌بینی تراز تجاری تا پایان ۱۴۰۲ به صمت گفت: براساس آمار تجارت در ۸ ماه امسال، ۲۴.۷ میلیون تن واردات به ارزش ۴۲.۱ میلیارد دلار داشته‌ایم که نسبت به مدت مشابه سال گذشته به لحاظ وزنی حدود ۴ درصد و به لحاظ ارزشی حدود ۱۲ درصد افزایش داشته است. در ۸ ماه ابتدایی امسال ۹۰ میلیون تن به ارزش بیش از ۳۲ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی داشته‌ایم که در مقایسه با سال گذشته به‌لحاظ وزنی ۲۷ درصد و به لحاظ ارزشی ۱.۶ درصد افزایش داشته است. همچنین تراز تجاری کشور در ۸ ماه اول امسال بیش از ۱۰ میلیارد دلار بدون نفت مثبت بوده، اما در کل نمی‌توان نظر دقیقی اعلام کرد، زیرا آمار به‌درستی اعلام نمی‌شود. وی با اشاره به دلایل کاهش واردات در سال جاری اظهار کرد: در حقیقت به‌دلیل کاهش تخصیص ارز برای واردات با کاهش واردات کالا و مواد اولیه روبه‌رو شدیم که بی‌شک در تولید کالاهای داخلی نیز تاثیرگذار است. از سوی دیگر ارز حاصل از صادرات باید در سامانه نیما عرضه و پس از آن به واردکننده داده شود، اما به‌دلیل مشکلات موجود در نظام بانکی و عدم عضویت در FATF ارز حاصل از صادرات به‌موقع به واردکننده داده نمی‌شود؛ در نتیجه واردات کاهش پیدا می‌کند. اما آمار صادرات براساس گزارش‌های گمرک بدون توجه به برگشت ارز حساب می‌شود. در نتیجه تنها با جلوگیری از رشد واردات به تراز تجاری مثبت رسیده‌ایم.

تراز تجاری مثبت و کاهش نرخ بیکاری

دانشمند با اشاره به تاثیر تراز تجاری بر رشد اقتصادی بیان کرد: تراز تجاری مثبت آثاری دارد که اکنون شاهد آن نیستیم. در واقع تراز تجاری مثبت به‌معنای تولید باکیفیت کالا صادراتی است و تولید بیش از نیاز نیز به‌معنای ایجاد اشتغال است که منجر به چرخش چرخ اقتصاد خواهد شد. بر این اساس می‌توان گفت تراز تجاری مثبت کاهش نرخ بیکاری را نیز به همراه دارد.

تولید ارزش افزوده و رشد اقتصادی

این کارشناس تجارت ضمن تاکید بر تاثیر تولید کالای با ارزش افزوده بالا بر رشد اقتصادی گفت: برای بررسی دقیق رشد اقتصاد باید شاخص «تولید با ارزش افزوده بالا» را جایگزین «تراز تجاری» کرد. برای نمونه در سال ۲۰۲۲ صادرات هند ۷۷۰ میلیارد دلار و واردات ۸۹۲ میلیارد دلار، صادرات ترکیه ۲۵۴ میلیارد دلار و واردات ۳۶۳ میلیارد دلار، صادرات روسیه ۴۹۲ میلیارد دلار و واردات ۲۹۴ میلیارد دلار بوده است؛ در نتیجه نمی‌توان گفت تراز تجاری منفی الزاما به‌معنای اقتصاد ضعیف یک کشور است.

اقتصاد ژاپن، کره، امریکا و آلمان برپایه تولید کالا با ارزش افزوده بالاست و ایران در مسیری خلاف این مسیر حرکت می‌کند. در نتیجه برای دستیابی به رشد اقتصادی باید به بررسی جایگاه ایران در تولید کالای با ارزش افزوده بالا پرداخت.

سخن پایانی

تراز تجاری مثبت آثار بسیاری چون رشد اشتغال، رشد تولید و در نهایت رشد اقتصاد دارد، اما باوجود آمار ارائه‌شده و دستیابی به تراز تجاری مثبت هیچ‌یک از این شاخص‌ها در کشور دیده نمی‌شود. بر همین اساس می‌توان گفت دولت سیزدهم با سیاست عدم تخصیص ارز برای واردات سدی در این مسیر ایجاد کرده تا در نهایت به تراز مثبت تجاری افتخار کند. کاش به‌جای افتخاراتی که حاصل ایجاد سدی محکم است به تقویت تولید با ارزش افزوده بالا بپردازیم.

خبر

وقتی آرد گران و نان ارزان است!

محمدباقر کرمی، رئیس اتحادیه صنف تولیدکنندگان نان‌های فانتزی تهران با تاکید بر افزایش بی‌رویه قیمت مواد اولیه به مشکلات عدیده‌ای که متعاقب این امر برای صنف به‌وجود آمده، اشاره می‌کند. به‌گفته او قیمت عرضه نان اصلا با قیمت مواد اولیه تناسب ندارد. یعنی قیمت نانی که به مردم عرضه می‌شود باتوجه به تورمی که وجود دارد، خیلی پایین‌تر از قیمت مواد اولیه است.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی اتاق اصناف تهران، وی در ادامه افزود: اوضاع و احوال صنف باتوجه به شرایطی که به‌وجود آمده زیاد مناسب نیست و آنقدر مواد اولیه خصوصا آرد گران است که همه از این وضعیت می‌نالند.

کرمی در کنار آرد به بالا بودن قیمت سایر مواد اولیه نظیر روغن، شکر، بهبود دهنده و... هم اشاره می‌کند. مشکل دیگر صنف به بحث حق بیمه برمی‌گردد و با همه این مشکلات، رئیس اتحادیه صنف تولیدکنندگان نان فانتزی به درگاه ملی مجوزها هم اشاره و بیان کرد: هر کسی برای خودش در هر جایی واحد نان فانتزی می‌زند، یکی کنار دیگری مغازه باز می‌کند و درگاه ملی مجوزها به یک واحد مسکونی هم جواز می‌دهد و درست است که نظارت پسینی وجود دارد؛ اما کار خراب شده است.

رئیس اتحادیه صنف تولیدکنندگان نان‌های فانتزی تهران با ترسیمی که از شرایط صنف دارد، گفت: اوضاع اصلا جالب نیست و باوجود متضرر شدن، تمام تلاش‌مان را به کار گرفته‌ایم که قیمت‌ها را کنترل کنیم و ثابت نگه داریم.

در بررسی تاثیر تولید و تجارت نفت و گاز در رشد اقتصادی کشور نمایان شد

نفت، قلب تپنده اقتصاد ایران

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

رشد اقتصادی کشور در شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۲ با احتساب نفت و بدون احتساب نفت نسبت به دوره مشابه سال قبل به‌ترتیب با افزایش ۴.۷ و ۳.۶ درصدی همراه بوده است. تحقق رشد اقتصادی مثبت در فصول اول و دوم امسال و در امتداد رشد اقتصادی مثبت کلیه فصول سال ۱۴۰۱ حکایت از تداوم رشد قابل‌قبول فعالیت‌های اقتصادی در کشور دارد. همچنین، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در سه‌ماهه دوم سال ۱۴۰۲ رشد ۶.۴ درصدی نسبت به دوره مشابه سال قبل و رشد ۴.۵ درصدی در شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۲ داشته است.

طبق آخرین اطلاعات اعلامی از سوی مرکز آمار، گروه نفت و گاز رشد اقتصادی ۲۵.۶ درصدی را به‌دست آورده که به‌گفته وزیر نفت، این مهم به‌واسطه رشد سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت نفت بوده است؛ موضوعی که به باور کارشناسان، تغییر رویکرد و بازطراحی تجارت انرژی ایران در این مهم نقش داشته و باید این مسیر ادامه داشته باشد.

همچنین بررسی عملکرد رشد اقتصادی برحسب گروه فعالیت‌های اقتصادی در شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد، رشد ارزش‌افزوده نفت و گاز نسبت به دوره مشابه سال قبل، به‌ترتیب معادل ۱۷.۱ درصد بود و از سهمی معادل ۱.۴ واحد درصد در رشد اقتصادی شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۲ برخوردار بوده است. صمت در این گزارش، سهم نفت و گاز را در افزایش رشد اقتصادی کشور در شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۲ بررسی کرده است.

رشد اقتصاد، در گرو توسعه سرمایه‌گذاری

طبق اعلام مرکز آمار، بزرگ‌ترین و بیشترین رشد اقتصادی بخش‌های مختلف اقتصاد، در بخش تولید و تجارت نفت و گاز رقم خورده، به‌طوری‌که بیش از ۲۰ درصد رشد اقتصادی را این بخش به خود اختصاص داده و باعث شده است که رشد اقتصادی کشور در مجموع به ۸درصد برسد. در واقع، بخش نفت و گاز ایران به‌عنوان پیشران اقتصادی کشور با سیاست و دیپلماسی فعال انرژی دولت سیزدهم، نقش بسیار کلیدی و پررنگی در تحقق این مهم داشته است.

یکی از رویکردهای کلیدی دولت سیزدهم در تبدیل شدن به پیشران رشد اقتصادی کشور، توجه و تمرکز بر خنثی‌سازی حداکثری تحریم‌ها با بازطراحی تجارت انرژی بوده که علاوه بر توسعه تجارت منطقه‌ای گاز، توانسته بازارهای متنوعی برای نفت خام ایران ایجاد کند. همچنین، با اقدامات انجام‌گرفته در حوزه تولید و استخراج نفت و گاز تولید نفت به بیش از ۳.۴ میلیون بشکه در روز رسیده است. باتوجه به موارد یادشده، تاثیر صنعت نفت بر رشد اقتصادی بر کسی پوشیده نیست.

افزایش تولید نفت در دورانی که کشور از سوی غرب تحریم شده، اقدامی هوشمندانه و البته هزینه‌بر است، چراکه محدودیت‌های ناشی از تحریم، استفاده از تکنولوژی‌های روز دنیا را ناممکن کرده است و بومی‌سازی تجهیزات با صرف هزینه‌های بالاتری همراه خواهد بود.

در حال حاضر دولت سیزدهم برنامه‌های ویژه‌ای برای افزایش تولید روزانه نفت خام دارد و تاحدودی توانسته است با سرمایه‌گذاری‌های کلان، اقدامات موثری انجام دهد. این سرمایه‌گذاری رشد ۶۰ درصدی متراژ حفاری در این دوره را در پی داشته و دولت موفق به افزایش ۸۰ درصدی سرعت حفاری شده و سرعت حفاری از ۱۰.۵متر در روز به ۱۸.۲ متر در روز رسیده است.

اما باوجود افزایش تولید نفت باید با تمرکز بر افزایش صادرات به بازارهای جدید برای فروش نفت دست پیدا کنیم. اکنون تحریم‌های امریکا حتی فروش نفت به مشتری‌های قدیمی مثل چین را هم با مشکل روبه‌رو کرده است که ضرورت دارد مسئولان با برنامه‌ریزی برای حل چنین چالش‌هایی ورود کنند، چراکه اقتصاد ما وابستگی زیادی به درآمدهای نفتی دارد و ممکن است در آینده نزدیک با مشکلات بیشتری روبه‌رو شویم.

بنابراین باید تمام برنامه‌ریزی‌ها برای احیای بازارهای جهانی فروش نفت انجام شود و در کنار افزایش تولید، نگاهی هم به رفع تحریم‌های موجود صورت گیرد.

از سوی دیگر، با ناترازی گاز در فصل سرد سال روبه‌رو هستیم. ذخیره‌سازی منابع گازی برای روزهایی که با کمبود انرژی مواجه هستیم، اقدامی سودمندی است. روزهای بسیار سرد و زیر صفر که استفاده از منابع انرژی در کشور به نقطه اوج خود می‌رسد، در نهایت ۴۵ روز است که در این روزها بیشترین قطعی گاز در صنایع رخ می‌دهد و بخش خانگی از این موضوع مصون است.

مصرف گاز در سایر فصل‌ها در نقطه اوج قرار ندارد که این موضوع، فرصت بسیار مناسبی را برای انباشت و ذخیره گاز در کشور مهیا می‌کند. این اقدام می‌تواند به‌راحتی در روزهای سرد سال به کمک کشور بیاید و بخش زیادی از این کسری گاز را جبران کند.

تمامی این اقدامات نیاز به آینده‌نگری و برنامه‌ریزی از سوی مدیران و مسئولان کشوری دارد و چنین بحران‌هایی را نمی‌توان طی چند روز حل‌وفصل کرد. اکنون اگر برای سرمای سال آینده اقدامی انجام نگیرد، تمامی مشکلاتی که در حوزه انرژی برای ما پیش آمد، دوباره تکرار می‌شود و کاری از پیش نمی‌رود.

به‌صورت‌کلی، انتقال و صادرات گاز به کشورهای دیگر موضوع چالش‌برانگیزی است. کشور در بحث تامین گاز مشکل خاصی ندارد و می‌تواند در روز چیزی در حدود یک‌میلیون مترمکعب گاز تولید کند و به‌غیراز ماه‌های سرد و پرمصرف سال، مشکلی از این بابت ندارد؛ اما موضوعی که باید موردتوجه قرار بگیرد، بحث انتقال گاز و استفاده از تکنولوژی به‌روز برای این اقدام است که بسیار وقت‌گیر و پرهزینه است و نیاز به توسعه زیرساخت‌ها دارد.

صادرات انرژی نیاز به تقویت زیرساخت‌های مختلفی دارد که کشور باید با تکنولوژی‌های به‌روز به آنها دست پیدا کند و تا زمانی که تحریم‌های غرب ادامه دارد، این موضوع بسیار دشوار است و وقت و هزینه زیادی را طلب می‌کند، همچنین پیدا کردن مشتری‌های جدید برای صادرات انرژی به این موضوع گره‌خورده است و تا زمانی که این چالش‌ها حل نشوند، صادرات نفت و گاز به کشورهای دیگر شدنی نیست.

نفت و گاز، منابع اصلی انرژی در ایران

اشکان محسنی، کارشناس انرژی به صمت توضیح داد: نفت و گاز، به‌عنوان منابع انرژی اصلی در ایران، نقش بسیار مهمی در توسعه اقتصادی این کشور ایفا می‌کنند. نفت و گاز، منابع اصلی درآمد صادراتی ایران هستند. درآمدهای حاصل از فروش نفت و گاز به خزانه دولت واریز می‌شود و بخش زیادی از بودجه کشور را تامین می‌کند. این منابع ارزی برای ما از اهمیت بسیاری برخوردار هستند. همچنین، صنعت نفت و گاز در ایران، به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم، اشتغال زیادی ایجاد می‌کند. این صنعت برای انجام فعالیت‌های استخراج، تولید، پالایش و توزیع نفت و گاز، به نیروی کار ماهر و نیمه‌ماهر نیاز دارد. ایجاد اشتغال در این صنعت، بهبود وضعیت اقتصادی خانوارها و کاهش نرخ بیکاری را در پی دارد.

وی در ادامه افزود: صادرات نفت و گاز، منجر به تامین ارز خارجی برای کشور می‌شود. دریافت ارز از فروش نفت و گاز، امکان واردات کالاها و خدمات وابسته به ارز را فراهم می‌کند و کشور را در مقابل نوسانات بازار جهانی مقاوم می‌کند. صادرات این منابع ارزشمند تاثیر بزرگی در صنایع مرتبط نظیر پتروشیمی، پالایشگاه‌ها، حمل‌ونقل، تجهیزات نفتی و سایر صنایع وابسته دارد. این صنایع، به‌عنوان صنایع پرسود و با ارزش‌افزوده بالا، به توسعه اقتصادی و اشتغالزایی کشور کمک می‌کنند.

توسعه زیرساخت‌های انرژی از ضرورت‌ها است

این کارشناس خاطرنشان کرد: برای توسعه صنعت نفت و گاز، نیاز به زیرساخت‌های متعدد دارد. توسعه این زیرساخت‌ها، علاوه بر رفع نیازهای صنعت نفت و گاز، به توسعه عمومی کشور نیز کمک می‌کند. نفت و گاز، به‌عنوان منابع انرژی اصلی کشور ما، نقش بسیار مهمی در تامین انرژی داخلی نیز دارند. استفاده از نفت و گاز در بخش‌های مختلف اقتصادی، شامل برق، حمل‌ونقل، صنایع و بخش‌خانگی، امکان فعالیت بهینه و پایدار را فراهم و توسعه اقتصادی را تقویت می‌کند.

به‌گفته محسنی، بهره‌برداری موثر و پایدار از منابع انرژی، نیازمند مدیریت مناسب، توجه به فناوری‌های نوین و تنوع بخشیدن به سایر بخش‌های اقتصادی است تا به حداکثر استفاده و بهره‌وری از این منابع برسیم، اما با همه این تفاسیر، رشد و توسعه اقتصادی نباید تنها وابسته به نفت و گاز باشد. تنوع بخشیدن به منابع انرژی، یکی از عوامل مهم برای توسعه اقتصادی پایدار و مقاوم در برابر تغییرات جهانی است. ایران، به‌منظور تنوع بخشیدن به اقتصاد خود و کاهش وابستگی به منابع انرژی فسیلی، نیاز به استفاده از منابع انرژی دیگر نیز دارد. کشور ما، با داشتن ظرفیت آفتاب‌سوزی بالا، قادر است از انرژی خورشیدی بهره‌برداری کند. نصب پنل‌های خورشیدی و تولید برق از طریق این منبع، علاوه بر تولید انرژی پاک، می‌تواند به ایجاد اشتغال و توسعه صنایع مرتبط نظیر تولید تجهیزات خورشیدی نیز کمک کند.

همچنین، در برخی مناطق ایران، ظرفیت بالایی برای تولید انرژی بادی وجود دارد. نصب توربین‌های بادی در این مناطق، می‌تواند به تولید انرژی پاک و برقراری تنوع در تولید انرژی کمک کند. رودخانه‌ها و سدها در ایران، ظرفیت بسیار خوبی برای تولید انرژی آبی دارند. البته این مورد باتوجه به کاهش بارندگی در کشور، باید با برنامه‌ریزی بهتری پیش رود.

وی در خاتمه افزود: باتوجه به تنوع منابع انرژی در ایران و ظرفیت بالای آن در زمینه‌های مختلف، تنوع بخشیدن به اقتصاد ایران و کاهش وابستگی به منابع انرژی فسیلی، به‌طورکلی ضروری و مفید است. با بهره‌برداری از این منابع انرژی متنوع، ایران می‌تواند همچنین به افزایش تولید داخلی، ایجاد اشتغال، جلوگیری از آلودگی محیطی و بهبود پایداری اقتصادی کشور کمک کند. البته، برای توسعه استفاده از این منابع انرژی جدید، نیاز به سرمایه‌گذاری، فناوری مناسب و برنامه‌ریزی مناسب وجود دارد.

نفت و گاز، به‌عنوان منابع انرژی اصلی در ایران، نقش بسیار مهمی در توسعه اقتصادی این کشور ایفا می‌کنند

وضعیت امیدوارکننده اقتصاد کشور

علیرضا سلطانی، کارشناس اقتصاد انرژی به صمت گفت: گزارش‌های اخیر از بانک مرکزی و مرکز آمار ایران، وضعیت اقتصادی کشور در ۲ سال اخیر را امیدوارکننده و مثبت ارزیابی می‌کنند. این گزارش‌ها نشان می‌دهند که اقتصاد کشور از بن‌بست، رکود و رشد منفی که در دهه گذشته به‌دلیل تحریم‌های اقتصادی در کشور ایجاد شده بود، خارج شده است.

وی در ادامه افزود: یکی از نکات مهم و محوری در این گزارش‌ها، سهم قابل‌توجه بخش نفت در خروج از بن‌بست رکود و رشد اقتصاد کشور است.

این کارشناس بیان کرد: همچنین، براساس همین گزارش، تولید و استخراج نفت در سه‌ماهه تابستان امسال نسبت به تابستان ۱۴۰۲، حدود ۲۵ درصد رشد داشته است. این رشد به‌تناسب با رقم حدود ۲۰ درصدی در بهار امسال، نشان‌دهنده رشدی مطلوب و قابل‌توجه است. این گزارش‌ها و آمارها نشان می‌دهند که صنعت نفت در حال تحرک است و توانایی برای عبور از چالش‌ها و تحریم‌ها را دارد و تلاش برای جبران عقب‌ماندگی‌های گذشته در حال شکل گرفتن است.

رشد قابل‌توجه ظرفیت تولید نفت ایران

این کارشناس تصریح کرد: واقعیت این است که ظرفیت و تولید واقعی نفت ایران، رشد قابل‌توجهی داشته، همچنین توانایی صادرات نفت به بازارهای خارجی نیز افزایش یافته است. به‌علاوه، صادرات فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی نیز افزایش یافته و این تجربه صادراتی موفق تاحدی با بازگشت منابع ارزی همراه بوده است.

وی بیان کرد: ظرفیت‌هایی که در یک یا ۲ دهه گذشته به‌دلیل تحریم‌ها و چالش‌های اقتصادی و سیاسی خارجی، بلااستفاده باقی مانده‌اند، تاثیر منفی بر اقتصاد کشور داشته‌اند. بدون شک، صنعت نفت نمی‌تواند تنها به عوامل داخلی متکی باشد و به تمام ظرفیت توسعه‌ای خود دست یابد. وی در پایان گفت: صنعت نفت یک صنعت جهانی است و طبیعی است که باید در چارچوب استانداردها و روندهای بین‌المللی توسعه یابد و از ظرفیت‌های اقتصادی و فناوری بین‌المللی بهره‌برداری کند. واقعیت این است که صنعت نفت و گاز ایران در ۲ دهه اخیر عقب افتاده و نسبت به سایر کشورهای نفتی و گازی رقابتی عقب‌مانده است. بنابراین، باید با استفاده از ظرفیت‌های داخلی و به‌ویژه بین‌المللی، این عقب‌ماندگی را جبران کند. به‌همین‌دلیل، با در نظر گرفتن محدودیت منابع مالی و فنی داخلی، استفاده از ظرفیت‌های بین‌المللی برای صنعت نفت ایران ضروری است. این ظرفیت‌ها قابلیت افزایش صادرات نفت و گاز و حفظ بازارها را دارند و جذب سرمایه‌های خارجی نیز در این مسیر پیشرفت‌های قابل‌توجهی داشته است.

ظرفیت تولید واقعی نفت ایران رشد قابل‌توجهی داشته و توانایی صادرات نفت به بازارهای خارجی نیز افزایش یافته است

سخن پایانی

بیش از ۱۱۰سال از کشف نفت در ایران می‌گذرد و در این مدت، همواره نفت مهم‌ترین صنعت و بزرگ‌ترین مزیت اقتصادی ایران به‌شمار رفته است؛ صنعتی که تمام ارکان اجتماعی، سیاسی و البته اقتصادی کشور را تغییر داده و برمبنای آن، نظم جدیدی در ایران بنا شده است. در واقع، این ماده سیاه به‌گونه‌ای در تار و پود زندگی ایرانیان تنیده شده که هیچ‌کدام از بخش‌های زندگی بی‌تاثیر از نفت نمانده است. در این میان، موضوعات اقتصادی و در رأس آنها، تولید ناخالص داخلی ایران به‌شکل محسوسی وابسته به فراز و فرود تولید و صادرات نفت است تا آنجا که هرگاه صنعت نفت به‌عنوان قلب تپنده اقتصاد ایران حال خوبی داشته، رشد اقتصادی بالا نیز نصیب کشور شده و هر زمانی که نفت رو به افول رفته، کل اقتصاد با رشد منفی مواجه شده است. افزون بر تاثیر مستقیم تولید و صادرات نفت بر رشد اقتصادی، صنعت نفت موتور پیشران کشور شناخته می‌شود و تحرک در این صنعت سایر بخش‌ها را نیز به‌عنوان پیمانکار و سازنده به‌حرکت وامی‌دارد، بنابراین رشد و توسعه بخش نفت همواره مهم‌ترین عامل در افزایش یا کاهش تولید ناخالص داخلی ایران بوده است. با خروج امریکا از برجام و بازگشت تحریم‌های نفتی ایران از سوی این کشور، با کاهش تولید و صادرات نفت رشد اقتصادی ایران منفی شد. روی کار آمدن دولت سیزدهم با شعار گره نزدن معیشت مردم با برجام، این امید را ایجاد کرد که حتی بدون اجرایی شدن دوباره برجام و رفع تحریم‌ها، رشد اقتصادی افزایش یابد. در این مسیر از روش‌های گوناگون مانند بازاریابی‌های جدید برای نفت و میعانات گازی، ایجاد بازار برای نفت ایران با توسعه پالایشگاه‌های فراسرزمینی، افزایش مصرف نفت و میعانات گازی در پالایشگاه‌های داخل کشور و توسعه میدان‌های مشترک استفاده شد و سرانجام ایران توانست بدون رفع تحریم‌ها، ظرفیت تولید نفت خود را به مقدار پیش از تحریم‌ها بازیابی کند.

یادداشت

چالش جدی در صادرات انرژی

محمداسماعیل ابراهیم‌زاده
کارشناس بازار انرژی

براساس آمار بانک مرکزی، در شش‌ماهه نخست سال ۱۴۰۲ به رشد ۴.۷ درصد اقتصادی دست یافتیم. براساس این گزارش، رشد اقتصادی کشور در ۶ ماه اول سال ۱۴۰۲ «با احتساب نفت» و «بدون احتساب نفت» نسبت به دوره مشابه سال قبل به‌ترتیب با افزایش ۴.۷ و ۳.۶ درصدی همراه شده است. همچنین، طبق اعلام مرکز آمار، بزرگ‌ترین و بیشترین رشد اقتصادی بخش‌های مختلف اقتصاد، در بخش تولید و تجارت نفت و گاز رقم خورده، به‌طوری‌که بیش از ۲۰ درصد رشد اقتصادی را این بخش به خود اختصاص داده و باعث شده است که رشد اقتصادی کشور در مجموع به ۸ درصد برسد، در واقع، بخش نفت و گاز ایران به‌عنوان پیشران اقتصادی کشور با سیاست و دیپلماسی فعال انرژی دولت سیزدهم، نقش بسیار کلیدی و پررنگی در تحقق این مهم داشته است.

یکی از رویکردهای کلیدی دولت سیزدهم در تبدیل شدن به پیشران رشد اقتصادی کشور، توجه و تمرکز بر خنثی‌سازی حداکثری تحریم‌ها با بازطراحی تجارت انرژی بوده که علاوه بر توسعه تجارت منطقه‌ای گاز، توانسته بازارهای متنوعی برای نفت خام ایران ایجاد کند. همچنین، با اقدامات انجام‌گرفته در حوزه تولید و استخراج نفت و گاز تولید نفت به بیش از ۳.۴ میلیون بشکه در روز رسیده است. باتوجه به موارد یادشده، تاثیر صنعت نفت بر رشد اقتصادی بر کسی پوشیده نیست.

افزایش تولید نفت در دورانی که کشور از سوی غرب تحریم شده، اقدامی هوشمندانه و البته هزینه‌بر است، چراکه محدودیت‌های ناشی از تحریم، استفاده از تکنولوژی‌های روز دنیا را ناممکن کرده است و بومی‌سازی تجهیزات با صرف هزینه‌های بالاتری همراه خواهد بود.

در حال حاضر دولت سیزدهم برنامه‌های ویژه‌ای برای افزایش تولید روزانه نفت خام دارد و تاحدودی توانسته است با سرمایه‌گذاری‌های کلان، اقدامات موثری انجام دهد. این سرمایه‌گذاری رشد ۶۰ درصدی متراژ حفاری در این دوره را در پی داشته و دولت موفق به افزایش ۸۰ درصدی سرعت حفاری شده و سرعت حفاری از ۱۰.۵متر در روز به ۱۸.۲ متر در روز رسیده است.

اما باوجود افزایش تولید نفت باید با تمرکز بر افزایش صادرات به بازارهای جدید برای فروش نفت دست پیدا کنیم. اکنون تحریم‌های امریکا حتی فروش نفت به مشتری‌های قدیمی مثل چین را هم با مشکل روبه‌رو کرده است که ضرورت دارد مسئولان با برنامه‌ریزی برای حل چنین چالش‌هایی ورود کنند، چراکه اقتصاد ما وابستگی زیادی به درآمدهای نفتی دارد و ممکن است در آینده نزدیک با مشکلات بیشتری روبه‌رو شویم.

بنابراین باید تمام برنامه‌ریزی‌ها برای احیای بازارهای جهانی فروش نفت انجام شود و در کنار افزایش تولید، نگاهی هم به رفع تحریم‌های موجود صورت گیرد.

از سوی دیگر، با ناترازی گاز در فصل سرد سال روبه‌رو هستیم. ذخیره‌سازی منابع گازی برای روزهایی که با کمبود انرژی مواجه هستیم، اقدامی سودمندی است. روزهای بسیار سرد و زیر صفر که استفاده از منابع انرژی در کشور به نقطه اوج خود می‌رسد، در نهایت ۴۵ روز است که در این روزها بیشترین قطعی گاز در صنایع رخ می‌دهد و بخش خانگی از این موضوع مصون است.

مصرف گاز در سایر فصل‌ها در نقطه اوج قرار ندارد که این موضوع، فرصت بسیار مناسبی را برای انباشت و ذخیره گاز در کشور مهیا می‌کند. این اقدام می‌تواند به‌راحتی در روزهای سرد سال به کمک کشور بیاید و بخش زیادی از این کسری گاز را جبران کند.

تمامی این اقدامات نیاز به آینده‌نگری و برنامه‌ریزی از سوی مدیران و مسئولان کشوری دارد و چنین بحران‌هایی را نمی‌توان طی چند روز حل‌وفصل کرد. اکنون اگر برای سرمای سال آینده اقدامی انجام نگیرد، تمامی مشکلاتی که در حوزه انرژی برای ما پیش آمد، دوباره تکرار می‌شود و کاری از پیش نمی‌رود.

به‌صورت‌کلی، انتقال و صادرات گاز به کشورهای دیگر موضوع چالش‌برانگیزی است. کشور در بحث تامین گاز مشکل خاصی ندارد و می‌تواند در روز چیزی در حدود یک‌میلیون مترمکعب گاز تولید کند و به‌غیراز ماه‌های سرد و پرمصرف سال، مشکلی از این بابت ندارد؛ اما موضوعی که باید موردتوجه قرار بگیرد، بحث انتقال گاز و استفاده از تکنولوژی به‌روز برای این اقدام است که بسیار وقت‌گیر و پرهزینه است و نیاز به توسعه زیرساخت‌ها دارد.

صادرات انرژی نیاز به تقویت زیرساخت‌های مختلفی دارد که کشور باید با تکنولوژی‌های به‌روز به آنها دست پیدا کند و تا زمانی که تحریم‌های غرب ادامه دارد، این موضوع بسیار دشوار است و وقت و هزینه زیادی را طلب می‌کند، همچنین پیدا کردن مشتری‌های جدید برای صادرات انرژی به این موضوع گره‌خورده است و تا زمانی که این چالش‌ها حل نشوند، صادرات نفت و گاز به کشورهای دیگر شدنی نیست.

گزارش بانک مرکزی از معاملات مسکن شهر تهران بررسی شد

دو اتفاق عجیب در بازار ملک

عکس: صمت

محمد انوشه‌ئی: براساس گزارش بانک مرکزی، معاملات مسکن شهر تهران طی آذر امسال در مقایسه با ماه مشابه سال گذشته ۶۵.۱ درصد کاهش یافته است. جدیدترین گزارش بانک مرکزی از تحولات بازار مسکن نشان می‌دهد که تعداد معاملات واحدهای مسکونی شهر تهران در ماه آذر امسال نسبت به ماه مشابه سال قبل ۶۵.۱ درصد کاهش یافته و در بین مناطق ۲۲گانه شهر تهران، منطقه ۱۳ بالغ بر ۷۹.۵ درصد بیشترین کاهش معاملات را داشته است. در این منطقه طی ماه آذر امسال، ۷۷ فقره خرید و فروش واحدهای مسکونی در سامانه معاملات املاک و مستغلات کشور ثبت شد. تعداد معاملات آذر سال قبل این منطقه ۳۷۶ فقره بود. منطقه ۲ و ۱۱ به‌ترتیب با کاهش ۷۲ و ۷۰.۳ درصدی معاملات در رده دوم و سوم قرار گرفته‌اند. در منطقه ۱۴ نیز، کاهش معاملات در حدود ۷۰ درصد بوده است. در منطقه ۵ که معمولا بیشترین ثبت معاملات مسکن شهر تهران را داشته، طی ماه گذشته (آذر ۱۴۰۲) ۶۷.۴ درصد رشد منفی خرید و فروش مسکن را ثبت کرده است. در ماه مورداشاره، تعداد معاملات این منطقه ۵۰۰ فقره بود که البته همچنان در بین مناطق ۲۲گانه بیشترین معاملات را در آذر داشته است. در مجموع، در سومین ماه پاییز در شهر تهران ۳هزار و۵۵۰ فقره معامله مسکن ثبت شد که نسبت به ۱۰هزار و۱۸۴ فقره آذر سال گذشته، ۶۵.۱ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

متوسط نرخ مسکن در تهران

متوسط نرخ مسکن در تهران در اردیبهشت امسال از مرز ۷۵ میلیون تومان به‌ازای هر مترمربع گذشت؛ اتفاقی که باعث شد تا نرخ دلاری مسکن به بیش از هزار و ۵۰۰ دلار برسد که یکی از بالاترین سطوح تاریخی نرخ مسکن محسوب می‌شود؛ اما در ماه آذر به‌واسطه افت ۲.۲ درصدی نرخ ملک در پایتخت، بعد از ۸ ماه، سطح ۷۵ میلیون تومانی واگذار شد و متوسط نرخ مسکن به حدود ۷۴ میلیون تومان رسید. بعد از رشدهای تند و تیز نرخ مسکن در زمستان سال گذشته و بهار امسال که در مجموع طی ۲ فصل ۶۶ درصد رشد نرخ را شاهد بودیم، از تابستان امسال، بازار مسکن آرام گرفت؛ به‌طوری که در ۵ ماه از ۲ فصل تابستان و پاییز امسال، تورم ماهانه مسکن منفی بود. البته به‌واسطه چسبندگی بالای نرخ مسکن این افت‌ها چندان قابل‌توجه نبوده، به‌طوری که طی این دو فصل، نرخ مسکن کمتر از ۶ درصد کاهش داشته است که با جهش ۶۶ درصدی آن در ۲ فصل قبلش، چندان قابل‌مقایسه نیست.

نکته مهم معاملات مسکن در آذر، افت سنگین ۱۲درصدی متوسط قیمت‌ها در منطقه ۲۲ پایتخت بود، به‌طوری که هر مترمربع ملک مسکونی در این منطقه از ۶۲ میلیون تومان به ۵۴ میلیون تومان رسید. این اتفاق باعث شد تا بازدهی یک‌ساله مسکن در منطقه ۲۲ به ۲۵ درصد محدود شود که نسبت به رشد ۵۴ درصدی متوسط نرخ مسکن در کل شهر بسیار کمتر است. بعد از این منطقه، مناطق یک و ۲۰ هم، ۲ منطقه دیگری بودند که بازدهی یک‌ساله مسکن در آنها حدود ۲۰ واحد درصد کمتر از متوسط شهر بود. منطقه ۲۰ هم در ماه گذشته با افت سنگین ۸.۲ درصدی قیمت‌ها مواجه بوده است، هرچند میزان افت نرخ مسکن در منطقه یک طی ماه آذر کمتر از کل شهر، اما در آبان این منطقه هم تورم منفی ۹.۵ درصدی را تجربه کرده بود. به این ترتیب به‌نظر می‌رسد مناطقی که طی سال‌های قبل به سردمداران رشد نرخ معروف بودند، اکنون کمترین بازدهی را داشته‌اند.

رکود مطلق در بازار املاک

منصور غیبی، کارشناس مسکن درباره وضعیت کنونی این بازار گفت: آنچه اکنون در بازار املاک در جریان است، رکود مطلق در حوزه معاملات است؛ یعنی خرید و فروش وجود ندارد و تقاضای مصرفی و موثر خرید در حوزه ملک و آپارتمان نداریم.

این در حالی است که دولت اذعان دارد که قیمت‌ها کاهشی و چند درصدی از فضای گرانی دور شده است. این تفسیر نشان می‌دهد که باید با استقبال خریداران در حوزه مسکن مواجه باشیم،اما اکنون این موضوع برعکس است و تقاضای موثر برای خرید وجود ندارد. به‌گزارش تجارت‌نیوز؛ وی افزود: از طرفی، زمانی که اقتصاد مسکن در حالت غنا، رشد و خرید و فروش قرار می‌گیرد، بالاترین تعداد معاملات ملک را در آمار مربوط به خرید و فروش داریم؛ کمااینکه کمترین میزان خرید و فروش را در دوران رکود داریم. یک نتیجه ساده از این تحلیل به‌دست می‌آید که در اوج خرید و فروش، کسانی که از این فضای اقتصادی بهره‌مند می‌شوند، دلالان و کاسبان ملک و مسکن هستند. وی افزود: «از آنجا که با آمارهای غیرواقعی، مصرف‌کننده‌ها امیدوار به کاهش ممتد نرخ ملک می‌شوند و از ورود به بازار خودداری می‌کنند؛ در این شرایط به‌دلیل رکود بازار، چنین برداشت می‌شود که این بازار با روند نزولی نرخ مواجه شده است. در این فرآیند زمان ورود مصرف‌کننده به بازار با برنامه‌ریزی بازارسازان تعیین می‌شود و افزایش تقاضای نرخ بالا رفته است و در نهایت، سود افزایش کاذب نرخ ملک به جیب دلال و واسطه‌گر می‌رود. بنابراین، در عمل با فرصت‌سوزی که با آمار دولت اتفاق می‌افتد، مصرف‌کننده در حالت انتظار می‌ماند و در فصل گرانی، مسکن خریداری می‌کند. غیبی بااشاره به وضعیت روز بازار ملک تاکید کرد: به‌نظر می‌رسد اکنون فرصت خرید ملک فراهم شده است و متقاضیان می‌توانند با ورود به بازار مسکن، انتخاب مناسبی داشته باشند. این کارشناس بازار مسکن درباره نقش دولت و چشم‌انداز بازار مسکن توضیح داد: دولت باید هرچه زودتر در یک برنامه منسجم، بستری را فراهم کند تا بازار از این فضای پیش‌آمده دور شود. اگر تعللی شکل بگیرد و این اتفاق نیفتد، مثل دولت قبل مجبور به ارائه سیاست‌ها و بسته‌های خروج رکود در حوزه مسکن خواهد شد و خروج از این بن‌بست، هزینه‌های مضاعفی را گریبانگیر دولت و در نهایت، حوزه مسکن می‌کند.

تلاش دولت برای نجات بازار ملک

علی اسماعیلی، کارشناس بازار مسکن به صمت گفت: دولت سیزدهم در راستای ساماندهی بازار مسکن با شعار ساخت ۴ میلیون واحد مسکونی، فعالیت خود را آغاز کرد و در این مسیر گام بسیار بزرگی را برداشت؛ وعده‌ای که اگر کمی کوچک‌تر بود به‌صلاح دولت بود و تا این اندازه زیر فشار نمی‌رفت. البته از این موضوع نگذریم که بسیاری از پروژه‌های عمرانی و ساخت‌وسازی که از دولت قبل ناتمام مانده بود، باعث شد تا دولت سیزدهم در زمان‌بندی دچار مشکل شود و نتواند در مدتی که تعیین کرده بود، واحدهای ملی را تحویل مردم دهد. وی در ادامه افزود: در کنار این موضوعات، بسیاری از کارشناسان تنها به پیشرفت ساخت‌وساز اشاره می‌کنند، در صورتی که دولت سیزدهم در راستای ساماندهی بازار مسکن، سیاست‌ها و آیین‌نامه‌های زیادی را اجرا کرده است.

این سیاست‌ها شامل اصلاح قوانین مربوط به ساخت‌وساز، تنظیم نرخ رهن و اجاره، مراقبت از رعایت قوانین قیمت‌گذاری مسکن، بهبود روند اخذ مجوزها، کاهش مراحل اداری، تقویت نظام رسیدگی به تخلفات ساختمانی و ارتقای استانداردهای ساخت‌وساز می‌شود. همچنین، با تمرکز بر ساماندهی بازار مسکن و کاهش نوسانات قیمتی، تلاش‌های قابل‌توجهی را در زمینه مسکن انجام داده است. این کارشناس افزود: البته مشکل مسکن در ایران یک‌شبه به‌وجود نیامده که بخواهد در مدت‌زمان کمی جبران شود. به‌طور کلی ساماندهی بازار مسکن تابع برنامه‌ریزی‌های کوتاه‌مدت و بلندمدتی است که باید به مرور زمان حل‌وفصل شود و همکاری همه‌جانبه همه دستگاه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط را می‌طلبد.

بااین‌همه عدم کارآمدی برخی سیاست‌ها، ناکارآمدی در اجرای آیین‌نامه‌ها و نقص‌هایی در نظام رسیدگی به تخلفات ساختمانی در عدم‌موفقیت ساماندهی بازار مسکن نقش موثری داشته، همچنین با افزایش جمعیت و نیاز روزافزون به مسکن، بحران مسکن در ایران به یکی از چالش‌های عمده تبدیل شده است.

کلید موفقیت بازار مسکن

وی خاطرنشان کرد: دولت می‌تواند با ارائه تسهیلات مسکن با شرایط مناسب به افراد با درآمد متوسط و پایین‌تر در مسیر حل مشکل مسکن گام بردارد. همچنین، منابع مالی سیستم بانکی برای افزایش تسهیلات این بخش تامین شود. در کل، ساماندهی بازار مسکن یک فرآیند طولانی‌مدت است و نیازمند تلاش‌های پیوسته و هماهنگ از سوی دولت، نهادهای مربوطه و سایر عوامل مرتبط است.

سخن پایانی

حوزه سیاست‌های خرد و کلان بخش مسکن نیاز به اصلاحات بسیار دارد. هزینه تولید مسکن در ایران به‌هیچ‌عنوان اقتصادی نیست، این امر باعث می‌شود که بهای تمام‌شده مسکن به‌صرفه و اقتصادی نباشد، بنابراین محصول نهایی که همان خانه باشد، گران درمی‌آید، این در حالی است که باید از فناوری‌های نوین در ساخت مسکن استفاده شود تا بهای تمام‌شده آن کاهش یابد، در غیر این صورت، نمی‌توان بهای ملک را متعادل کرد. صنعتی‌سازی مسکن یکی از راهکارهایی است که می‌تواند هزینه تولید خانه را کاهش دهد و عرضه و تقاضای بازار را به نقطه تعادل برساند. همچنین، میزان سرمایه‌گذاری در بخش مسکن در سال‌های اخیر منفی بوده، بنابراین باید بسترهای ورود بخش خصوصی به تولید مسکن نیز فراهم شود.

دیدار مدیرعامل «صبانور»

با استاندار، مدیرکل گاز، مدیرکل محیط‌زیست و مادر شهید دفاع مقدس در همدان

سیدعلیرضا موسوی، مدیرعامل شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (کنور) روز سه‌شنبه پنجم آذرماه، جهت بازدید از مجتمع تولیدی کنسانتره سنگ‌آهن باباعلی و دیدار و گفت‌وگو با مقامات استانی به همدان سفر کرد.

موسوی ضمن بازدید از مجتمع سنگ آهن و کنسانتره باباعلی همدان، جلسه تولید این مجتمع را با شورای معاونین و مدیران این مجموعه تشکیل داد

وی همچنین روز چهارشنبه ششم آذرماه و در محل استانداری همدان دیدار و گفت‌وگویی را با «علیرضا قاسمی‌فرزاد» استاندار همدان در زمینه تولید و اشتغال برگزار کرد

دیدار و گفت‌وگو با مدیرکل گاز استان همدان، مدیرکل محیط زیست استان همدان و مادر شهید «همت‌علی امیدی» شهید دفاع مقدس از دیگر برنامه‌های مدیرعامل و مدیران شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور در این روز بود.

تقدیر معاون رئیس جمهور و رئیس بنیاد شهید از مدیرعامل فولاد هرمزگان

در جلسه شورای هماهنگی و نظارت ترویج فرهنگ و ایثار و شهادت استان هرمزگان، معاون رئیس جمهور و رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران کشور از مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان به دلیل همکاری و ایفای نقش در مسئولیت‌های اجتماعی و مشارکت مردمی تقدیر کرد.

به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان، سید امیرحسین قاضی‌زاده هاشمی، رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران کشور صبح امروز در جلسه شورای هماهنگی و نظارت ترویج فرهنگ و ایثار و شهادت استان هرمزگان با بیان اینکه از سال ۴۲ تا به امروز ۲۳۰ هزار شهید تقدیم نظام اسلامی شده است، عنوان کرد: امیدواریم بتوانیم فرهنگ ایثار و شهادت را که یک نگاه تمدنی است را بیش از پیش ترویج دهیم؛ چرا که اختلاف ما با تفکر غرب بر سر ابدیت است و شهدا نیز قهرمانان ابدیت هستند.

وی ادامه داد: رسیدگی به خانواده‌های شهدا یک امر عمومی بوده و بنیاد شهید یک نقش دبیرخانه‌ای است؛ از این رو همه دستگاه‌ها باید در این حوزه اهتمام ویژه‌ای داشته باشند.

مهدی دوستی، استاندار هرمزگان نیز در جلسه شورای هماهنگی و نظارت ترویج فرهنگ و ایثار و شهادت استان هرمزگان با بیان اینکه هرمزگانی‌ها بیشترین شهید را در مبارزه با آمریکایی‌ها تقدیم انقلاب کرده‌اند، تاکید کرد: هرمزگان در رسته‌ها و عرصه‌های مختلف شهدایی را تقدیم کرده است.

دوستی در خصوص اشتغال ایثارگران و فرزندان شاهد اضافه کرد: آنچه که در سطح استان باید باشد دست‌یافتنی است. با این حال در رابطه با دستگاه‌های ملی لازم است سازمان اداری و استخدامی نیز حمایت‌های ویژه داشته باشد.

وی گفت: در حوزه امکانات ورزشی، اداره کل ورزش و جوانان سالن‌های ورزشی را بر اساس پراکنش خانواده‌های معزز شهدا و ایثارگران جهت استفاده در نظر بگیرد و در راه‌اندازی استخر ایثار نیز آمادگی مشارکت داریم.

جناب آقای مهندس عطاالله معروف خانی
مدیرعامل محترم شرکت فولاد هرمزگان

سلام علیکم

شکوه و عظمت نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، میراث آزادگی ها و جانفشانی های شهدا و ایثارگران معظم است. آنان که با ایمان به اصل ولایت و ثبات قدم در راه مجاهدت، افتخار و اقتدار را قرین نام ایران اسلامی کرده اند، از ایثار و هر گامی در جهت خدمت به این قشر معزز و افتخار آفرین، در پیشگاه خداوند متعال اجری عظیم خواهد داشت.

اینجانب همکاری صادقانه و اقدامات مجدانه جنابعالی را در «جذب و استخدام» و همکاری و ایفای نقش در مسئولیت اجتماعی و مشارکت های مردمی» ارج نهاده و از زحمات ارزشمندتان تقدیر و تشکر می نمایم. به پاس خدمت به این جامعه معظم توفیق و قوشه ای گرانبهاست که اجر دنیوی و اخروی برای جنابعالی به دنبال خواهد داشت.

امید آنکه به فضل الهی همواره، در خدمتگزاری به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران موفق و پیروز باشید.

سید امیرحسین قاضی زاده هاشمی

در پایان این نشست از مدیران دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های فعال در حوزه ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و تبدیل وضعیت ایثارگران تجلیل به عمل آمد و رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران از عطاالله معروفخانی، مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان نیز به دلیل همکاری صادقانه و مجدانه در جذب و استخدام و همکاری و ایفای نقش در مسئولیت اجتماعی و مشارکت‌های مردمی تقدیر کرد.

بررسی صمت از آمارهای رسمی نشان داد

احتمال کاهش نرخ رشد اقتصادی

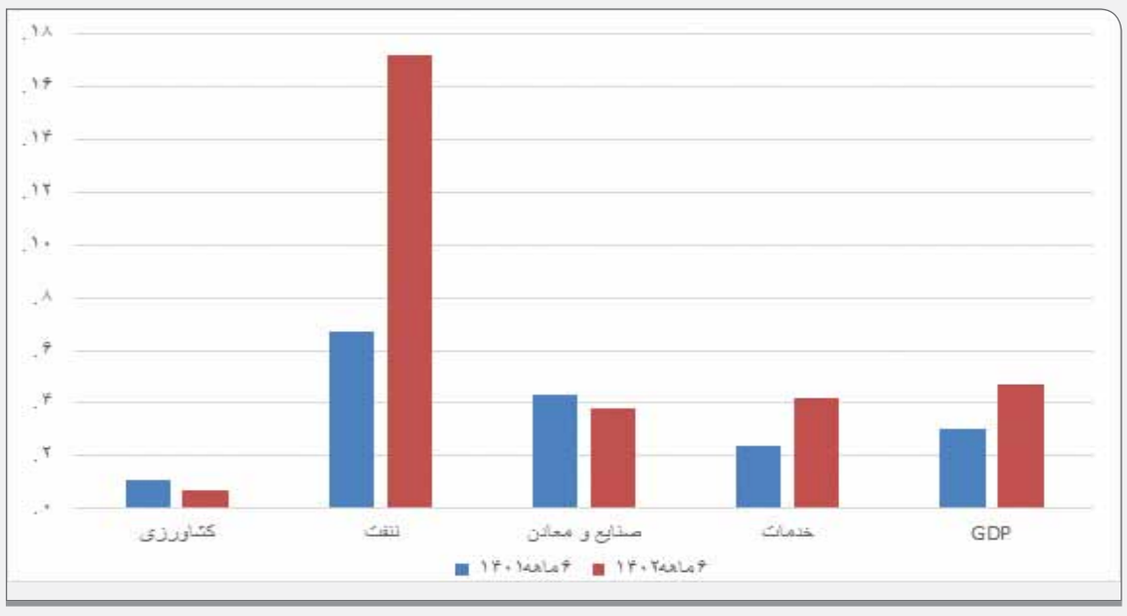

امیرعباس آذرم‌وند: رشد اقتصادی کشور در شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۲ «با احتساب نفت» و «بدون احتساب نفت» نسبت به دوره مشابه سال قبل به‌ترتیب با افزایش ۴.۷ و ۳.۶ درصدی همراه بوده است. تحقق رشد اقتصادی مثبت در فصول اول و دوم امسال و در امتداد رشد اقتصادی مثبت کلیه فصول سال ۱۴۰۱ حکایت از تداوم رشد قابل‌قبول فعالیت‌های اقتصادی در کشور دارد. همچنین «تشکیل سرمایه ثابت ناخالص» در سه‌ماهه دوم سال ۱۴۰۲، رشد ۶.۴ درصدی نسبت به دوره مشابه سال قبل و رشد ۴.۵ درصدی در شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۲ داشته است.

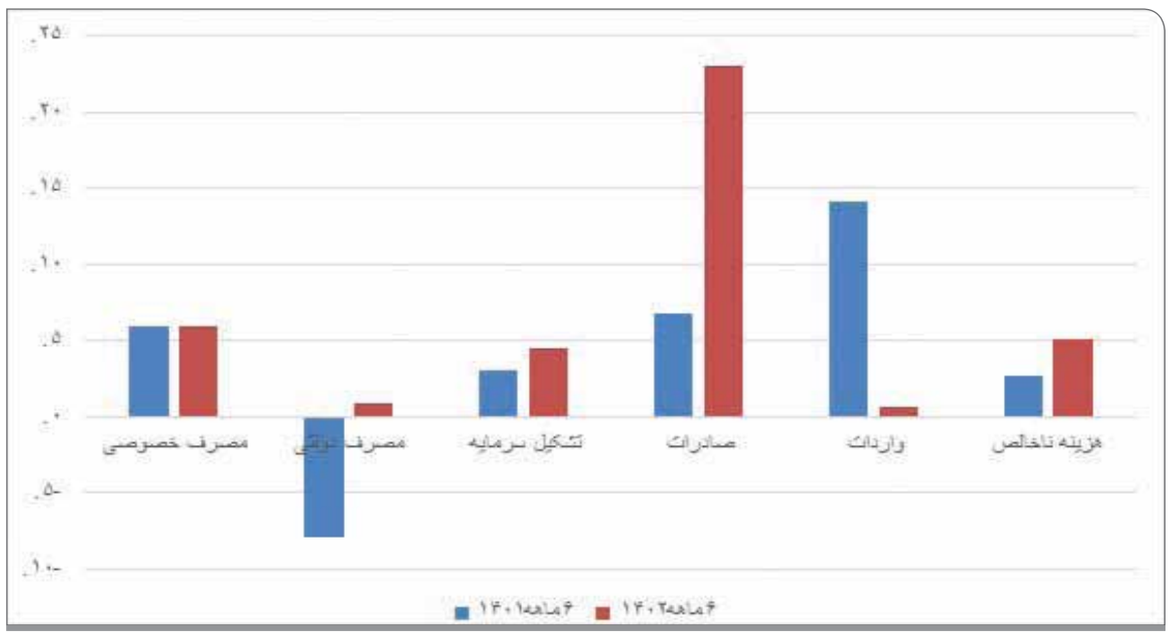
داده‌های منابع آماری و برآوردهای مقدماتی چه می‌گویند؟

براساس داده‌های منابع آماری و برآوردهای مقدماتی انجام‌شده درباره تولید ناخالص داخلی که توسط بانک مرکزی منتشر شده، نتایج اولیه نشان‌دهنده آن است که در نیمه اول امسال، تولید ناخالص داخلی به نرخ پایه از ۷۷۴.۸ هزار میلیارد نیمه نخست سال گذشته به ۸۱۱ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است.

نتایج مقدماتی حاصل از بررسی روند تحولات ارزش‌افزوده فعالیت‌های اقتصادی حاکی از برآورد رشد ۴.۷ درصدی برای شش‌ماهه نخست سال ۱۴۰۲ است.

به‌گزارش صمت، در سمت تقاضای اقتصاد و براساس برآوردهای اولیه‌ای که درباره اقلام هزینه‌ای اقتصاد چون مخارج مصرف نهایی خصوصی، مخارج مصرف نهایی بخش دولتی، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص و صادرات و واردات در نیمه نخست سال ۱۴۰۲ به‌عمل آمده است، رشد اقلام هزینه‌ای ذکرشده به‌ترتیب ۵.۹، ۰.۹، ۴.۵، ۲۳ و ۰.۶ درصد نسبت به دوره مشابه سال گذشته هستند. در مجموع، رشد هزینه ناخالص داخلی به نرخ بازار در نیمه نخست امسال نسبت به دوره مشابه سال گذشته، به‌میزان ۵.۱ درصد افزایش یافته است.

کاهش شیب رشد در تابستان

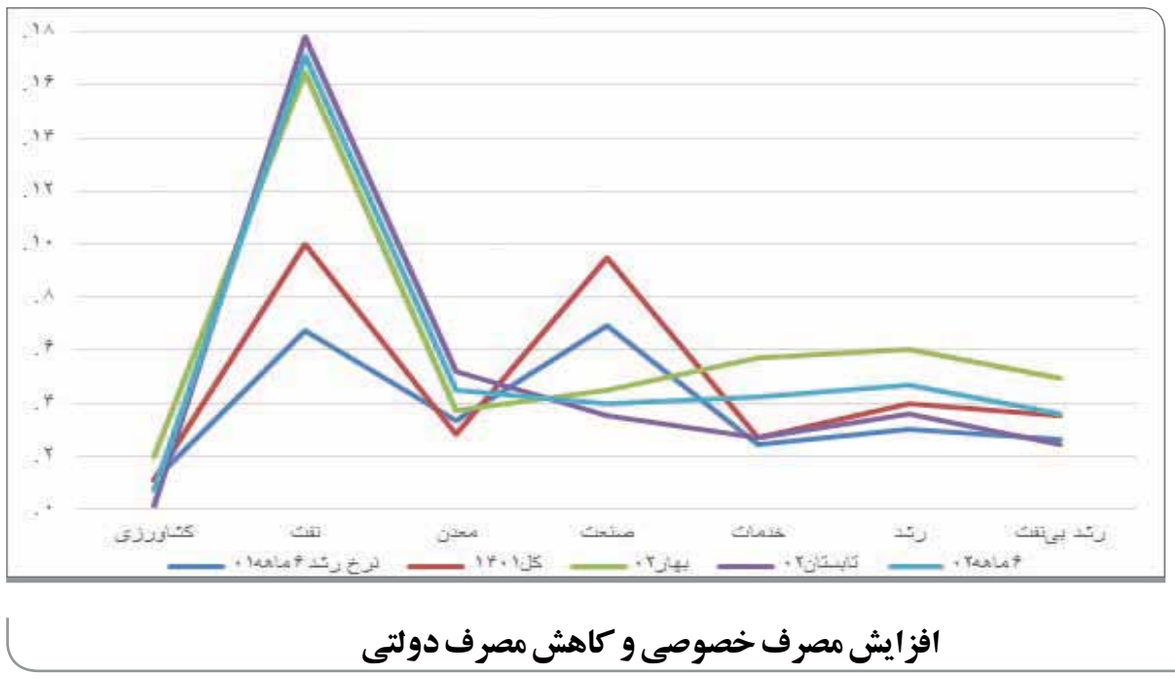
براساس برآوردهای اولیه، تولید ناخالص داخلی ایران به نرخ پایه و به قیمت‌های ثابت سال ۹۵ از ۷۷۴ هزار میلیارد تومان در نیمه نخست سال گذشته به ۸۱۱.۰۷ هزار میلیارد تومان در نیمه نخست امسال افزایش یافته که گویای نرخ رشد تولید ناخالص داخلی به‌میزان ۴.۷ درصد در دوره زمانی ذکرشده است. باتوجه به وضعیت کلی اقتصاد ایران، محاسبات فصلی نشان می‌دهد که اقتصاد کشور در نیمه نخست امسال نسبت به دوره مشابه در سال گذشته، با افزایش رشد اقتصادی مواجه بوده است.

برآورد ارزش‌افزوده فعالیت‌های مختلف اقتصادی در نیمه اول امسال حاکی از این است که دلیل عمده افزایش نرخ رشد تولید ناخالص داخلی را باید در افزایش ارزش‌افزوده فعالیت‌های نفت و گاز، اطلاعات و ارتباطات، صنعت و حمل‌ونقل و انبارداری جست‌وجو کرد. چنان‌که سهم ارزش‌افزوده هریک از فعالیت‌های مذکور در نرخ رشد ۴.۷ درصدی تولید ناخالص داخلی در نیمه نخست امسال به‌ترتیب ۱.۴، ۰.۸، ۰.۶ و نیم واحد درصد محاسبه شده است.

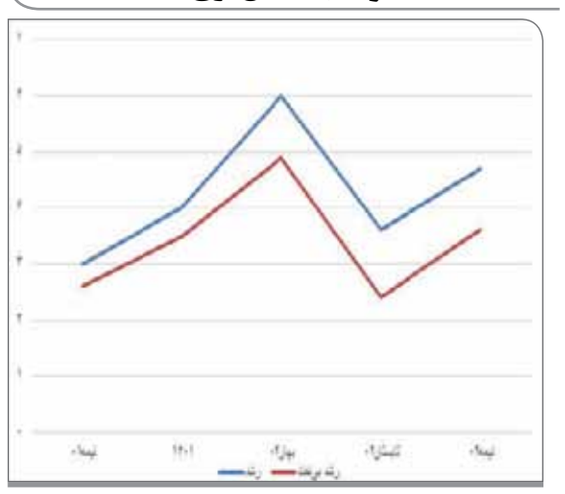
در نیمه اول امسال، ارزش‌افزوده گروه کشاورزی به قیمت‌های ثابت سال ۹۵ به‌میزان ۱۱۱.۷ هزار میلیارد تومان برآورد شده است که نسبت به دوره مشابه سال گذشته، ۰.۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد. برآوردهای انجام‌شده در این زمینه باتوجه به آمارهای پایه دریافتی از وزارت جهاد کشاورزی حاکی از آن است که تولید محصولات زراعی و باغی در سال ۱۴۰۲ نسبت به دوره مشابه سال گذشته به‌ترتیب ۸.۷ و ۲.۱ درصد و تولید محصولات اصلی دامی ۴.۷ درصد افزایش یافته است.

بنا بر محاسبات اولیه ارزش‌افزوده گروه نفت در نیمه نخست امسال به قیمت‌های ثابت سال ۹۵ به‌میزان ۷۵.۵ هزار میلیارد تومان برآورد شده که گویای رشد ۱۷.۱درصدی نسبت به دوره مشابه سال گذشته است. نتایج حاصل از محاسبات مقدماتی در این زمینه نشان‌دهنده آن است که افزایش نرخ رشد ارزش‌افزوده این گروه در دوره مذکور ناشی از افزایش تولید و صادرات نفت خام، افزایش تولید گاز طبیعی و همچنین، افزایش تولید و صادرات میعانات گازی نسبت به دوره مشابه گذشته بوده است.

گروه صنایع و معادن در نیمه اول امسال از نرخ رشدی معادل ۳.۸ درصد برخوردار شده که در مقایسه با دوره مشابه در سال گذشته نیم واحد درصد کاهش یافته و در نتیجه، سهمی معادل ۰.۹ واحد درصد از نرخ رشد ۴.۷ درصدی اقتصاد را در دوره مورد بررسی به خود اختصاص داده است. در این گروه ارزش‌افزوده بخش‌های صنعت، استخراج معدن، ساختمان، تامین برق، گاز و تهویه هوا و آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت‌های تصفیه به‌ترتیب با نرخ‌های رشد ۴، ۴.۵، ۳.۱، ۳.۹ و ۳ درصدی مواجه شده‌اند.

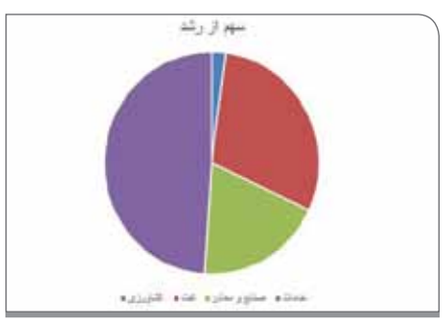

«نفت» موجب جهش نرخ رشد شد

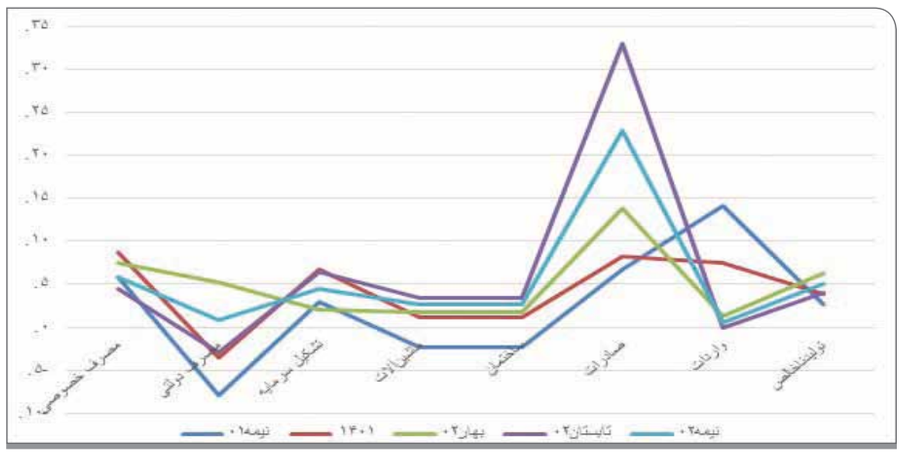

بررسی عملکرد نرخ رشد تولید ناخالص داخلی ایران هم گواهی است که بر نقش پررنگ کنار گذاشتن سیاست «فشار حداکثری» از سوی واشنگتن صحه می‌گذارد. همان‌طوری که به‌وضوح قابل‌مشاهده است، به‌نحوی‌که از نیمه سال گذشته، همواره بیش از نیم واحد درصد از رشد اقتصادی کشور از محل نفت بوده و گاهی این سهم به ۱.۲ درصد هم رسیده است.

در بخش ساختمان، ارزش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان مناطق شهری به قیمت‌های جاری در نیمه نخست ۱۴۰۲ نسبت به دوره مشابه سال گذشته ۴۸.۲ درصد افزایش یافته است. با اعمال شاخص‌های نرخ متناظر و تعدیل رقم مذکور، نرخ رشد ارزش‌افزوده ساختمان بخش خصوصی به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۵ معادل ۶.۵ درصد برآورد شده است. در نهایت، با احتساب رقم فوق و نیز با در نظر گرفتن ارزش‌افزوده ساختمان دولتی، نرخ رشد بخش ساختمان به قیمت‌های ثابت سال ۹۵ در دوره زمانی مذکور ۳.۱ درصد برآورد می‌شود. ارزش‌افزوده گروه خدمات نیز در نیمه نخست امسال از نرخ رشد ۴.۲ درصدی برخوردار شده و سهم آن از رشد ۴.۷ درصد تولید ناخالص داخلی به ۲.۳ درصد رسیده است.

افزایش مصرف خصوصی و کاهش مصرف دولتی

نرخ رشد شاخص ضمنی گروه‌های کشاورزی، نفت، صنایع و معادن و خدمات در نیمه اول امسال نسبت به دوره مشابه سال گذشته به‌ترتیب معادل ۲۳، -۲۰.۲، ۳۱.۵ و ۴۵.۱ درصد بوده است. به‌علاوه، شاخص ضمنی تولید ناخالص داخلی و تولید ناخالص داخلی بدون نفت نیز در دوره زمانی مزبور به‌ترتیب دارای رشد ۳۱.۶ و ۳۹.۴ درصدی بوده‌اند. برآورد حاصل از تولید ناخالص داخلی برحسب اقلام هزینه نهایی دلالت بر آن دارد که در نیمه نخست امسال، هزینه مصرف نهایی بخش خصوصی، هزینه مصرف نهایی بخش دولتی و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به قیمت‌های ثابت سال ۹۵ به‌ترتیب از نرخ رشد ۵.۹، ۰.۹ و ۴.۵ درصدی برخوردار بوده‌اند.

تشکیل سرمایه ثابت ناخالص متشکل از ۳ بخش ساختمان، ماشین‌آلات و سایر است. نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در ۳ بخش مذکور در نیمه نخست امسال نسبت به دوره مشابه سال گذشته به‌ترتیب ۲.۷، ۷.۶ و ۱.۲ درصد بوده است. نرخ رشد ۲.۷ درصدی تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در بخش ساختمان، به‌دلیل افزایش تشکیل سرمایه ثابت ناخالص ساختمان در بخش خصوصی بوده است. علت افزایش تشکیل سرمایه در بخش ماشین‌آلات نیز به‌دلیل افزایش واردات کالاهای سرمایه‌ای و کالاهای سرمایه‌ای تولید داخلی در نیمه اول سال ۱۴۰۲ نسبت به مدت مشابه سال گذشته است. در حوزه تجارت خارجی و براساس محاسبات اولیه، رشد صادرات و واردات کالاها و خدمات در نیمه نخست امسال نسبت به دوره مشابه در سال گذشته، به‌ترتیب ۲۳ و ۰.۶ درصد بوده است. همچنین، براساس جدول مخارج نهایی در نیمه اول امسال، نرخ رشد تولید ناخالص داخلی به نرخ بازار ۵.۱ درصد بوده است.

یک استاد دانشگاه در گفت‌وگو با صمت:

رکود تورمی عمیق خواهد شد

معاون پیشین وزیر جهاد کشاورزی عنوان می‌کند: «اقتصاد ایران به گزارش مراکز رسمی در بهار یک رشد نسبتا بالاتر از سال‌های گذشته را تجربه کرد. با این حال برای اینکه بگوییم اقتصادمان وارد دوره رشد شده، لازم است چندین فصل پیاپی نرخ رشد اقتصاد کشور بالا باشد. در حال حاضر میانگین نیم قرن اخیر رشد اقتصادی کشورمان رقم نازل یک درصد در سال است. اگر بخواهیم در کوتاه‌مدت هم محاسبه کنیم امکان ندارد به نرخ بیش از ۲ تا ۳ درصد برسیم. ضمن اینکه نباید فراموش کرد که از سال ۹۰ همزمان با تشدید تحریم‌ها میانگین رشد اقتصادی کشور به صفر درصد هم رسیده است.»

علی قنبری، عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس، تصریح می‌کند: «من معتقدم در سال آینده حتی اگر جو بایدن و دموکرات‌ها در انتخابات امریکا موفق شوند هم، رکود در کشورمان تشدید می‌شود. حالا کافی است نیروهای دست‌راستی و جمهوریخواه چون دونالد ترامپ به کاخ سفید برسند تا مشکلات دوچندان شوند و بحران کشورمان بسیار شدیدتر شود.»

آنچه در ادامه می‌خوانید متن کامل گفت‌وگوی صمت با این استاد دانشگاه است.

◉ به‌تازگی بانک مرکزی در گزارشی رشد اقتصادی تابستان را ۳.۶ درصد اعلام کرده که نسبت به نرخ این شاخص در ۳ ماه اول امسال کاهش ۲.۴ واحد درصدی داشته است. می‌توانیم بگوییم رشد اقتصادی با یک فصل جهش به وضعیت سابق برگشت؟

من موافق این نیستم که گفته می‌شود ما در کشور یک رشد بالا را تجربه کردیم و حالا وضعیت عادی در حال حاکم شدن است. البته من هم گزارش‌های مرکز آمار ایران و بانک مرکزی را دیدم و می‌دانم آنها چه ارقامی را اعلام کردند، اما بحث اصلی این است که تنها یک فصل رشد بالا تجربه شده است؛ ضمن اینکه نرخ به‌دست آمده برای این شاخص با پرسش‌ها و تردیدهای بزرگ و محکمی مواجه است، رشد در یک فصل نمی‌تواند مبنا قرار بگیرد. اهمیت ماجرا در این است که گاهی از مسئولان چنین چیزی را دستمایه ادعای خروج از رکود می‌کنند.

اقتصاد ایران به گزارش مراکز رسمی در بهار یک رشد نسبتا بالاتر از سال‌های گذشته را تجربه کرد. با این حال برای اینکه بگوییم اقتصادمان وارد دوره رشد شده، لازم است چندین فصل پیاپی نرخ رشد اقتصاد کشور بالا باشد. در حال حاضر میانگین نیم قرن اخیر رشد اقتصادی کشورمان رقم نازل یک درصد در سال است و اگر بخواهیم در کوتاه‌مدت هم محاسبه کنیم امکان ندارد به نرخ بیش از ۲ تا ۳ درصد برسیم. ضمن اینکه نباید فراموش کرد که از سال ۹۰ همزمان با تشدید تحریم‌ها میانگین رشد اقتصادی کشور به صفر درصد هم رسیده است.

◉ عامل اصلی رشد ۳.۶ درصدی تابستان را چه می‌دانید؟

بانک مرکزی در آمارهایی که منتشر کرده به این پرسش پاسخ داده است. چه در بهار و چه در تابستان رشد فروش نفت مهم‌ترین عامل رشد مثبت در کشورمان بوده است. این نکته بسیار مهمی است که در بهار امسال ۱.۱ درصد و در تابستان ۱.۲ درصد رشد با نفت از رشد بدون نفت بیشتر بوده است. به‌طور مثال وقتی گفته می‌شود نرخ رشد با احتساب گردش مالی نفت ۳.۶ درصد بوده، اما این شاخص بدون نفت به ۲.۴ درصد رسیده، به این معناست که یک‌سوم رشد حاصل شده در اقتصاد از محل تولید و صادرات نفت بوده است.

در عین حال گزارش بانک مرکزی تصریح می‌کند رشد بخش نفت ۱۷.۸ درصد، اما رشد صنعت تنها ۳.۵ درصد بوده است. در واقع باوجود اینکه رشد بخش نفت را حدود ۱۸ درصد اعلام کردند، نرخ رشد اقتصادی تابستان به زحمت از ۳.۵ درصد گذشته است.

به همین دلیل باید بدانیم همین رشد بسیار ناچیز و مقطعی هم نه ناشی از اجرای یکسری سیاست‌های اصولی یا اصلاحاتی در ساختار مشکل‌دار اقتصاد کشور، که ناشی از تغییر جهت سیاست‌گذاران کاخ سفید بوده است؛ به‌بیان ساده‌تر هنگامی که واشنگتن تصمیم گرفت سیاست فشار حداکثری را کنار بگذارد، ایران توانست نفت بیشتری بفروشد که همین هم تبدیل به تخته پرش رشد کشور شد. این در حالی است که هنوز نمی‌دانیم ارز حاصل از فروش نفت و گاز به کشورمان برمی‌گردد یا مانند بخش دیگری از درآمدهایی که در این مدت کسب شده، آن را هم بلوکه کرده‌اند.

◉ شما وضعیت فعلی اقتصاد را رکودی می‌دانید؟

نباید در این مسئله تردید داشت که اقتصاد ایران هنوز در شرایط رکودی قرار دارد. دوره رونق را گاه در کتاب‌های اقتصادی این‌طور معنی می‌کنند که رشد مثبت برای ۳ یا ۴ فصل متوالی ادامه داشته باشد. این به‌نظر من برای اقتصادی چون اقتصاد درگیر بحران ایران معنی نمی‌دهد، زیرا کشور با حجم به‌مراتب کمتری از ظرفیت‌های خود در حال تولید است. در واقع توان بالقوه تولید ایران به‌مراتب بیشتر از توان بالفعل آن است. در چند سال گذشته هم خالص سرمایه‌گذاری از میزان استهلاک عقب افتاده که نشان می‌دهد اضمحلال در حال در نوردیدن تمام اقتصاد کشور است.

◉ عامل این رکود را بی‌عملی دولت سیزدهم می‌دانید؟

عامل این وضعیت بدون‌شک تحریم‌های غرب علیه اقتصاد کشورمان است. تحریم با هدف بحرانی کردن وضعیت اقتصاد و تضعیف تولید کشور اعمال شده و هدف از آن تا حد زیادی هم در حال تحقق است. علاوه بر تحریم‌های غرب علیه ایران که با خروج ایالات متحده از برجام در زمان دونالد ترامپ به کشورمان تحمیل شد، نپیوستن به FATF عامل دیگر دشوارشدن تجارت خارجی برای ما است. مسائل یادشده عوامل مهمی هستند که حرکت چرخ تولید را متوقف می‌کنند، به همین دلیل من فکر می‌کنم نه‌تنها در مسیر رونق قرار نگرفته‌ایم، بلکه به‌معنی دقیق در بن‌بست قرار داریم و تا زمانی هم که نتوانیم تجارت کشورمان را به وضعیت نرمال بازگردانیم، صحبت کردن از رونق، صحبتی بی‌پایه است.

◉ مسئولان دولتی بارها از این سخن گفته‌اند که وارد دوره رونق شده‌ایم و عصر رکود به پایان رسیده است. حتی گفته می‌شود مبنای افزایش ۵۰ درصدی درآمدهای مالیاتی در سال آینده چنین تصوری است. در صورتی که چنین فرضی اشتباه باشد، رویکرد فعلی چه تبعاتی خواهد داشت؟

همان‌طور که در پاسخ سوالات قبلی گفتم ما با یک رشد قابل‌توجه و اثرگذار مواجه نبوده‌ایم. این ادعاهایی که شما به آن اشاره کردید و وزرا و مدیران دولتی به‌کرات از آن حرف می‌زنند واقعی نیستند و به‌نظر من در راستای دستاوردتراشی برای دولت است. من معتقدم همان مسئولانی که از دوره رونق سخن می‌گویند، به‌خوبی می‌دانند که حرف‌شان مبنای کافی ندارد، اما باید به‌نحوی نشان دهند که باوجود عدم عمل به وعده‌های بزرگ و دست‌نیافتنی چون ساخت یک میلیون مسکن یا شغل در سال، کاری کرده‌اند.

به‌طور کلی زمانی می‌توانیم بگوییم عصر رکود تمام شده و وارد دوره رونق شده‌ایم که رشد مثبت و روبه‌بالا استمرار داشته باشد. امروز اقتصاد ایران نسبتی با این تصویر ندارد، زیرا تنها کافی است تا بازهم ایالات متحده سیاست «فشار حداکثری» را در پیش بگیرد تا دوباره همه شاخص‌ها به وضعیتی برسند که در گذشته تجربه کردیم.

همان‌طور که شما گفتید تاکید بر دوره رونق ازسوی برخی مسئولان دولتی در نهایت به این منجر شده که برای سال آینده بودجه‌ای خطرناک را تدوین کنند. برمبنای این بودجه در تلاش هستند تا مالیات‌ها را ۵۰ درصد بیش از امسال کنند. این در حالی است که برآوردهای لایحه بودجه نشان می‌دهد درآمدهای نفتی اندکی نسبت به امسال کاهش پیدا خواهد کرد که همین هم به کاهش سهم نفت از درآمدهای دولتی منجر شده است. با این وجود نرخ بسیار بالای مالیاتی که به تصویب رسیده در نهایت موجب می‌شود بنگاه‌های کشور رشد تولید کمتری داشته باشند و نرخ رشد کاهش پیدا کند.

از طرف دیگر این اقدامات در نهایت نتوانستند کسری بودجه را از بین ببرند. همان‌طور که در لایحه پیشنهادی دولت به‌وضوح مشخص است هزینه‌ها و درآمد عدم توازن خواهند داشت که در سال آینده به وقوع کسری بودجه بزرگ و در پی آن افزایش نرخ تورم منجر می‌شود.

◉ بودجه سال آینده را براساس تحلیل شما می‌توان «بودجه رکودزا و تورم‌ساز» نامید؟

باعنوانی که شما انتخاب کردید کاملا موافقم؛ دقیقا کارکرد لایحه پیشنهادی دولت در ۱۴۰۳ همین خواهد بود. نکته مهم این است که رکود تنها از محل افزایش نرخ مالیات تشدید نمی‌شود، بلکه افزایش ندادن حقوق کارمندان و مستمری بازنشستگان به‌تناسب تورم که به‌معنی سرکوب مزدی است نیز به کاهش قدرت خرید مردم و متعاقب آن کاهش چشمگیر تقاضا منجر می‌شود و خود این روند هم کاهش بیشتر رشد اقتصادی و رکود گسترده را به‌دنبال خواهد داشت، به همین دلیل باید گفت سال آینده هم رکود سنگین‌تری را شاهد خواهیم بود و هم نرخ تورم بالا می‌رود. بر همین اساس می‌توان گفت سال ۱۴۰۳ سال تشدید دشواری‌های کشور و به‌طور خاص اکثریت جامعه ایران خواهد بود.

◉ برخی معتقدند تغییر در کاخ سفید می‌تواند بحران‌های ایران را تشدید کند. نظر شما چیست؟

من معتقدم در سال آینده حتی اگر جو بایدن و دموکرات‌ها در انتخابات امریکا موفق شوند هم، رکود در کشورمان تشدید می‌شود. حالا کافی است نیروهای دست‌راستی و جمهوریخواه چون دونالد ترامپ به کاخ سفید برسند تا مشکلات دوچندان شوند و بحران کشورمان بسیار شدیدتر شود.

مشکل این است که اجازه ندادند از فرصت رفع تحریم‌ها استفاده شود. در اواخر ۹۹ و بهار ۱۴۰۰ بارها مقامات وزارت خارجه دولت دوازدهم به این نکته اشاره کردند که همه چیز آماده یک توافق دیگر است، اما دلواپسان و جناح راست جمهوری اسلامی چنین فرصتی را از دولت وقت سلب کردند. برخی از همین نمایندگان فعلی مجلس که با نزدیک شدن انتخابات خود را نگران سفره مردم نشان می‌دهند با تصویب برخی قوانین زمینه توافق دوباره را از بین بردند و موجب تداوم تحریم‌ها علیه ایران شدند. این فرصت‌سوزی‌ها بی‌تردید هزینه سنگینی را به کشور و اکثریت مردم ایران تحمیل کرده است. همزمان این نمایندگان یک بار هم به انواع بودجه‌هایی هزینه‌زا در لوایح معترض نشدند؛ یک بار نگفتند که باید این همه هزینه تبلیغاتی و مذهبی را در شرایطی که حداقل هزینه‌ها تامین نمی‌شوند حذف کرد، اما باوجود ادعای مردمی بودن برای مقابله با بحران صندوق‌های بازنشستگی سن بازنشستگی را افزایش دادند، در حالی که می‌توانستند به افزایش بودجه نهادهای خاص، در شرایطی که بودجه عمرانی به حداقل رسیده اعتراض کنند.

جدا از اینکه چه تعداد از نمایندگان فعلی در سال آینده در مجلس باشند، نقش آنها در تحمیل مشکلات تاکنونی و همچنین رکود تورمی ۱۴۰۳ قابل چشم‌پوشی نیست.

◉ فکر نمی‌کنید آنها هم ممکن است پشیمان شوند؟

پشیمان شدن آنها سودی ندارد، زیرا فرصت‌سوزی شد و دیگر امکان گذشته وجود ندارد. آنها هزینه رفتارهای افراطی خود را از جیب یا سلامتی‌شان نپرداختند، بلکه از معیشت مردم ایران صورت‌حساب کارهای اضافی و بی‌ثمرشان را پرداختند، به همین دلیل پشیمان شدن آنها دردی از مردم دوا نمی‌کند.

◉ دولت در حالی بنا ندارد حقوق کارمندان و مستمری بازنشستگان را متناسب با تورم افزایش دهد که معافیت مالیاتی را برای دستمزد بیش از ۱۰ میلیون تومان اعمال کرده است. این اقدام چه معنایی دارد؟

لایحه پیشنهادی سند ضعیف و نامطلوبی است. این در حالی است که کشور ما درگیر بحران‌های زیادی است و حداقل انتظار این است که باتوجه به خطیر بودن شرایط و بحرانی بودن اوضاع، اقدامات فوری‌تری در دستور کار گذاشته شود. در لایحه بودجه معافیت‌های بسیاری را آن هم برای نهادهای قدرتمند و افراد فرادست در نظر گرفته‌اند، اما قرار است از دستمزد ماهانه ۱۰ میلیون تومانی ۱۰ درصد مالیات بگیرند. گویا مدیران اقتصادی کشور فراموش کرده‌اند که مالیات صرفا ابزار درآمدزایی نیست و استفاده اصولی از این ابزار نه‌تنها برای دولت درآمدهای پایداری به‌وجود می‌آورد، بلکه به گسترش و توسعه عدالت اجتماعی هم منجر می‌شود. اینکه از اقشار ضعیف‌تر مالیات اخذ شود، اما همچنان برخی از «خواص» از پرداخت مالیات معاف باشند، هدفی جز هدف یادشده را در ذهن متبادر می‌کند. در حکمرانی بارها ثابت شده که باید مالیات را از افراد پردرآمد اخذ کرد و از افراد زیر خط فقر هم باید با سیاست‌های یارانه‌ای و حمایتی، پشتیبانی کافی صورت بگیرد تا همه بتوانند از حداقل‌های یک زندگی شایسته بهره‌مند شوند. در کشور ما اکنون خط فقر حداقل ۲۰ میلیون تومان است و دولت می‌خواهد از افرادی که نصف این حقوق را دریافت می‌کنند هم مالیات بگیرد. این اقدام به فقیرتر شدن عده بیشتری منجر خواهد شد. به‌واقع وجود چنین بندها و تبصره‌های تعجب‌برانگیزی پس از ۳ سال تجربه تدوین لایحه بودجه، جای نگرانی‌های بسیاری دارد. به‌هیچ وجه عقلانی نیست در شرایطی که بخش مهمی از مردم در تامین حداقل‌های زندگی‌شان دچار مشکل هستند، از درآمدهای ناچیزشان هم مالیات اخذ شود؛ بنابراین لایحه موردبحث را می‌توانیم یک لایحه غیرمنطقی توصیف کنیم که به وارد آمدن فشار بیشتر به مردم منجر خواهد شد.

فرم اشتراک

چنانچه تمایل به اخذ اشتراک و دریافت روزنامه صمت دارید لطفا فرم را تکمیل و وجه اشتراک به حساب شماره ۰۲۲۴۱۷۴۱۰۵۰۰۰ و یا شماره کارت ۷۰۷۲-۹۹۹۷-۹۹۱۸-۶۰۳۷ نزد بانک ملی به نام موسسه فرهنگی مطبوعاتی گسترش صنعت، معدن و تجارت واریز نمایید. اصل و کپی فیش واریزی را به همراه فرم اشتراک به نشانی خیابان قائم‌مقام-کوچه آزادگان شماره۲۶ ارسال یا برای تسریع امور فرم و فیش مربوط را به شماره ۸-۸۸۱۰۵۳۰۶ ارسال نمایید.

لطفا به این نکات توجه فرمایید:

۱- در صورت تمایل به دریافت نسخه‌های بیشتر خواهشمند است در این قسمت (..... نسخه) مشخص نمایید.

۲- روزنامه مشترکین تهران، هر روز از ساعت ۷ تا ۱۰:۳۰صبح توسط پیک تحویل می‌گردد.

هزینه ارسال در تهران رایگان است

هزینه اشتراک	روزنامه صمت
۱ ماهه	۲۲۰,۰۰۰ تومان
۳ ماهه	۶۶۰,۰۰۰ تومان
۶ ماهه	۱,۳۲۰,۰۰۰ تومان
۹ ماهه	۱,۹۸۰,۰۰۰ تومان
۱۲ ماهه	۲,۶۴۰,۰۰۰ تومان

متقاضیان محترم شهرستان‌ها برای اخذ اشتراک از طریق دفاتر سرپرستی و نمایندگی‌های روزنامه صمت در مراکز استان‌ها و شهرستان‌ها اقدام فرمایند و یا به شماره ۸-۸۸۱۰۵۳۰۶ اطلاع دهند.

مشخصات مشترک
نام و نام خانوادگی:
عنوان موسسه:
تلفن ثابت یا تلفن همراه:
آدرس:
کدپستی:

ارزیابی صمت از چشم‌انداز صادرات محصولات دانش‌بنیان

فناوران در مسیر ارتقای «برند ملی»

ایجاد ارزش‌افزوده در فرآیند هر تولید و ارائه هر خدماتی، یکی از اصلی‌ترین رموز رشد و توسعه اقتصادی یک بنگاه تجاری است. به‌عبارت‌روشن، ایجاد یک ویژگی خاص در فرآیند تغییر به‌گونه‌ای که موجب رفع نیاز موجود در بازار شود، باعث شد رویکرد اقتصادی جهان از سوخت‌های فسیلی به فناوری سوق یابد. کسب‌وکارهای فناوری و صنایع مربوط به فناوری، سهم زیادی در رشد اقتصادی شرکت‌های تجاری دارند. به‌گزارش بنیاد ملی علوم امریکا و به‌نقل از برخی رسانه‌ها، متوسط سهم ارزش‌افزوده صنایع مبتنی بر دانش و فناوری در امریکا در سال ۲۰۲۰ به رقمی بالغ بر ۷هزار و ۲۴۵ دلار رسید. تولیدات این صنایع، سهم زیادی از اقتصاد این کشور را به خود اختصاص و به‌طورمتوسط، حدود ۱۱درصد از تولید ناخالص داخلی را تشکیل داده است. به‌گفته مدیران اکوسیستم دانش‌بنیان در کشور و بنا بر آمارهایی که از فروش محصولات دانش‌بنیان در نیمه نخست سال ارائه داده‌اند، می‌توان نسبت به تاثیرگذاری محصولات فناوری در رشد اقتصادی کشور در سال‌های آتی امیدوار بود. به‌گفته رئیس مرکز تعاملات بین‌المللی علم و فناوری معاونت علمی، میزان صادرات محصولات دانش‌بنیان در شش‌ماهه نخست سال ۱۴۰۲ نیز به رقم ۶۵۰ میلیون دلار رسیده است. ناگفته نماند که این امیدواری به‌معنای تحقق اهداف در نظر گرفته شده در این اکوسیستم نیست، چراکه قرار بود تا امسال سهم دانش‌بنیان در اقتصاد کلی کشور به ۵ درصد برسد. این در حالی است که رئیس هیات‌عامل صندوق نوآوری و شکوفایی، سهم اقتصاد دانش‌بنیان از تولید ناخالص داخلی را ۱.۵ درصد دانست. بنابراین، با هر میزان تولید محصولات فناورانه، اگر هدف ایفای نقش پررنگ محصولات دانش‌بنیان در رشد اقتصادی است، باید راهکارهای مشخص‌تری را با هدف فروش در بازارهای جهانی در پیش گرفت. گزارش امروز صفحه دانش‌بنیان صمت درباره نقش صادرات محصولات دانش‌بنیان در رشد اقتصادی کشور است که در ادامه شرح کامل آن را می‌خوانید.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

صادرات ۶۵۰ میلیون دلاری دانش‌بنیان‌ها در ۶ماه نخست ۱۴۰۲

امیرحسین میرآبادی در نشست خبری که چندی پیش در معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری برگزار شد، بااشاره به اینکه این مرکز مسئولیت توسعه ارتباطات بین‌المللی در حوزه علمی و فناورانه را برعهده دارد، گفت: در سال ۱۴۰۰ آمار صادرات رسمی و ثبت‌شده محصولات دانش‌بنیان به سایر کشورها حدود ۶۰۵ میلیون دلار بوده است، اما این آمار کل دانش‌بنیان‌ها نیست. این میزان صادرات در سال گذشته ۸۷۰ میلیون دلار و در شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۲ نیز به رقم ۶۵۰میلیون دلار رسیده است.

رئیس مرکز تعاملات بین‌المللی علم و فناوری معاونت علمی گفت: میزان صادرات محصولات دانش‌بنیان در سال گذشته ۸۷۰ میلیون دلار و در شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۲، ۶۵۰ میلیون دلار بوده است.

میرآبادی توسعه کسب‌وکارها را از دیگر محورهای فعالیت این مرکز دانست و گفت: در دوره جدید معاونت علمی، علاوه بر علم و فناوری، مسئولیت اقتصاد دانش‌بنیان به‌عنوان یک ماموریت به معاونت علمی از سوی رئیس‌جمهوری محول شد؛ چراکه یکی از ارکان تحقق رشد اقتصاد دانش‌بنیان، توسعه بازارهای بین‌المللی است.

وی تبادلات فناوری و ارتباطات بین‌المللی در لایه همکاری دولتی را به‌عنوان یکی دیگر از برنامه‌های در دستور کار این مرکز نام برد و خاطرنشان کرد: ایجاد ارتباط میان دولت‌ها، استفاده از ظرفیت عضویت کشورها در نهادهای بین‌المللی، پیمان‌های چندجانبه، استفاده از ظرفیت نهادهای بین‌المللی فعال در حوزه علم و فناوری و بهره‌برداری از کمیسیون‌های مشترک از موضوعاتی است که در این مرکز دنبال می‌شود.

▣ پیگیری سند جامع توسعه روابط علمی بین‌المللی

این مقام مسئول معاونت علمی ادامه داد: سندی به نام سند جامع توسعه روابط علمی بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران را داریم که مصوب شورای‌عالی انقلاب فرهنگی است و مسئولیت اجرایی‌سازی این سند برعهده معاونت علمی است که این سند در مرکز تعاملات در حال پیگیری است.

میرآبادی در پاسخ به سوالی درباره نحوه تعامل وزارت امور خارجه با این معاونت برای کمک به ایجاد بازارهای بین‌المللی برای دانش‌بنیان‌ها گفت: یکی از بندهای مهم سند جامع توسعه روابط علمی بین‌المللی، توسعه ارتباطات با دستگاه‌هایی چون وزارت امور خارجه است که در این حوزه کار می‌کنند و برای اجرایی‌سازی این سند، یک کمیته مشترک بین مرکز تعاملات بین‌المللی معاونت علمی ریاست‌جمهوری و معاونت دیپلماسی وزارت امور خارجه و تاکنون هم ۲۲ جلسه این از این کمیته مشترک تشکیل شده است.

موضوعات و مسائلی که شرکت‌های دانش‌بنیان در تعاملات خارجی با آنها مواجهند و به وزارت امور خارجه مربوط است، همچون صدور ضمانتنامه‌ها برای شرکت‌های ایرانی، در این جلسات مطرح و پیگیری می‌شود.

▣ ارسال ۲۲ سبد صادراتی دانش‌بنیان‌ها به وزارت امور خارجه

معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری با بیان اینکه یکی از نیازمندی‌های سفارتخانه‌های ایران در خارج از کشور برای معرفی دستاوردهای فناورانه شرکت‌های دانش‌بنیان، ارائه سبد و فهرست مشخص محصولات صادراتی به زبان انگلیسی است، گفت: محصولات دانش‌بنیان را در حوزه‌های مختلف در قالب ۲۲ سبد صادراتی آماده کرده و برای ارسال به سفارتخانه‌ها در اختیار وزارت امور خارجه قرار داده‌ایم.

▣ معرفی ۷۰۰ محصول دانش‌بنیان از طریق سفارتخانه‌ها

وی همچنین برگزاری نمایشگاه‌های دوره‌ای را یکی دیگر از اقدامات سفارتخانه‌ها در راستای حمایت از حوزه نوآوری و فناوری کشور در بخش بین‌المللی عنوان کرد و گفت: در حال حاضر تعدادی از سفارتخانه‌ها، درخواست برگزاری نمایشگاه محصولات دانش‌بنیان را در سفارتخانه یا مکان تعیین‌شده دیگر دارند. در حال حاضر ۷۰۰ محصول دانش‌بنیان از طریق سفارتخانه‌های ایران در خارج از کشور به بازارهای خارجی در حال معرفی است.

هموارسازی مسیر پیشرفت دانش‌بنیان‌ها

علی طهاری، مدیرعامل باشگاه صادرات دانش‌بنیان در گفت‌وگو با صمت، بااشاره به تاثیر رشد کمی و کیفی شرکت‌های دانش‌بنیان در صادرات محصولات فناورانه گفت: روند رو به رشد شرکت‌های دانش‌بنیان به‌لحاظ کمی و کیفی از اوایل دهه ۹۰ آغاز شد. به‌عبارت دیگر، شرکت‌هایی بودند که گام‌به‌گام و به‌تدریج توانستند محصولات های‌تک طبق استاندارد جهانی تولید و روانه بازارهای جهانی کنند. اغلب‌شان از یک تز دانشگاهی کار خود را آغاز کردند و به‌تدریج توانستند به تولیدات فناورانه نظیر پایلوت‌های نیمه‌صنعتی دست یابند. این افراد در فرآیند تدریجی پیشرفت خود فهمیدند که چه زمانی باید به ارتقای فناوری برای تولید محصولات بپردازند و آن را در جریان تولیدات خود نهادینه کنند. به‌عبارت‌دیگر، آنها برای حضور در مجامع بین‌المللی با هدف معرفی محصولات خود از قبل گام‌های مشخص و تعیین‌شده‌ای را برداشتند تا اینکه در نهایت توانستند پتنت‌های خود را ثبت و بعد به بازارهای بین‌المللی دسترسی پیدا کنند. در نتیجه، فرآیند تاثیر محصولات فناورانه در رشد اقتصادی یک کشور از یک زنجیره پیروی می‌کند.

به‌گفته وی، از ابتدای امسال تاکنون، میزان صادرات شرکت‌های دانش‌بنیان یک میلیارد و ۳۳۰ میلیون دلار و این عدد نسبت به پارسال که تقریبا ۷۰۰ میلیون دلار بوده، نشان‌دهنده رشد ۱۰۰ درصدی صادرات محصولات دانش‌بنیان است. تجربه این شرکت‌ها نشان داد که اگر یک حمایت مشخص و استانداردی از شرکت‌های دانش‌بنیان که صاحب محصولات فناورانه هستند، وجود داشته باشد؛ رشد اقتصادی قابل‌توجهی را از فروش کالاهای فناوری خواهیم دید.

طهاری افزود: همواره مهم‌ترین چالش در مسیر توسعه اکوسیستم دانش‌بنیان، حضور در بازارهای داخلی و خارجی است. بازار ایران برای برخی محصولات فناورانه و های‌تک کوچک است و دانش‌بنیان‌ها با هدف رشد و ارتقا باید تلاش کنند که چه در داخل و چه در خارج، بازارهای جدیدی را پیدا کنند. به‌عبارت دیگر، صادرات محصولات فناورانه، نیازمند زیرساخت‌های اساسی است. مهم‌ترین نکته‌ای که در این فرآیند باید به آن توجه کرد، پیچیدگی فناوری است و براساس این پیچیدگی، باید دید که چه میزان مزیت رقابتی در بازار هدف ایجاد می‌شود و اینکه آیا این مزیت رقابتی روی قیمت، کیفیت و نوع فناوری اثرگذار است یا خیر؟ مدیرعامل باشگاه صادرات دانش‌بنیان گفت: خوشبختانه در چند سال اخیر، بخش‌هایی در اکوسیستم دانش‌بنیان توسعه پیدا کرده که در نهایت منجر به ارتقای برند ملی کشور در حوزه کالاهای های‌تک و دانش‌بنیان شده است. باتوجه به اینکه برخی شرکت‌های دانش‌بنیان در کشور موفق شدند تا محصولات خود را به کشورهایی نظیر چین، اندونزی و چند کشور مشابه دیگر صادر کنند، همین امر به تقویت برند ملی کشور و هموارسازی مسیر برای دیگر دانش‌بنیان‌ها انجامید و بی‌شک باعث شد برخی صاحبان دیگر شرکت‌ها، برای این موضوع وقت بگذارند و حتی سرمایه‌گذاری کنند. تجربه نشان داد که در برخی کشورهایی که برنامه‌ریزی صادراتی انجام گرفته، جاده برای دیگر دانش‌بنیان‌ها نیز هموارتر شده است. وی بااشاره به اهمیت حضور در مجامع بین‌المللی گفت: حضور ایران در رویدادهای مختلف بین‌المللی و تعاملاتی که با کشورهای مختلف دارد، باعث شد که برند ملی ایران در نگاه برخی کشورها از یک تولیدکننده محض مواد اولیه و خام‌فروش به تولیدکننده کالاهای «های‌تک» تغییر پیدا کند. به‌اعتقاد من، هرچقدر این برند ملی ارتقا پیدا کند، راه برای سایر شرکت‌ها با هدف گسترش تعاملات باز می‌شود. به‌گفته طهاری، در کشور چین فرصت‌های زیادی هم برای آرندی مشترک و هم برای تبادل محصولات پیشرفته وجود دارد. همچنین، در برخی کشورهای افریقایی به‌شدت فرصت برای صادرات محصولات فناورانه و دانش‌بنیان فراهم است. گفتنی است، در بسیاری از این کشورها حتی محصولات های‌تک هم کاربرد ندارد و محصولات دانش‌بنیان متوسط به‌لحاظ فناوری صادرات خوبی دارند. خوشبختانه محصولات مربوط به حوزه تجهیزات پزشکی و داروهای پیشرفته ایرانی برای برخی کشورها نظیر برزیل جذابیت دارند. مدیرعامل باشگاه صادرات دانش‌بنیان گفت: به‌همین‌دلیل است که نهادهای دولتی نظیر معاونت علمی و هم وزارت صمت باید سازکاری حمایتگر را فراهم کنند تا زمینه حضور شرکت‌های دانش‌بنیان در رویدادهای بین‌المللی و نمایشگاه‌ها را سهل‌تر و شناخت دقیق‌تری از ایران و محصولات فناورانه در این کشورها کسب شود. اگر بتوانیم روی راهکارهای جدید تمرکز کنیم؛ نظیر تولیدات فراسرزمینی، کمک می‌کند که بازار محصولات ایرانی در بسیاری از کشورها روزبه‌روز گسترش می‌یابد. طهاری گفت: هم‌اکنون سهم بالای صادرات به پلیمرهای پیشرفته دانش‌بنیان اختصاص دارند. همچنین، از جایی که حوزه سلامت و تجهیزات دارویی برای بسیاری از کشورها حائزاهمیت است و چون دانش‌بنیان‌های فعالی هم در این حوزه داریم، هرچقدر دولت بتواند زمینه حضور و فعالیت آنها را در رویدادهای بین‌المللی فراهم و حمایت کند، همانقدر می‌توانیم نسبت به رشد صادرات آن، امیدوار باشیم.

سخن پایانی

محصولاتی که به طریق دانش‌بنیان تولید می‌شوند، همواره جای پیشرفت دارند و مانند منابع‌طبیعی تمام نمی‌شوند. با پیشرفت در این حوزه، می‌توانیم شاهد رشد و شاخه‌دار شدن آن باشیم.

پس محصولاتی که مبتنی بر این دانش پایه شکل می‌گیرند، مولد تولیدات آینده خواهند بود و راه‌ها را برای تلاش‌های جدید باز خواهند کرد. پیشرفت در این حوزه باید با سرمایه‌گذاری روی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی انجام بگیرد. با همکاری که بین صنایع و دانشگاه‌ها شکل می‌گیرد، طرح‌های اقتصادی و پیشرو باید از بین طرح‌های پیشنهادی بسیاری انتخاب شوند و موردبررسی قرار بگیرند؛ پس از این مراحل، می‌توان این دانش را به خطوط تولید نیز وارد کرد.

یادداشت

تحریم، چالش نخست صادرات

محمودرضا شایسته،
فعال دانش‌بنیان در زمینه دیجیتال‌مارکتینگ

اعمال تحریم‌ها نخستین چالش در صادرات دستاوردها و تولیدات اکوسیستم دانش‌بنیان است.

از آنجایی که بسیاری از فعالان دانش‌بنیان برای ساخت محصولات‌شان نیازمند قطعات اولیه هستند و با وارد کردن آن، قطعات فرآیند ساخت با هزینه کمتری سپری می‌شود، اما به‌دلیل تحریم مجبور به ساخت آن قطعات می‌شوند که همین امر هزینه زیادی را می‌طلبد.

در نتیجه، نرخ تمام‌شده اختراعات محصولات دانش‌بنیان ایرانی نسبت به محصولات مشابه خارجی که ممکن است کارآیی کمتری داشته باشند، بیشتر است و همین امر شرایط را برای صادرات دشوار می‌کند.

در حالی که همین قطعه‌ها در سراسر دنیا با هزینه‌های کمتری تولید می‌شوند و وجود دارند و اگر تحریم‌ها نبود، می‌توانستند این قطعات را با هزینه کمتری وارد کنند و فرآیند ساخت و تولید محصول سریع‌تر و با صرف هزینه کمتری انجام بگیرد تا نرخ تمام‌شده آنها پایین بیاید و بتوانند تولیدات‌شان را صادر کنند. بنابراین، باید نرخ تمام‌شده محصولات صادراتی را از طریق جایگزینی قطعات ارزان‌تر و بهره‌وری و اتصال و جذب منابع انسانی ارزان‌تر کاهش داد.

اغلب فناوران زمان و هزینه زیادی را برای معرفی محصول صرف می‌کنند، چراکه دانش کافی از مارکتینگ ندارند، به‌همین‌دلیل نیازمند یک مشاور بین‌المللی مارکتینگ هستند تا بتوانند مسیر راحت‌تری را در صادرات طی کنند. این مشاور می‌تواند کمک زیادی به سیاست‌گذاری‌ها برای صادرات بهتر کند. چالش بعدی، مربوط به سرقت اطلاعات است.

از آنجایی که عضو اتحادیه‌ها برای حفظ مالکیت فکری و معنوی نیستیم، نمی‌توانیم به‌خوبی محصولات فناورانه را در مجامع بین‌المللی معرفی کنیم. در این زمینه، مشاوران حقوق بین‌الملل در مالکیت فکری می‌توانند کمک شایانی به رهبران استارت‌آپی کنند. ۲ مشاور یعنی متخصص مارکتینگ و متخصصان حقوقی باید موردتایید نهادهای حامی اکوسیستم دانش‌بنیان باشند تا فعالان استارت‌آپی دانش‌بنیان‌ها بتوانند با دسترسی به آنها تبادلات بین‌المللی مطمئن‌تری را به‌ثمر برسانند.

همچنین، مکان‌های فیزیکی نقش مهم دیگری در صادرات محصولات دانش‌بنیان دارند که می‌توانند زمینه‌های دسترسی به مشاوران صادرات را برای فعالان اکوسیستم فراهم کنند و می‌توانند مکان‌های مناسبی برای مذاکرات بین‌المللی باشند، چراکه بسیاری از رهبران استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان، مکان مناسبی برای رایزنی‌های بین‌المللی ندارند. همچنین، صادر کردن گواهینامه‌های معتبرتر بین‌المللی، راهگشای بسیاری از دانش‌بنیان‌ها برای ورود به دنیای صادرات است. در واقع، گواهینامه‌هایی مدنظر است که فضای بین‌الملل هم نسبت به آنها اعتبار قائل شود. این گواهینامه‌ها باید از سوی معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری و بنیاد ملی نخبگان صادر و در مرحله تجاری‌سازی محصولات به فعالان اعطا شود.

ثبت استاندارد هم، از دیگر چالش‌های شرکت‌های دانش‌بنیان در مسیر صادرات است. بسیاری از شرکت‌های دانش‌بنیان باوجود چالش‌های استاندارد و مسائل حقوقی آن، نتوانستند خود را به خط صادرات برسانند و حرفی در جوامع بین‌المللی بزنند. بعد از عبور از تمام این چالش‌ها، قیمت‌گذاری و ارزش‌گذاری محصولات و خدمات دیگر، چالش عمده صادرات دنیای فناوری است. تبادلات مالی و بانکی، دیگر چالش اصلی صادرات دانش‌بنیان‌ها است که باید شگردهایی را در فضای بین‌الملل داشته باشیم که آنها بتوانند تحریم‌ها را دور بزنند. در صورت حل چالش‌های گفته‌شده، می‌توانیم مذاکرات تجاری رو به سود و موفق را تجربه کنیم.

بی‌شک تصمیمات حاکمیتی هم، نقش مهمی در روند صادرات دارند. به‌گفته فعالان اکوسیستم دانش‌بنیان، حاکمیت و دولت نباید در هر زمینه‌ای ورود کند، در حقیقت باید بداند که در کجا ورود کند و در کجا حضور نامحسوسی داشته باشد. در برخی موارد، فناوران خواهان تعاملات B TO B هستند و در اینجا حاکمیت باید خود را به لایه‌های پنهان‌تر ببرد.

برخی موارد هم ممکن است، نقش دولت و حاکمیت موثرتر باشد و لزوم تبادلات B TO G باید فراهم شود. در واقع، حاکمیت باید بتواند بازیگری خود را تشخیص دهد؛ اینکه آیا باید در لایه‌های پنهان بازی کند یا در لایه‌های آشکار تاثیر بگذارد. همچنین، توسعه صادرات دانش‌بنیان نیازمند قوانین مدرن‌تری است که باید در مجلس شورای اسلامی به‌تصویب برسند. به‌گفته کارشناسان، لزوم تخصیص تسهیلات گمرکی؛ هم برای واردات مواد اولیه و هم برای صادرات محصول نهایی احساس می‌شود.

یکی از ارکان تحقق رشد اقتصاد دانش‌بنیان، توسعه بازارهای بین‌المللی است و این موضوع به‌عنوان یکی از موارد در دستور کار مرکز تعاملات، پیگیری می‌شود

اگر حمایت مشخص و استانداردی از شرکت‌های دانش‌بنیان که صاحب محصولات فناورانه هستند، وجود داشته باشد، رشد اقتصادی قابل‌توجهی را از فروش کالاهای فناوری شاهد خواهیم بود

یادداشت

الزامات تحقق رشد اقتصاد

جمشید عدالتیان
کارشناس اقتصاد

شاخص‌های اقتصادی مانند یک دماسنج از وضعیت سلامت اقتصاد کشـور خبر می‌دهند. دراین‌بین، نرخ رشـد اقتصـادی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار اسـت و پیشرفت و افزایش رفاه در یک کشور نشان می‌دهد و قاعدتاً رشـد در هر زمینه‌ای نشانه بزرگ شدن و بالغ شـدن هست؛ حال اگر رشـد مربوط به اقتصاد باشد، یعنـی یک جامعه، متعهدانه به یک پیشـرفت کارا در حوزه اقتصاد رسیده است. رشد اقتصادی عبارت است از افزایـش تولید کالاها و خدمـات اقتصادی در یک دوره زمانی نسـبت به دوره قبل. این مفهوم همچنین می‌تواند به‌صورت اسمی یا واقعی با توجه به نرخ تورم، تنظیم و اندازه‌گیری شـود. با این مقدمه به راهکارای تحقق رشد اقتصادی می‌پردازیم.

تحقـق نـرخ رشـد ۷ درصـدی اقتصاد بـه میزان سـرمایه‌گذاری که انجام می‌گیرد، بسـتگی دارد. باید توجه داشـت که سـرمایه‌گذاری تنها از سوی دولت انجام نمی‌شـود، سـرمایه‌گذاری از سه بخش تشکیل می‌شـود که یک بخش بودجـه عمرانی دولت، بخش دیگر سـرمایه‌گذاری بخش خصوصی و بخش سـوم هم جذب سـرمایه‌گذاری خارجی اسـت. به هر حال مهمتریـن فاکتوری که می‌تواند در نرخ رشـد اقتصاد اثر داشـته باشد، سـرمایه‌گذاری است.تا کنون فضای اقتصاد ایران برای سـرمایه‌گذاری مناسب نبود، حال باید دید دولت اقداماتی برای افزایش سـرمایه‌گذاری انجـام خواهـد داد که وعده نرخ رشـد ۷ درصدی را می‌دهد؟ آیا بسـتر و محیط برای سرمایه‌گذاری آماده می‌شـود که دولت چنین برنامه‌ای را در بودجه دیده اسـت؟ واقعیت این است که هدف تحریم‌ها این است که نرخ رشـد اقتصاد ایـران در کمترین اعداد و ارقام باقی بماند و روند کاهشـی باشـد. حـال اینکه دولت چـه تدابیری در نظر گرفته که اجازه تحقق این هدف تحریمـی را ندهنـد آیا می‌تواند نفت و گاز بیشـتری را صـادر کند؟ سـرمایه‌گذاری در بخش‌های عمرانی را افزایش می‌دهد؟ یا اینکه مشـوق‌های ویژه‌ای برای بخش خصوصـی در نظر گرفته‌اند؟ تحقق نرخ رشـد ۷ درصدی شـدنی است، اما سـوال این است که این سـرمایه از کجا خواهد آمد. براساس تجربه هیچ وقت اقتصـاد ایران نرخ رشـد ۸ درصدی پیش‌بینی شـده در برنامـه هفتـم را نداشـته تنها یک بـار در دولت احمدی‌نژاد زمانی که نفت به ۱۰۰ دلار رسـید به نرخ رشـد نزدیک به ۸ درصد دسـت پیدا کردیم. افزایش نرخ رشـد اقتصادی مطالبه همه مردم ایران از دولت است چراکه اگر نرخ رشد اقتصادی به بیش از ۸ درصد برسد، درآمد ملی کشور در ۹ سال به دو برابر افزایش پیـدا می‌کنـد یعنی این رشـد نرخ اقتصـادی مانند اقتصاد چین تداوم داشـته باشـد در دو دوره ۹ ساله درآمد ملی ایران می‌تواند به بیش از هزار میلیارد دلار برسد و جزو ۲۰ کشور دنیا باشد، اما این چیزی شبیه به آرزو است.

سوال اساسی اینکه نرخ رشد اقتصادی امسال که به بیش از ۴ درصد رسـید عامل سـرمایه‌گذاری نداشت و گفته می‌شـود کـه آنقدر اقتصاد ایران در سـالهای گذشته به ویژه در دوره کرونا کوچک شده بود که هر تکانه مثبتی می‌توانسـت عامل رشـد اقتصادی باشد، آیا برای تحقق نرخ رشـد ۷ درصـدی هم عاملی جز سرمایه‌گذاری می‌تواند موثر باشد، در پاسخ باید گفت امکان اینکه عامل جز سـرمایه‌گذاری نرخ رشد را بالا ببرد وجـود دارد چراکه ظرفیت‌هایی در اقتصاد ایران وجود دارد که در دوره‌ای که اقتصاد کشـورمان بسیار کوچک شـد، از آن اسـتفاده نشـد که می توان این ظرفیت‌ها را احیا کرد.

تولید و صادرات و مصرف نفت و گاز در کشـورمان زیـر قدرت تولید بـوده در حالیکه ظرفیـت تولید ۴ میلیون بشکه در روز وجود داشت.

بسیاری از صنایع کشـورمان هم در حال حاضر به دلایل مختلفی زیر ظرفیـت خود تولید دارند، احیای این ظرفیت‌های خالی می‌تواند منجر به رشد اقتصادی شـوند اما این امر به این موضوع بستگی دارد که چه فضای کسب و کاری در کشور ایجاد شود.

در ایـن بـاره دو دیدگاه وجـود دارد اول اینکه باید گشایشـی ایجاد شـود و تقاضا افزایش پیـدا کند تا سـرمایه‌گذاری افزایش پیدا کند، امـا در دیدگاه دوم عوامل متعدد دیگری وجود دارد از جمله اینکه قدرت خرید مصرف‌کننده داخلی در حال کاهش است و اگر در نتیجه سـرمایه‌گذاری تولیـد افزایش پیدا کند در حالی که قـدرت خرید کاهش پیدا کـرده، این روند متوقف می‌شـود و اساسـا کمکی هم به رشد اقتصاد نمی‌کند.

سکون قدرت اقتصاد ایران در دهه ۹۰

سهم هر ایرانی از کیک اقتصاد ایران، فقط ۸ میلیون تومان

گروه بانک و بیمه
editor@smtnews.ir

بنا به داده‌های منتشـر شـده توسـط مرکز آمار ایران رشـد اقتصادی ایران در سـال ۹۹، ۰.۷ درصـد برآورد شـده است. این درصد افزایش به ارزش ۵ هزار میلیارد تومان است.

ایـن امر بدین معناسـت که کیک اقتصـادی ایران در سال ۹۹ نسبت به سـال ۹۸ تنها ۵ هزار میلیارد تومان بزرگ‌تر شـده اسـت. در میان بخش‌های اصلی اقتصاد، بخش استخراج نفت و گاز در سال ۹۹ بیشترین افزایش را نسبت به سال ۹۸ داشـته است، این موضوع نشانگر باز شـدن گلوگاه‌های تجـاری ایران در جهـت افزایش صادرات نفت بوده است.

همچنین براسـاس محاسبات، درآمد سـرانه ناخالص در سال ۹۹ نسـبت به ابتدای دهه ۹۰ کاهش پیدا کرده است.

به بیان ساده‌تر با توجه به اینکه حجم اقتصاد ایران در طول۱۰ سال افزایش بسـیار ناچیزی داشته است، رشد جمعیت سریع‌تر از این افزایش ناچیز حجم اقتصاد بوده و همین امر باعث شده تا سهم هر ایرانی از کیک اقتصاد ایران به شکل محسوسی کاهش یابد.

در ایـن گـزارش به بررسـی تغییرات حجـم حقیقی اقتصاد ایران در سال ۹۹ و دهه ۹۰ پرداخته شده است.

رشد اقتصادی ۳ درصدی برای یک دهه

حجـم حقیقـی اقتصاد ایران در سـال ۹۰ حـدود ۶۸۶ هزار میلیارد تومان بوده و اکنون این رقم به ۷۰۷ هزار میلیارد تومان رسیده است.

بر این اساس در طول یک دهه گذشته تنها ۲۱ هزار میلیارد تومان به کیک اقتصادی ایران افزوده شده است که این افزایش حدود ۳ درصد اسـت. رشد سالانه اقتصادی ۳ درصد، که عموما برای کشـورهای در حال توسـعه هم رشـد پایینی محسـوب می‌شـود، حال شـاهد آن هسـتیم که اقتصاد ایران نه در یک سـال بلکه در یـک دهه تنها ۳ درصد رشـد اقتصادی را تجربه کرده است.

بـه همین خاطر برخی دهه ۹۰ را دهه از دسـت رفته ایران و اصطلاح یک دهه در جا زدن را برای نام دهه گذشته برگزیده‌اند.

البته تولید ناخالص داخلی ایران در سال‌های دهه ۹۰ فرازوفرود زیادی را تجربه کرده است. حجم حقیقی اقتصاد کشور در سال ۹۶ در بالاترین حد خود ایستاده بود، طوری که در سال ۹۶ این شـاخص در رقم ۷۸۶ هزار میلیارد تومان قرار داشـت. بنابراین تنها در عرض ۳ سال(از سال ۹۶ تا ۹۹) حدود ۷۹ هزار میلیارد تومان از حجم اقتصاد ایران کاسته شده است.

حجم اقتصاد ایران در سال ۹۹

تولید ناخالص داخلی ایران در سال گذشته به بالغ بر ۷۰۰ هزار میلیارد تومان رسـیده اسـت، به بیان دیگر حجم حقیقی اقتصاد ایران در پایان سـال ۹۹، ۷۰۷ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود. ایـن در حالی اسـت که این رقم در سـال ۹۸ حـدود ۷۰۲ هزار میلیارد تومان بوده اسـت، بنابراین رشـد اقتصادی ایران در سال گذشته ۰.۷ درصد برآورد می‌شود که این افزایش به ارزش تنها ۵ هزار میلیارد تومان است.

حجم تولید ناخالص داخلی بدون احتساب نفت نیز در سال ۹۹، ۶۱۱.۷ هزار میلیارد تومان برآورد شده است.

با توجه به اینکه همین شـاخص در سال ۹۸ حدود ۶۱۱.۸ هزار میلیارد تومان به ثبت رسـیده، رشـد اقتصادی بدون نفت کشور در سـال گذشـته در حدود رقم صفر درصد قـرار می‌گیرد. حجم حقیقی اقتصاد بدین معناسـت که اثر تورم از افزایش ارزش تولید یک اقتصاد گرفته شده و مقدار افزوده شده به‌صورت خالص تولید کالا و خدمات محاسبه شده است.

▣ اقتصاد بدون نفت

چنانچـه تولید ناخالص داخلی کشـور را بدون احتسـاب نفت بررسی شود، حجم غیر نفتی اقتصاد ایران در طول دهه ۹۰ حدود ۹۵ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است.

تولیـد ناخالـص داخلی بـدون نفت در ابتدای دهـه ۹۰ حدود ۵۱۶ هـزار میلیـارد تومان بـوده و اکنون نیـز همان‌گونه که در سـطور بالا نیز گفته شـد به رقم ۶۱۱ هزار میلیارد تومان رسیده است.

بالاترین حجم اقتصادی بدون نفت کشـور در سال ۹۶ رخ داده است به طوری که تولید ناخالص داخلی ایران بدون احتساب نفت در این سال حدود ۶۲۳ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود.

از سال ۹۱ تا ۹۷ سهم نفت از اقتصاد ایران به طور میانگین ۲۰ درصد بوده اسـت، این درصد در سـال ۹۸ و ۹۹ به دلیل افزایش فشـارهای تحریم و کاهش درامد نفتی به حدود ۱۳ درصد رسیده است.

> بررسی‌ها نشان می‌دهد تولید ناخالص داخلی ایران در کل دهه ۹۰ تنها حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است

رشد اقتصاد دهه ۹۰

رشـد اقتصـادی ایران در دهه ۹۰ از فرازوفرود بسـیاری برخوردار بوده اسـت، به بیان دیگر در دهه ۹۰ اقتصاد ایران هم رشـد مثبت ۱۴ درصدی و هم رشـد منفی ۸ درصدی را تجربه کرده اسـت. نوسـان رشـد اقتصادی برای هیچ اقتصاد یا کشور مناسـب نیست علی‌الخصوص که آن کشـور یک اقتصاد درحال توسعه باشد. برخی اذعان دارند که نوسـانات رشـد اقتصادی در ایران تنها به علت نوسـانات در میزان فروش نفت است. با توجه به این نظر بایستی رشد اقتصادی بدون نفت روندی بدون فراز و نشیب داشته باشد.

با نگاهی اجمالی می‌توان دریافت که روند رشـد اقتصادی بدون نفت در دهه ۹۰، کاملا از روند رشد اقتصادی با نفت تبعیت کرده است. به بیان ساده‌تر زمانی که رشد اقتصادی کلی منفی شده، رشد اقتصادی بدون نفت نیز منفی شده است و همین‌طور بالعکس. بایسـتی به این نکته نیز توجه کرد که رشـد اقتصادی بدون نفت نسبت به رشـد اقتصادی کل از نوسـان کمتری برخوردار بوده است. اما به طور کلی نمی‌توان همه کاسه کوزه‌های نوسانات رشد اقتصادی کشور را بر سر نوسان فروش یا نرخ نفت شکست و نفت صرفا دلیل این فرازوفرودها نیست، چراکه بدون رشد نفت هم اقتصاد ایران ثباتی به خود ندیده است.

> از ابتدای دهه ۹۰ تا پایان سال ۹۹ تنها ۳ درصد به حجم حقیقی اقتصاد ایران افزوده شده است

کاهش سهم هر ایرانی از اقتصاد

همان‌گونه که گفته شد تولید ناخالص داخلی ایران در سال گذشـته ۷۰۷ هزار میلیارد تومان ثبت شده است، جمعیت کشـور نیز طبق برآورد مرکز آمار در سـال ۹۸ بالغ بر ۸۴ میلیون و ۶۲۰ هزار نفر است.

با تقسیم تولید ناخالص داخلی بر جمعیت سرانه درآمد ناخالص هر ایرانی به‌دست می‌آید که بر این اساس سرانه درآمد ناخالص برابر با حدود ۸میلیون و ۳۶۰ هزار تومان است.

به بیان دیگر سـهم هر ایرانـی از حجم حقیقی کیک اقتصاد ایران به ۸ ونیم میلیون تومان هم نمی‌رسد.

همان‌گونه که گفته شـد حجم حقیقی اقتصاد در سال ۹۹ نسبت به سال ۹۰ حدود ۳ درصد افزایش پیدا کرده است. اما با توجه به رشد جمعیت در طول این یک دهه، آیا سـهم هر ایرانی از اقتصاد هم همین رشـد را تجربه کرده است؟

در پاسـخ باید گفت خیر. جمعیت ایـران ابتدای دهه گذشته ۷۵ میلیون و ۱۴۹ هزار نفر به ثبت رسیده است. بنابراین جمعیت کشـور در طـول یک دهه ۱۲.۶ درصد رشـد داشـته و این در حالی اسـت که تنها ۳ درصد به حجم اقتصادش افزوده شده اسـت. بر اساس محاسبات صورت گرفته سـهم هر ایرانی از حجـم حقیقی اقتصاد ایران در سـال ۹۹ حدود ۸ میلیـون و ۳۶۰ هزار تومان اسـت که نسـبت به شـروع دهه ۹۰ بالغ بر ۸.۴ درصد کاهش را تجربه کرده است.

نکتـه مهـم آنکـه در طول یـک دهه نه تنهـا قدرت اقتصـادی ایرانیان افزایـش نیافته بلکه بـه میزان قابل توجهی از قدرت اقتصادی آنان کاسـته نیز شـده است. بر این اساس حتی نمی‌توان گفت اقتصاد ایران یک دهه درجا زده اسـت، بلکه واژه پـس رفت برای توصیف دهه ۹۰ مناسب تر به نظر می‌رسد.

نوبت دوم
شناسه ۱۰-۱۲۴۰

آگهی موضوع ماده ۳ و ماده ۱۳ آئین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سـند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۰۹/۲۰ املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی آمل مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می‌گردد:

املاک متقاضیان واقع در بخش سه ثبت آمل- دهستان دشت‌سر

۱۴- اصلی (قریه رشکلا و گاوزن کلا و اسپیاربن)

۳۴۰۸ فرعی آقای **نعمت‌اله اسفندیار** در ششـدانگ یـک **قطعه زمین با ساختمان احدائی به مسـاحت ۱۶۰.۸۸ مترمربع** خریداری شده بلاواسطه از **امیر صادقی و مع‌الواسـطه از غلام حسین‌زاده و مالک رسمی بنیاد علوی بابلسر.**

لـذا به موجب مـاده ۳- قانون و ماده ۱۲- قانون تعییـن تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و سـاختمانهای فاقد سند رسـمی و ماده ۱۳- آیین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق روزنامه محلی و کثیرالانتشار در شهرها منتشر و در روستاها رای هیات الصاق تا در صورتی‌که اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار اولین آگهی در روستاها از طریق الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسـلیم و رسـید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محـل تحویـل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکـول به ارائه حکم قطعی دادگاه اسـت و در صورتی‌که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض، گواهی تقدیم دادخواسـت به دادگاه عمومی محل ارائـه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سـند مالکیت می‌نماید و صدور سـند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیسـت. بدیهی اسـت برابر ماده ۱۳ آئین‌نامه مذکور در مورد قسـمتی از املاک که قبلا اظهارنامه ثبتی پذیرفته نشـده، واحد ثبتـی با رای هیات پس از تنظیـم اظهارنامه حاوی تحدید حدود، مراتب را در اولین آگهی نوبتی و تحدید حدود به صورت همزمان به اطلاع عموم می‌رسـاند و نسـبت به املاک در جریان ثبت و فاقد سـابقه تحدید حـدود، واحد ثبتی آگهی تحدیـد حدود را به صورت اختصاصی منتشر می‌نماید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۹/۲۵
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱۰/۰۹

حسن صالحی، اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان آمل

آغاز عملیات اجرایی ۵ پروژه در چابهار

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

عملیات اجرایی ۵ پروژه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی با اعتبار ۴۰ هزار میلیارد ریال در بندر شهید بهشتی چابهار با حضور وزیر راه و شهرسازی آغاز شد. مهرداد بذرپاش، وزیر راه و شهرسازی در سفر به استان سیستان‌وبلوچستان، ضمن بازدید از زیرساخت‌ها، تجهیزات بندری و دریایی و پروژه‌های لجستیکی بندر چابهار، دستور آغاز عملیات اجرایی ۵ پروژه بزرگ سرمایه‌گذاری بخش خصوصی با اعتبار ۴۰ هزار میلیارد ریال در بندر چابهار را صادر کرد.

در این بازدید علی‌اکبر صفایی، مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی، معاونان و مدیران سازمان بنادر، سردار عابد، فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا و جمعی از مسئولان استانی نیز وزیر راه وشهرسازی را همراهی کردند.

در ادامه اقدامات توسعه‌ای و عمرانی دولت سیزدهم در سواحل و بنادر بازرگانی، عملیات اجرایی ۵ پروژه بزرگ سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در بندر چابهار، با اعتبار ۴۰ هزار میلیارد ریال، با حضور وزیر راه و شهرسازی آغاز شد.

احداث فاز دوم سیلوی ۱۰۰ هزار تنی غلات با سرمایه‌گذاری ۲۰ هزار میلیارد ریال؛ احداث نیروگاه ۲۵ مگاواتی و تولید ۵ هزار مترمکعب آب شیرین و احداث انبار نگهداری کالا با ظرفیت سالانه ۷۳۴ هزار تن با سرمایه‌گذاری ۸۸۰ میلیارد ریال، از جمله پروژه‌هایی است که عملیات اجرایی آنها با حضور وزیر راه و شهرسازی آغاز شده است.

همچنین احداث پایانه چندمنظوره پشتیبانی کالا با ظرفیت سالانه ۲۹۶ هزار تن و با سرمایه‌گذاری ۷۱۰ میلیارد ریال و احداث پایانه خدمات پشتیبانی کانتینر با ظرفیت سالانه ۵۰ هزار TEU و با سرمایه‌گذاری ۷ هزار و ۵۰۰ میلیارد ریال از دیگر پروژه‌های توسعه‌ای و اجرایی بندر شهید بهشتی قلمداد می‌شود.

بر اساس این گزارش، فراهم کردن بستر مناسب جهت استفاده از زیرساخت‌های بندری و تجهیزات در بندر شهید بهشتی، مشارکت بخش خصوصی در توسعه فعالیت‌های بندری و جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در توسعه اقتصاد دریامحور و توسعه سواحل مکران ازجمله اهداف اجرایی پروژه‌های لجستیکی محسوب می‌شود.

▣ سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در بندر چابهار

در این بازدید همچنین پروژه‌های شاخص و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در بندر چابهار شامل احداث مخازن فرآورده‌های نفتی سنگین با سرمایه‌گذاری ۹۳۰ میلیارد ریال با ظرفیت سالانه ۴۰۰ هزار تن و با پیشرفت فیزیکی ۹۰ درصد؛ سیلوی ۱۰۰ تنی (فاز یک) با سرمایه‌گذاری ۴۳ میلیون دلار و پیشرفت فیزیکی ۷۲ درصد؛ کریدور لجستیکی با سرمایه‌گذاری ۱۸ میلیون دلاری و با پیشرفت فیزیکی ۷۲ درصد؛ احداث دیوار حفاظتی ساحلی با سرمایه‌گذاری ۲۵۰۰ میلیارد ریال و با پیشرفت فیزیکی ۹۵ درصد و احداث مخازن ذخیره محصولات پتروشیمی با سرمایه‌گذاری ۸۲۰۰ میلیارد ریال و ظرفیت سالانه بیش از ۷ میلیون تن با پیشرفت فیزیکی ۵۰ درصد نیز در حضور وزیر راه توسط مسئولان ذی‌ربط تشریح شد.

▣ تشکیل کنسرسیوم برای اجرای فاز۲ بندر شهید بهشتی

بذرپاش همچنین در حاشیه بازدید از بندر شهید بهشتی چابهار اظهار کرد: تفاهمنامه و توافقنامه‌های خوبی به ارزش ۵۵ هزار میلیارد تومان میان سازمان بنادر و دریانوردی و بخش خصوصی منعقد شد که امروز شاهد آغاز عملیات اجرایی بخشی از همان قراردادها به ارزش ۸۱۰۰ میلیارد تومان در بندر شهید بهشتی چابهار هستیم.

وی افزود: با تکمیل و بهره‌برداری از راه‌آهن چابهار-زاهدان در سال آینده، شکل جدیدی از بندر شهید بهشتی چابهار را مشاهده می‌کنیم.

بذرپاش با بیان اینکه با شرکت‌های هندی و چینی برای تامین تجهیزات بندری و مکانیزه تخلیه و بارگیری در فاز یک در حال مذاکره هستیم، گفت: نهادهای ناظر بر قراردادها در حال جمع‌بندی و اعلام‌نظر نهایی هستند تا منجر به عقد قرارداد شود.

وی تاکید کرد: فاز دوم بندر شهید بهشتی چابهار با ایجاد کنسرسیوم متشکل از بخش خصوصی و نهادهای عمومی باید هر چه سریع‌تر در دستور کار سازمان بنادر و دریانوردی قرار بگیرد.

وزیر راه و شهرسازی با اشاره به عملکرد بندر شهید بهشتی در ۹ ماهه اول امسال یادآور شد: گزارش عملکرد این بندر بیانگر رشد ۱۴۰ درصدی عملیات کانتینری و ۸ درصدی صادرات به‌ویژه کشورهای هند و چین است.

بذرپاش با اشاره به مسئولیت اجتماعی سازمان بنادر و دریانوردی در استان سیستان و بلوچستان یادآور شد: طبق سیاست دولت، هر پروژه توسعه‌ای که در استان اجرا می‌شود، علاوه بر منافع ملی آن، مردم آن منطقه نیز از این پروژه منفعت ویژه‌ای کسب کنند.

▣ راه‌آهن چابهار- زاهدان ۱۴۰۳ آماده بهره‌برداری می‌شود

بذرپاش در گفت‌وگو با ایرنا با اشاره به افتتاح ۹۶ کیلومتر راه اصلی از کریدورهای بزرگراهی در سیستان و بلوچستان اظهار کرد: تکمیل کریدور نوار ساحلی جنوب کشور به طول یک‌هزار و ۸۵۰ کیلومتر یکی از پروژه‌های محوری وزارت راه و شهرسازی در راستای توسعه دریا محور در دولت سیزدهم است.

وی افزود: قطعه ۵۸ کیلومتری از نوار ساحلی که امروز افتتاح شد بخشی از این کریدور بزرگراهی در جنوب کشور است که تقدیم مردم شریف سیستان و بلوچستان شد و به‌طور حتم توسعه اقتصادی استان را به‌همراه دارد.

وزیر راه و شهرسازی در ادامه به افتتاح ۳۸ کیلومتر از کریدور بزرگراهی جنوب- شمال شرق واقع در سیستان و بلوچستان اشاره کرد و گفت: این اقدام در راستای تکمیل کریدور شمال به جنوب کشور است که در مجموع ۹۶ کیلومتر راه اصلی به راه‌های استان اضافه شد.

وی ارزش این ۹۶ کیلومتر بزرگراه را که امروز افتتاح شد ۳هزار میلیارد تومان عنوان کرد و افزود: در سطح استان بیش از ۲ هزار و ۱۰۰ کیلومتر راه اصلی به‌غیر از راه‌های روستایی در دستور کار قرار دارد که هزار و ۸۵۰ کیلومتر آن به بهره برداری رسیده است، بخشی در مراحل مختلف پیشرفت قرار دارند که امروز ۹۶ کیلومتر آن به بهره برداری رسید و بقیه به‌مرور زمان و با سفر رئیس‌جمهوری افتتاح و تقدیم مردم سیستان و بلوچستان خواهد شد.

بذرپاش همچنین به عملیات اجرایی راه آهن چابهار-زاهدان اشاره کرد و گفت: تمام تلاش وزارت راه و شهرسازی، قرارگاه خاتم‌الانبیا و استانداری سیستان‌وبلوچستان این است که پروژه در سال آینده به بهره برداری برسد و کل مسیر زیر بار عبور قطار قرار گیرد. خوشبختانه منابع مورد نیاز تامین شده و یکی از اهداف سفر امروز، بازدید از این پروژه و رفع کسری‌های این پروژه است.

وی با بیان اینکه حدود ۸۳۰ کیلومتر از کریدور شمال-جنوب در سیستان و بلوچستان قرار دارد، بیان کرد: قطعه چابهار به زاهدان حدود ۶۳۰ کیلومتر است. قطعه زاهدان به خاش به بهره‌برداری رسیده و کل ظرفیت‌های قرارگاه خاتم‌الانبیا برای تکمیل قطعه خاش به چابهار به کار گرفته شده است.

وزیر راه و شهرسازی با اشاره به اتمام عملیات حفاری تونل‌های راه آهن چابهار-خاش نیز افزود: بعد از پایان عملیات لاینینگ برخی از تونل‌ها، با توجه به زیرسازی خط، در روزهای آینده عملیات ریل‌گذاری به طول ۲۰۰ کیلومتر آغاز می‌شود.

تکمیل کریدور نوار ساحلی جنوب کشور به طول هزار و ۸۵۰ کیلومتر یکی از پروژه‌های محوری وزارت راه و شهرسازی در راستای توسعه دریامحور است

سخن پایانی

با تکمیل راه آهن چابهار- زاهدان، ارزش بندر شهید بهشتی دوچندان می‌شود.

در همین راستا، برنامه‌های خوبی برای سرمایه‌گذاری خارجی ارائه شده که در شرف دستیابی به قرارداد نهایی هستیم و از طرفی نهادهای مختلف داخلی نیز از سرمایه‌گذاری در این بندر استقبال کرده‌اند.

مهر کنسلی بر پروازهای فرودگاه بیرجند

موضوع بارها و بارها تکرار شده، ده‌ها مقاله، گزارش و... در رسانه‌های خراسان جنوبی پیرامون آن درج شده است. مردم نیز به کرات نسبت به تعداد کم پروازهای فرودگاه بیرجند، کنسلی پروازها و تاخیر آن گلایه خود را مطرح کردند اما متاسفانه هنوز این مشکل پا برجا است. در همین هفته اول دی ماه نبود پرواز به مقصد و یا از مبدأ بیرجند از روز دوشنبه تا آخر هفته اعتراض مردم را به همراه داشته است. مردمی که برای کار اداری یا مباحث درمانی باید به فوریت خود را به پایتخت برسانند اما با در بسته رو به رو می‌شوند.

هر چند بارها موضوع کنسلی پروازهای فرودگاه بیرجند در رسانه‌ها انعکاس یافته اما این مشکل آنقدر ادامه دار شده که تبدیل به زخمی کهنه بر پیکر سیستم حمل‌ونقل خراسان جنوبی شده است.

▣ برای برگشت، بلیت نیست

فاطمه امینی از شهروندان خراسان جنوبی که برای یک کار اداری روز شنبه دوم دی به تهران سفر کرده است، در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: درحال‌حاضر هر چقدر سایت‌های فروش بلیت را چک می‌کنم و به دفاتر مسافرتی مراجعه می‌کنم بلیتی برای بازگشت وجود ندارد.

وی گفت: سفر با اتوبوس از تهران به بیرجند نیز حدود ۱۶ ساعت طول می‌کشد و علاوه بر خسته‌کننده بودن برای کسی که نیاز به سفر ضروری دارد، مشکل‌گشا نیست.

امینی تاکید کرد: بارها و بارها مسئولان سخن از بهبود وضعیت پروازهای فرودگاه بیرجند داده‌اند اما تا الان بهبودی در شرایط به وجود نیامده است.

▣ این حق مردم نیست

وی افزود: این حق مردم خراسان جنوبی نیست که برای یک سفر ساده هوایی با این همه مشکل روبه‌رو شوند و همان مقدار محدود هم یا باطل شود و یا با تاخیر صورت گیرد.

این شهروند خراسان جنوبی یادآور شد: بیشتر مردم برای کارهای اداری ضروری یا مباحث درمانی به تهران و مشهد مراجعه می‌کنند و از این جهت سفر هوایی برای آنان یک امر ضروری تلقی می‌شود.

فرشته محمدی‌فر از دیگر شهروندان خراسان جنوبی در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: چندی پیش برای یک همایش قصد سفر به تهران را داشتم اما امکان تهیه بلیت هواپیما به مقصد تهران نبود چرا که از سه هفته قبل همان تعداد پروازهای محدود به مقصد تهران پر شده بود.

وی گفت: این مشکل برای این هفته و این ماه نیست بلکه سال‌ها است که مردم خراسان جنوبی در پیچ و خم مشکلات پروازی فرودگاه بیرجند گرفتار مانده‌اند که متولیان امر باوجود قول و وعده‌ها نتوانسته‌اند مشکل را ریشه‌ای رفع کنند.

محمدی‌فر اظهار کرد: با این شرایط پروازهای فرودگاه بیرجند نمی‌توان انتظار رونق گردشگری و سرمایه‌گذاری در خراسان‌جنوبی و شهر بیرجند را داشت.

وی ادامه داد: نام فرودگاه بیرجند، فرودگاه بین‌المللی شهید کاوه است ولی به غیر از حج تمتع چه پروازی خارجی از آن صورت می‌گیرد؟ حتی سفر زیارتی به عراق را نیز مردم بعد از طی کردن هزاران کیلومتر به صورت زمینی می‌روند.

▣ همت مضاعفی برای بهبود وضعیت پروازها وجود ندارد

حجت کفاشی، دبیر مجمع مطالبه‌گران خراسان جنوبی در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: هر چند تلاش‌هایی برای بهبود وضعیت پروازی فرودگاه بیرجند شده است اما به نظر من در مجموع همت مضاعفی برای حل این معضل در مدیریت اجرایی خراسان جنوبی وجود ندارد.

وی بیان کرد: خاطرم هست در برهه‌ای که شرکت هواپیمایی دولتی تمایل به افزایش پروازهای خود از مبدأ یا به مقصد فرودگاه بیرجند داشت برخی از مسئولان استان معتقد بودند این موضوع موجب عدم دلگرمی یک شرکت هواپیمایی خصوصی است که در استان فعالیت خود را آغاز کرده و در نهایت آن افزایش پرواز شرکت دولتی صورت نگرفت و شرکت خصوصی نیز به تعهدات خود عمل نکرد.

دبیر مجمع مطالبه‌گران خراسان جنوبی گفت: ما معتقدیم اگر سرمایه‌گذاری حاضر به سرمایه‌گذاری در حوزه حمل‌ونقل هوایی بیرجند است باید مسئولان با همت مضاعفی شرایط را برای او فراهم کرده و حمایت لازم را داشته باشند.

▣ یک پیشنهاد برای باز شدن گره پروازها

وی ادامه داد: برای حل مشکل پروازهای فرودگاه بیرجند باید استاندار، معاون استاندار و ... با رئیس‌جمهوری و وزیر راه و شهرسازی جلسه داشته باشند و مشکل را در سطح ملی به صورت جدی پیگیری کنند.

کفاشی گفت: وقتی که وضعیت زیر ساخت‌های حمل‌ونقل خراسان‌جنوبی مطلوب نباشد بی‌شک گردشگری در استان رونق نخواهد گرفت و از طرف دیگر هیچ سرمایه‌گذاری در حوزه معدن و صنعت و... حاضر به فعالیت در استان نخواهد بود.

وی افزود: بارها خواسته‌ایم که یک سخنران مطرح را به استان دعوت کنیم که به واسطه همین مشکل پروازی محقق نشده است.

▣ مقابل بخش دولتی نیستیم

دبیر مجمع مطالبه گران خراسان جنوبی یادآور شد: اگر مسئولان پشت پروازها معطل بمانند آن وقت شاید با درک بیشتر مشکلات مردم به صورت جدی‌تر برای رفع این مشکل چاره اندیشی کنند.

کفاشی افزود: ما در مجمع مطالبه گران خراسان جنوبی مقابل مسئولان اجرایی استان نیستیم بلکه در کنار آنها می‌خواهیم گره‌ای از مشکلات مردم را باز کنیم.

وی گفت: وقتی رهبر معظم انقلاب اسلامی سخن از امیدآفرینی در جامعه دارند بی‌شک یکی از مصداق‌های امید آفرینی همین رفع دغدغه‌ها و پیگیری مطالبات مردم است.

عظیم طهماسبی، مدیرکل فرودگاه‌های خراسان جنوبی در گفت‌وگو با مهر در زمینه چرایی مشکل پروازی به مقصد تهران از بیرجند یا از مبدأ تهران به مقصد بیرجند گفت: یک علت مهم این است که یکی از شرکت‌های هواپیمایی پروازهای خود از بیرجند را در هفته جاری کنسل کرده است.

▣ لغو پروازهای خراسان جنوبی

وی با اشاره به اینکه شرکت دیگر هواپیمایی در استان نیز در آذرماه پروازهای خود را باطل اعلام کرد بود، یادآور شد: در مجموع لغو پروازهای فرودگاه بیرجند در هفته اول دی را داریم.

وی افزود: پرواز چهارشنبه در مسیر مشهد- بیرجند- مشهد نیز ابطال گردیده که علت کلیه کنسلی‌های یاد شده کمبود ناوگان ایرلاین‌ها بوده است.

مدیرکل فرودگاه‌های خراسان جنوبی افزود: پرواز سه‌شنبه در مسیر تهران- طبس- تهران نیز به دلیل کمبود ناوگان ابطال شده است که مسافران محترم می‌توانند از پرواز روزهای چهارشنبه تا جمعه در مسیر یاد شده استفاده کنند.

قصه پرغصه وضعیت پروازی فرودگاه بیرجند هر چند بارها تکرار شده اما باز هم در راستای مطالبه گری مشکلات و درخواست‌های مردم آن را مطرح می‌کنیم تا شاید صدای این مردم صبور و قانع به گوش مسئولی برسد و گامی در این راستا برداشته شود.

روی خط خبر

توجه به تخصص‌گرایی در هشتمین نمایشگاه معدن

دبیر و مدیر اجرایی خانه معدن استان یزد گفت: هشتمین دوره نمایشگاه معدن، صنایع معدنی ماشین‌آلات و تجهیزات وابسته استان یزد برگزار شد.

به گزارش خبرنگار صمت از استان یزد محمدعلی حاجی‌زاده در این خصوص اظهارکرد: این رویداد تخصصی در راستای توسعه و ارتقای شبکه ارتباطی بین کلیه ذی‌نفعان و همچنین تبیین نقاط قوت و موانع پیش روی فعالان اقتصادی بخش معدن استان یزد برگزار شد.

وی افزود: تفاوت این دوره از نمایشگاه با سنوات قبل، حضور پررنگ خانه معدن استان و سایر سازمان‌ها و تشکل‌های تخصصی بخش معدن و ارائه مشاوره‌های تخصصی و آشنایی با آخرین دستاوردها و توفیقات دومین استان معدنی کشور در حوزه‌های اکتشافات معدنی، عناصر نادرخاکی، فناوری‌های معدنکاری و... است.

دبیر خانه معدن استان یزد با بیان اینکه برگزاری پنل‌های تخصصی از اصلی‌ترین برنامه‌های نمایشگاه امسال بود، خاطرنشان کرد: در این پنل‌های تخصصی به موضوعاتی نظیر نحوه مشارکت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری در معادن در اختیار دولت، ایجاد زنجیره ارزش عناصرنادر و راهبردی با رویکرد اقتصادی، هوشمندسازی معادن پرداخته شد.

عملیاتی شدن ۳ خوشه در اصفهان

بهروز راعی: مدیر توسعه فنی و کارآفرینی شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان گفت: ۳ خوشه صنعتی و کسب و کار در حوزه پوشاک، گز و فرش دستباف در این استان عملیاتی و اجرایی می‌شود.

به گزارش خبرنگار صمت از استان اصفهان شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان بر مبنای ماموریت‌های تعریف شده سازمانی، در راستای ساماندهی و حمایت از صنایع کوچک و متوسط، تقویت تولید داخلی و همچنین توسعه خوشه‌های کسب و کار از سال ۱۳۸۵ نسبت به پیاده‌سازی و توسعه خوشه‌های صنعتی در استان اقدام کرده است. وی که در جلسه بررسی و ارائه برنامه عمل سال اول پروژه توسعه خوشه گز اصفهان سخن می‌گفت، اظهارکرد: تاکنون ۱۲ خوشه صنعتی کسب و کار در این استان خاتمه یافته و ۳ خوشه پوشاک خورزوق، خوشه گز اصفهان و خوشه فرش دستباف نائین در حال پیاده‌سازی و اجراست. مدیر توسعه فنی و کارآفرینی شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان ادامه داد: پروژه توسعه خوشه‌ای بر اساس دستور العمل‌های مبتنی بر برنامه‌های تدوین شده بین ۳ تا ۵ سال اجرا می‌شود.

حمید زیوری، عامل توسعه خوشه گز استان اصفهان نیز خلاصه‌ای از مطالعات شناختی حاصل از بررسی‌های میدانی در واحدهای ذی‌نفعان خوشه در خصوص بازار داخلی و بین‌المللی گز، وضعیت فعلی خوشه و نقاط فشار در خوشه را ارائه داد.

وی چشم‌انداز خوشه را طعم و مزه گز اصفهان، یادآور میراث با شکوه ایران زمین عنوان و استراتژی و برنامه‌های عملیاتی سال اول پروژه را برای شرکت‌کنندگان تشریح کرد.

در این جلسه همچنین به اهمیت تقویت شبکه بازاریابی در سطح بین‌المللی و ملی، همکاری تیمی اعضای خوشه، توسعه کسب‌وکار اعضای خوشه به سوی صنعتی شدن برای حضور پر رنگ در بازارهای داخلی و جهانی شیرینی و شکلات نیز تاکید شد.

در پایان برنامه‌های عمل پس از بحث و تبادل نظر تایید و مورد موافقت قرار گرفت، همچنین، مقرر شد جلسه شورای راهبری خوشه با ترکیب اعضا موثر بر توسعه خوشه هر چه سریع‌تر برگزار شود.

خوشه صنعتی، تمرکز جغرافیایی کسب‌وکارها، تامین‌کنندگان و موسساتی با حوزه فعالیت مشترک است.

پرداخت ۶۷ میلیارد تومان تسهیلات به فعالان صنعت چای

رئیس سازمان چای گفت: امسال تاکنون ۶۷ میلیارد تومان تسهیلات ارزان نرخ اعم از سرمایه‌ای و سرمایه در گردش به چایکاران و کارخانجات چایسازی پرداخت شده است. حبیب جهانساز در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به حمایت ویژه دولت و وزارت جهاد کشاورزی از چایکاران و صاحبان واحدهای تولیدی، اظهار کرد: از ابتدای امسال تاکنون ۶۷ میلیارد تومان تسهیلات ارزان نرخ اعم از سرمایه‌ای و سرمایه در گردش به چایکاران و کارخانجات چایسازی پرداخت شده است.

وی با بیان اینکه تسهیلات مذکور جهت احیا، بهزراعی، بهسازی باغات، خرید نهاده، بهداشتی کردن و خرید ماشین‌آلات چایسازی از طریق صندوق حمایت از توسعه صنعت چای پرداخت شده است، افزود: این تسهیلات به صورت سرمایه‌ای و سرمایه در گردش با بازپرداخت ۴ تا ۱۵ درصد پرداخت شد.

رئیس سازمان چای کشور از بهره‌مندی ۵هزار و ۴۵۰ هزار نفر از ذینفعان این صنعت از تسهیلات مذکور خبر داد و بیان کرد: این روند همچنان ادامه دارد و امیدواریم با اجرای برنامه‌های کارشناسی شده و راهبردی سازمان چای و احیای باغات رهاشده در سال‌های آینده شاهد افزایش چشمگیر تولید چای ایرانی باشیم.

جهانساز ادامه داد: با حمایت ویژه وزیر جهاد کشاورزی از صنعت چای کشور، طرح حمایت از خریداران چای داخلی و ارائه مشوق‌هایی نظیر اعطای مجوز ثبت سفارش به میزان دوبرابر خرید داخلی در حال انجام است، بنابراین انتظار می‌رود در صورت ثبات و ادامه این روند بتوانیم مابقی مطالبات چایکاران را به‌زودی پرداخت کنیم.

شنبه
۹ دی ۱۴۰۲- ۱۶ جمادی‌الثانی ۱۴۴۵ - ۳۰ دسامبر ۲۰۲۳- شماره ۲۴۷۸-پیاپی ۳۷۹۶

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»

مدیرمسئول: عاطفه خسروی

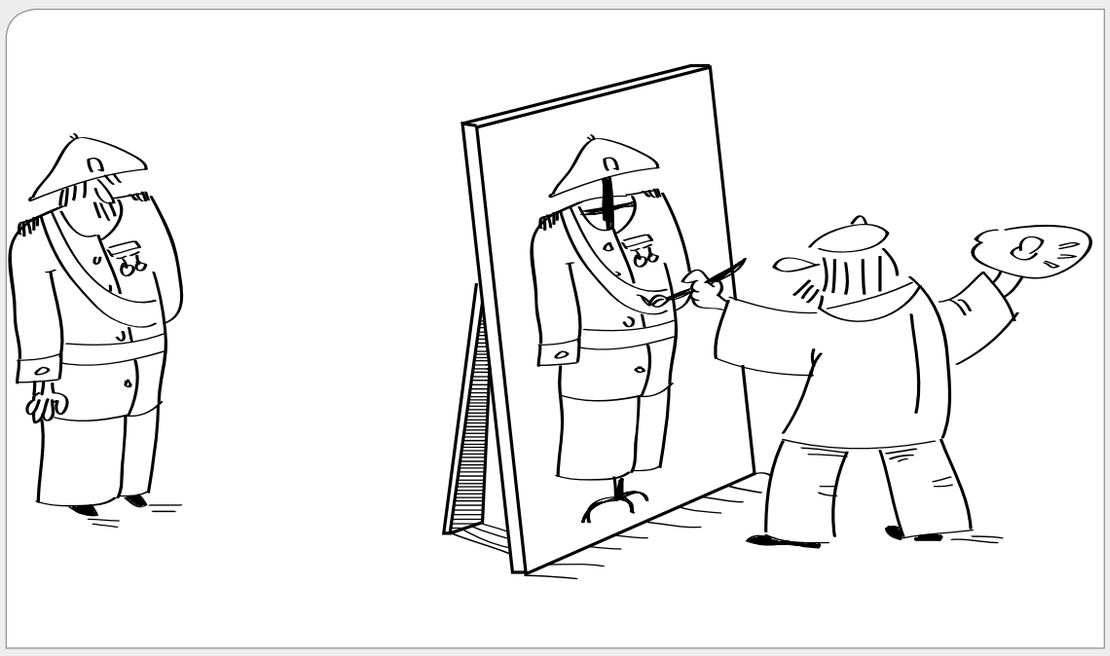
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۰۳۵۱۰۰۹۴۲
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: صمیم

info@smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
http://eitaa.com/smtnews
www.smtnews.ir
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

اما و اگرهای مالیات خانه‌های خالی

عکس: صمت

در قانون اخذ مالیات بر خانه‌های خالی شرایط خانه‌های خالی تعیین و اعلام شد هر فردی مکلف است وضعیت اقامت خودش را نسبت به املاک در سامانه‌ای که وزارت راه و شهرسازی آن را ایجاد کرده، تعیین کند و اگر فردی تا پایان تیر ۱۴۰۰ وضعیت اقامت خود را تعیین تکلیف نمی‌کرد، خانه‌ای که وضعیت اقامتش مشخص نشده بود، خانه خالی تلقی می‌شد.
این اقدام دولت در حالی انجام شده که ساماندهی بازار مسکن به عنوان یکی از مهم‌ترین برنامه‌های دولت در دستور کار قرار گرفته و در کنار ساخت خانه تحت عنوان طرح نهضت ملی مسکن، برنامه‌های دیگری از جمله شناسایی خانه‌های خالی نیز در حال اجرایی شدن است. هدف دولت از این قانون کاهش سوداگری در بخش مسکن است. اما با وجود تلاش‌های دولت به دلایلی همچون نبود راهکارهای واقعی برای شناسایی خانه‌های خالی این طرح با مشکلات زیادی مواجه کرده است.

مالیات خانه‌های خالی چگونه محاسبه می‌شود؟

بسیاری از افراد تصور می‌کنند مالیات بر خانه‌های خالی به عواملی مانند قدمت خانه یا فرسودگی آن بستگی دارد. درصورتی که مالیات خانه‌های خالی کلنگی دقیقا مشابه با قوانین مالیات خانه‌های خالی نوساز است و هیچ تفاوتی با آن ندارد. از همین رو، اگر خانه‌ای قدیمی از کسی به شما به ارث رسیده، باید علاوه بر پرداخت مالیات بر ارث، بعد از گذشت مدت زمان معین، مالیات خانه خالی هم بپردازید.

مالیات بر خانه‌های خالی بر اساس عوامل مختلفی مانند زمان خالی بودن ملک، تعداد خانه‌های خالی و میزان ارزش اجاری ملک محاسبه می‌شود. ضریب مالیات بر خانه‌های خالی در تهران و سایر شهرهای بیش از ۱۰۰ هزار نفر جمعیت برای دارندگان یک تا ۵ خانه عبارتند از:

سال اول: ۶ برابر ارزش اجاری ملک
سال دوم: ۱۲ برابر ارزش اجاری ملک
سال سوم: ۱۸ برابر ارزش اجاری ملک
ضریب مالیات برای کسانی که بیشتر از ۵ خانه خالی دارند، به شرح زیر است:
سال اول: ۱۲ برابر ارزش اجاری ملک‌ها
سال دوم: ۲۴ برابر ارزش اجاری ملک‌ها
سال سوم: ۳۶ برابر ارزش اجاری ملک‌ها
مالک خانه در صورت نداشتن اعتراض می‌تواند یک ماه بعد از ارسال برگ تشخیص مالیات، برای پرداخت آن اقدام کند. در صورت دیرکرد در پرداخت مالیات، به‌ازای هر ماه ۲.۵ درصد جریمه به فرد تعلق خواهند گرفت.

افزایش عرضه مسکن به‌جای اخذ مالیات

حسینعلی حاجی دلیگانی، نماینده مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با مهر در خصوص اخذ مالیات واحدهای مسکونی خالی از سکنه، گفت: کسری مسکن در بازار را باید با عرضه مسکن جبران کنیم اینکه در پی مالیات از واحدهای خالی و لوکس باشیم قطعا تاثیر چندانی بر نرخ مسکن نخواهد داشت. ابتدا باید عرضه مسکن در بازار صورت گیرد تا عرضه و تقاضا به تناسب خود برسد سپس باید در پی مالیات از واحدهای خالی و لوکس باشیم. فشار دولت سیزدهم بر مالکان خانه‌های خالی برای جلوگیری از احتکار خانه و عدم عرضه در بازار برای گرانی است. پرداخت مالیات، مالکان را مکلف می‌کند تا نسبت به وضعیت خانه‌های خالی خود تصمیم بگیرند و از نگه داشتن خانه برای افزایش نرخ خودداری کنند.

رشد ۳.۱ درصد ساخت مسکن

اقبال شاکری، عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی درباره پیش‌بینی خود از بازار مسکن و تعادل بخشی به این بازار، گفت: تعادل بخشی به بازار مسکن و قیمت‌ها به شاخص‌های متعددی مرتبط می‌شود که یکی از آنها عرضه مسکن است. در موضوع تعادل بخشی به بازار مسکن، باید تلاش کنیم تا مسکن از کالای سرمایه‌ای با سود غیرقابل قبول و صعودی خارج و به یک کالای مصرفی با سود منطقی تبدیل شود، در این صورت می‌توان در بازار مسکن تعادل ایجاد کرد.

عضو کمیسیون عمران مجلس تاکید کرد: اجرای قانون جهش تولید مسکن، قانون مالیات بر خانه‌های خالی، مالیات بر عایدی سرمایه، مالیات بر معاملات مکرر به مرور و به‌تدریج آثار خود را نشان می‌دهند. این اثرات ابتدا به شکل راکد شدن بازار مسکن است و در نهایت با تداوم اجرای قوانین و تولید مسکن به شکل انبوه و گسترده، شاهد تعادل در سود بازار مسکن خواهیم بود.

گفتنی است، بر اساس آمار جدید بانک مرکزی، ارزش افزوده بخش ساختمان در نیمه نخست امسال نسبت به دوره مشابه سال ۳.۱ درصد افزایش یافت و همچنین در شش ماهه اول سال ۱۴۰۲ میزان سرمایه‌گذاری در ساختمان‌های جدید مناطق شهری به قیمت‌های جاری با افزایش ۴۸.۲ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل به ۴۳۰۰.۸ هزار میلیارد ریال رسید.

برقراری تعادل در بازار، با اخذ مالیات و عرضه مسکن

در ادامه موضوع اخذ مالیات از خانه‌های خالی، داوود بیگی‌نژاد، نایب‌رئیس اتحادیه املاک تهران در گفت‌وگو با مهر، گفت: چالش گرفتن مالیات از خانه‌های خالی در تمام دنیا در حال بررسی است. واحدهای مسکونی که درحال‌حاضر در کشور تولید می‌شود سرمایه ملی محسوب می‌شود زیرا دولت هزینه می‌کند تا مسکن تولید و عرضه بازار کند و قطعاً فردی یا سازمانی حق این را ندارد که منافع را تماما در اختیار خود قرار دهد. واحدهای خالی باید به‌دست افراد حقیقی در بازار مسکن برسد.

نایب رئیس اول اتحادیه املاک تهران در ادامه تاکید کرد: دولت ابتدا باید میزان خانه‌های که به‌دست افراد حقیقی است را شناسایی کند سپس مقدار سرمایه‌گذاری که بانک‌ها در راستای تولید مسکن انجام دادند را محاسبه کند. در سال ۱۴۰۰ با توجه به صورت‌حساب مالی بانک‌ها ۹۱ هزار میلیارد سرمایه‌گذاری شده که البته نه برای تولید افراد حقیقی صرفا برای خرید واحدهای مسکونی اقدام کردند.

وی خاطرنشان کرد: اگر سال ۱۴۰۰ بررسی شود متوجه خواهیم شد در این سال تولید با کاهش رو به رو شد در مقابل به همین منوال خروجی وام‌های بانکی نیز به افراد تولیدکننده مسکن و حقیقی با روند کاهشی مواجه شد.

بیگی‌نژاد در پایان گفت: دولت می‌تواند با گرفتن مالیات از خانه‌های خالی بازار عرضه و تقاضای مسکن را به تعادل برساند و روند گرفتن مالیات خانه‌های خالی را با جدیت پیگیری کند.

سخن پایانی

براساس آخرین آمار از سوی سازمان امور مالیاتی، اخذ مالیات واحدهای خالی در سال ۱۴۰۰ جمعا بالغ بر ۱ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان برآورد شده است و برای سال‌های بعد هنوز خبری در دست نیست. به گفته شاهین مستوفی، مدیرکل دفتر حسابرسی سازمان امور مالیاتی اطلاعات اولیه مشمولان سال ۱۴۰۱ هم در اختیار سازمان قرار گرفته و بالغ بر ۱۹ هزار و ۲۹۰ ملک خالی را در گام اول وزارت راه و شهرسازی به سازمان امور مالیاتی داده و محاسبه مالیاتش در حال انجام است و اگر سال دوم خالی بودن ملک باشد دو برابر سال اول، مالیات آن لحاظ می‌شود که امیدواریم هر دو مورد اواسط ماه آینده ابلاغ شود.

از سوی دیگر، در لایحه بودجه ۱۴۰۳ تغییراتی در مالیات ملکی مربوط به خانه‌های لوکس اعمال شده که به گفته برخی از کارشناسان عملا به ناکارآمدتر شدن این نوع مالیات منجر خواهد شد.

بودجه

چکش‌کاری یک قانون مالیاتی

موضوع مالیات از خانه‌های خالی، برای بار پنجم در بودجه سالانه کشور آمده و دولت می‌خواهد سال آینده از خانه‌های با نرخ بالای ۲۵میلیارد تومان، مالیات سالانه اخذ کند. اسم این پایه مالیاتی، تا همین امسال، «مالیات بر خانه‌های لوکس» بود؛ اما این عبارت در لایحه بودجه ۱۴۰۳، جای خود را به عبارت جدید داده است.

بر اساس بند «ش» تبصره ۶ لایحه بودجه ۱۴۰۳ کشور، زمین‌های فاقد اعیانی دارای کاربری مسکونی، اداری و تجاری، باغ‌ویلاهای مجاز (با احتساب عرصه و اعیان) و واحدهای مسکونی که ارزش آنها بیش از ۲۵ میلیارد تومان باشد، مازاد بر این مبلغ مشمول مالیات به میزان «۲ در هزار» می‌شود. این مالیات بر عهده شخصی است که در ابتدای سال مالک املاک فوق بوده است.

تغییر مهم و معناداری که دولت در این بند نسبت به متن بودجه مصوب امسال اعمال کرده است، در گام نخست ناظر بر کف نرخ و در گام بعدی ناظر بر عنوان این مالیات است. کف نرخ خانه‌های مشمول مالیات در امسال ۲۰ میلیارد تومان بوده و این رقم با ۵ میلیارد تومان افزایش برای اعمال در سال آینده پیشنهاد شده است.

از طرفی، پارسال در بند مربوطه لایحه بودجه زمین‌های فاقد اعیانی دارای کاربری مسکونی، اداری و تجاری، باغ‌ویلاهای مجاز (با احتساب عرصه و اعیان) و خانه‌های لوکس که ارزش آنها بیش از ۲۰ میلیارد تومان باشد، مازاد بر این مبلغ مشمول مالیات به میزان «۲ در هزار» بوده‌اند. به این ترتیب امسال دولت هیچ اشاره‌ای به عناوینی مثل «مجلل» و «لوکس» نکرده است و گویی این مالیات ملکی با همان فرمول اما با قدری تغییر ماهیت در لایحه بودجه گنجانده شده است. این مالیات از آنجا که به هیچ‌یک از اهدافی که برای آن طراحی شده است اصابت نمی‌کند، به نوعی مالیات مشقی می‌ماند.

در بودجه ۱۴۰۳، کف مالیات املاک لوکس از ۲۰ به ۲۵ میلیارد تومان تغییر پیدا کرده است. این در حالی است که سهم خانه‌های بالاتر از ۲۰ میلیارد از کل ذخیره املاک مسکونی کشور همین امسال بر اساس سطوح نرخ فعلی حدود یک‌درصد بوده است. در واقع دولت امسال فقط یک‌درصد از کل خانه‌های کشور را مجلل و لوکس شناسایی کرده و قصد مالیات‌ستانی از مالکان آنها را داشته است. با در نظر گرفتن افزایش کف نرخ خانه‌های مشمول مالیات در سال آینده، عملا از تعداد این خانه‌ها کاسته خواهد شد و در واقع تور مالیاتی باز هم کوچک‌تر می‌شود. با در نظر گرفتن کف ۲۵ میلیارد تومان ارزش ملک برای شمول مالیاتی، در تهران این نسبت به۵ تا۶درصد افزایش پیدا می‌کند اما باز هم تعداد خانه‌های مشمول مالیات مذکور همچنان حداقلی باقی خواهد ماند.

عملکرد مالیاتی خانه‌های لوکس

از طرف دیگر، عملکرد امسال مالیات مذکور نیز تاکنون معادل «تقریبا هیچ» بوده است. امسال از مجموع ۳۰ میلیون واحد مسکونی در کشور مجموعا حدود ۳۰۰هزار واحد مسکونی ارزش ریالی بیش از ۲۰ میلیارد تومان داشته است که باید مالیات‌ستانی از آنها صورت می‌گرفت.

با این حال در برش هفت‌ماهه به جای ۷هزار میلیارد تومان، فقط ۱۷ میلیارد تومان درآمد از محل این سرفصل مالیاتی برای دولت حاصل شده است. این کارنامه مردود مالیاتی البته سابقه‌دار بوده و در سال‌های گذشته نیز وضعیت، بهتر نبوده است. به عنوان مثال در طول کل سال ۱۴۰۱ درآمد وصولی حدود ۲۶ میلیارد تومان بوده که هیچ نسبتی با هدف درآمدی در این بخش نداشته است.

مسیر اصلاح، پیش روی مجلس

در نگاه اول ممکن است این طور به نظر برسد که دولت به دنبال وضع مالیات ملکی موثر رفته و به همین خاطر اسمی از خانه‌های لوکس و مجلل در لایحه بودجه ۱۴۰۳ نیاورده است. این در حالی است که عملا کف نرخ تعریف‌شده برای واحدهای مشمول این مالیات به نحوی بازتعریف شده که می‌توان از آن به عنوان مالیات خانه‌های «سوپرلوکس» یاد کرد و مصرفی‌ها در این بازه قیمتی هیچ‌جایی ندارند.

راه درستی که می‌توان در جریان اصلاح این بند از بودجه برای اجرا در سال آینده طی کرد این است که در ادامه حذف عنوان «لوکس» از خانه‌های مشمول مالیات، تور مالیاتی به شکل موثر و کارآمد در کل بازار مسکن کشور گسترده و به نوعی نسخه‌ای از مالیات دست اول ملکی یعنی «مالیات سالانه» اخذ شود.

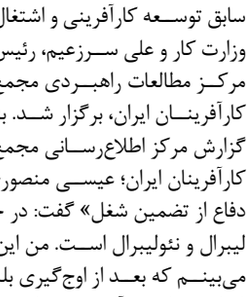
معرفی کتاب

«در دفاع از تضمین شغل»

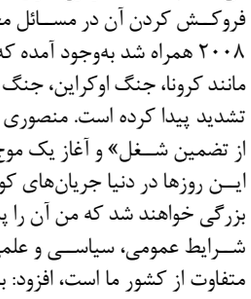

نشست رونمایی و معرفی کتاب «در دفاع از تضمین شغل» با حضور عیسی منصوری، معاون سابق توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت کار و علی سرزعیم، رئیس مرکز مطالعات راهبردی مجمع کارآفرینان ایران، برگزار شد. به گزارش مرکز اطلاع‌رسانی مجمع کارآفرینان ایران؛ عیسی منصوری با اشاره به محتوای کتاب «در دفاع از تضمین شغل» گفت: در حقیقت نگاه به این کتاب از جنس لیبرال و نئولیبرال است. من این نگرش را بخشی از جریان بزرگی می‌بینم که بعد از اوج‌گیری بلند نگاه نئولیبرال در دنیا و بعد از فروکش کردن آن در مسائل مختلف که با بحران اقتصادی سال ۲۰۰۸ همراه شد به‌وجود آمده که این نشان می‌دهد پس از مسائلی مانند کرونا، جنگ اوکراین، جنگ غزه.. بسیاری از فرآیندها به مراتب تشدید پیدا کرده است. منصوری با اشاره به تجارب کتاب «در دفاع از تضمین شغل» و آغاز یک موج جدید در سراسر دنیا مطرح کرد: این روزها در دنیا جریان‌های کوچک‌تر آرام‌آرام تبدیل به موج‌های بزرگی خواهند شد که من آن را پسالیبرال می‌نامم. وی با بیان اینکه شرایط عمومی، سیاسی و علمی اشاره شده در این کتاب بسیار متفاوت از کشور ما است، افزود: بر اساس مطالعات برانکو میلانوویچ و ارائه منحنی فیلیپس در یک بازه زمانی حدود ۲۰ ساله این‌گونه برداشت می‌شود که با وجود افزایش میزان ثروت در امریکا طبقه متوسط این کشور دچار افول جدی شده و بخش عمده‌ای از آنها با کاهش درآمد مواجه شده‌اند. در صورتی که رشد طبقه بالا جامعه این کشور به بیش از ۳۰ درصد رسیده است.

منصوری اظهار کرد: سرمایه این کشور به علت برون‌سپاری فعالیت‌های صنعتی به سمت کشورهایی نظیر چین، هند و... سرازیر شد. البته یکی از مسائل اصلی و مهمی که این روزها کشورهای لیبرال دموکراتیک و لیبرال اقتدارگرا همانند امریکا و چین با آن مواجه هستند، توجه بیشتر به راندمان سرمایه است تا بازدهی کار.

در ادامه این نشست، شادی بزرگ و محسن محمدی ایوانکی مترجمان کتاب به بیان نکاتی درباره کتاب پرداختند. به گفته شادی بزرگ این کتاب اصلی‌ترین مبحث مطرح‌شده در علم اقتصاد به نام منحنی فیلیپس را به چالش می‌کشد.

ایوانکی نیز گفت: به گفته پنخستینا چرنوا در کتاب «در دفاع از تضمین شغل»، باید مشاغل عمومی را توسعه دهیم.

وی افزود: با وجود توسعه صنایع انرژی‌بر و مبتنی بر گاز، اشتغال بسیار اندکی در کشور ایجاد شده و باید بر تغییر نگرش در سیاست صنعتی کشور تاکید کرد.

کسب‌وکار

دانستنی‌های مجوزهای کسب‌وکار

برای صدور و دریافت مجوز الکترونیک نکته مهم جود دارد که باید متقاضیان جهت بهره‌مند شدن از حقوق خود نسبت به آنها آگاه باشد.به گزارش دبیرخانه مرکز ملی بهبود محیط کسب‌وکار این ۶ مرحله عبارتند از:

۱.درگاه ملی مجوزها چیست و چه کارکردی دارد؟

کل فرآیند ثبت درخواست تا صدور مجوز هم الکترونیکی و تحت نظارت هوشمند درگاه قراردارد. خدمات درگاه ملی مجوزها، کاملا غیرحضوری است و هیچ مدرک کاغذی با عکس، نیاز ندارد.

۲. مجوز چطور صادر می‌شود؟

پس از ثبت درخواست متقاضیان مجوز، درگاه ملی مجوزها، استعلام‌های اولیه را به‌طور خودکار و هوشمند دریافت و پرونده متقاضی را با این پیام به درگاه تخصصی صدور مجوز ارسال می‌کند: پاسخ استعلام‌های اولیه این متقاضی مثبت است. در زمان اعلام شده چک کنید اگر شرایط تخصصی اعلام شده در درگاه ملی را هم دارد، خبر دهید تا مجوزش صادر شود.

۳. متقاضی صدور مجوز از چه حقوقی برخودار است؟

هر متقاضی مجوز اگر همه شرایط اعلامی در درگاه ملی مجوزها را داشته باشد باید در زمان مقرر مجوزش صادر شود. مراجع صدور مجوز برای رد درخواست یک متقاضی، باید کتبا ابلاغ کنند که متقاضی کدام شرط اعلامی در درگاه ملی مجوزها را نداشته است.

۴. شرایط مخالفت با صدور مجوز چگونه است؟

مراجع صدور مجوز حق ندارند از متقاضی مجوز، شرط یا مدرکی که در درگاه ملی مجوزها اعلام نشده مطالبه کنند این کار جرم است و ۶ماه تا ۲سال حبس دارد. درگاه ملی مجوزها به صورت پیامکی از هر متقاضی قبل و پس از صدور مجوز رعایت این حکم را می‌پرسد و به‌طور هوشمند تخلف مراجع صدور مجوز را کشف و به دادگاه اعلام می‌کند.

۵. مجوزهای جدید دارای چه ویژگی‌هایی هستند؟

مجوزهای جدید، شناسه یکتا (الکترونیکی) هستند.مجوزی که خارج از درگاه ملی مجوزها صادر شود و در qr.mojavez.ir نباشد، قانونا مجوز نیست و در ادارات دولتی، مراجع انتظامی، بانک‌ها و... اعتبار ندارد. تا پایان ۱۴۰۲ همه مجوزهای کاغذی باید تبدیل به شناسه یکتا شوند. درگاه ملی مجوزها با دریافت کدملی و کدپستی، غیرحضوری و رایگان برای دارندگان مجوزهای معتبر کاغذی، شناسه یکتا صادر می‌کند.همچنین ۸۰ درصد مجوزها، ثبت محور هستند. یعنی پس از ثبت درخواست و اخذ استعلامات پایه، حداکثر ۳ روزه صادر می‌شوند. همه مجوزهای خانگی و ۹۰ درصد مجوزهای صنفی، ثبت محور هستند. مجوزهای تاییدمحور، پس از اخذ پاسخ استعلامات تخصصی (مثل آزمون، تغییرکاربری زمین، ساخت بنا، محیط زیست، استاندارد، حرایم برق، راه، آب و...) صادر می‌شود و صدور آنها بسته به تعداد و دشواری استعلام‌های آنها بین ۴ تا حدود ۱۰۰ روز طول می‌کشد.

۶. فرآیند دریافت استعلام برای صدور مجوز چگونه و در چه مواردی است؟

صدور برخی مجوزها به پاسخ مثبت استعلام‌هایی نیاز دارد. شرایط و مدارک لازم برای پاسخ استعلام‌ها هم در صفحات جداگانه‌ای در درگاه ملی مجوزها وجود دارد و بسیاری از آنها (نظیر نظام وظیفه، بدهی مالیاتی، اساسنامه شرکت و...) خودکار و غیرحضوری برای متقاضی دریافت می‌شود. استعلام‌ها و تاییدیه‌های لازم برای دریافت هر مجوز در صفحه راهنمای دریافت آن مجوز نوشته شده است.